

Paráda! Učíme se česky.

METODICKÁ PŘÍRUČKA K UČEBNICI A K PRACOVNÍMU SEŠITU.

E-kniha.

Text: Silvie Převrátilová, Kateřina Šormová, Petra Bulejčíková, Zuzana Švíbková

Tato publikace vznikla v rámci spolupráce FF UK, Kampusu Hybernská a MHMP Zajištění jazykového vzdělávání občanů z Ukrajiny.

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta.
2023

OBEČNÁ DOPORUČENÍ	4
Sekce Čeština ve škole	4
Sekce Český jazyk	4
Slovní zásoba	5
Gramatika	5
Sebehodnocení	6
Projekty a mimoškolní aktivity	6
Rozvoj řečových dovedností	6
Čtení	7
Mluvení	7
Psaní	7
LEKCE 1 – DOBRÝ DEN	8
LEKCE 2 – VE ŠKOLE	16
LEKCE 3 – ČAS	23
LEKCE 4 - JÍDLA A PITÍ	30
LEKCE 5 – RODINA	37
LEKCE 7 – CO SE STALO?	52
LEKCE 8 – ZDRAVÍ	58
LEKCE 9 – PŘÍRODA	66
LEKCE 10 – MOJE PLÁNY	73
GRAMATICKÁ PŘÍLOHA	81
1. Výslovnost a pravopis	81
2. Slovní druhy a ohýbání slov	82
3. Věty a souvětí	90

Obecná doporučení

Paráda! Učíme se česky zahrnuje učebnici (e-kniha) a pracovní sešit (e-kniha), soubor interaktivních online cvičení, slovníček, nahrávky poslechových cvičení a gramatickou přílohu, vše dostupné online ke stažení zdarma. Cílovou skupinou těchto materiálů jsou děti s odlišným mateřským jazykem na 2. stupni základní školy, které mají dosud minimální zkušenost s češtinou. Učebnice je e-kniha. Formát odpovídá velikosti A4. V případě potřeby ekonomické varianty tisku umožňují vytisknout dvě stránky na jeden list při zachování čitelnosti podkladu.

Učebnice je psána pouze česky, bez zprostředkujícího jazyka. Instrukce proto mohou, zejména zpočátku, obsahovat jazyk, kterému žáci nebudou rozumět. Porozumění instrukcím musí zprostředkovat vyučující motivačním zadáním vhodně formulovanou jednoduchou instrukcí, vždy doplněnou příkladem na tabuli, a ověřením pochopení zadání. Většina cvičení v učebnici i pracovním sešitě obsahuje první větu jako vzor, který by měl sloužit k ilustraci postupu řešení. Je vhodné, aby vzor vyučující ukázal a ujistil se, že žáci instrukci porozuměli. Nechceme po nich, aby si přečetli instrukci sami.

Učebnice obsahuje celkem 10 kapitol, které tematicky vycházejí z Kurikula češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání (k dispozici [online](#)). Každá kapitola se skládá ze tří základních částí. První tvoří základní jazykový kurz, zaměřený na zvládnutí běžných komunikačních situací, s nimiž se žák s OMJ setká, a zahrnuje potřebnou slovní zásobu a vybrané gramatické jevy. Součástí obsahového plánu učebnice jsou reálie a sociokulturní kompetence nezbytné pro zapojení žáka do běžného života školy a třídy.

Sekce Čeština ve škole

Vedle zvládnutí komunikační kompetence si musí žák s OMJ osvojit velké množství specifické slovní zásoby potřebné pro další předměty. Proto každá kapitola pracuje v sekci *Čeština ve škole* s jedním dalším předmětem, čímž propojuje jazykový kurz češtiny s výukou v jiných předmětech v souladu s principy integrované výuky předmětu a cizího jazyka (CLIL). Přestože jsou tyto části v některých lekcích spjaty se základním obsahem, např. kapitola *Co se stalo?* se prolíná s dějepisem, *Příroda* s přírodopisem, *Zdraví* s tělesnou výchovou, jiné kapitoly navazují volněji a tyto kapitoly je možné probírat v libovolném pořadí, bez návaznosti na téma celé kapitoly, nebo je úplně vynechat, aniž by se narušila kontinuita obsahového plánu učebnice.

Sekce Český jazyk

Zvláštní pozornost je v učebnici věnována předmětu český jazyk a požadavkům kladeným na žáky 2. stupně dle výstupů RVP pro ZV. Zvládnutí lingvistické terminologie a metajazyka představuje pro žáky s OMJ obzvláště náročnou oblast. Proto jsou v učebnici vždy na konci kapitoly zařazeny sekce *Český jazyk*, kde se žáci seznamují se základní terminologií a znalostmi potřebnými pro tento specifický předmět. Nebylo možné postihnout celé spektrum požadavků předmětu, nejen vzhledem ke značnému rozsahu učiva, ale také ke specifickým látky určené jednotlivým ročníkům. Vše doporučíme postupovat výběrově, dle konkrétních potřeb žáků, případně opět tyto sekce vynechat úplně. Opačnou možností je využít sekce *Český jazyk* samostatně, nezávisle na učebnici. Ačkoli je každá sekce *Český jazyk* tematicky propojena s danou kapitolou a zahrnuje zde probranou slovní zásobu, všechny kapitoly zahrnují pouze slovní zásobu očekávanou na dané úrovni jazykové kompetence (A1, popř. A2). Žáci tak nejsou přetíženi novou slovní zásobou a mohou se soustředit na oblast metajazyka. Metodická příručka poskytuje pokyny k práci i s touto sekcí.

Slovní zásoba

Slovní zásoba pokrývá základní témata navrhovaná výše uvedeným Kurikulem, v souladu s popisy Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. K aktivizaci slovní zásoby využíváme v maximální míře vizuální podporu a pracujeme s obrázky i fotografiemi, dále zařazujeme cvičení, kde zapojujeme pohyb, např. pantomimu. Vizuální materiál může vyučující promítnout na tabuli, zvětšit a vytisknout nebo použít k tvorbě kartiček a dalším aktivitám k procvičení slovní zásoby.

Doplňkem učebnice je slovníček, a to jednak abecedně řazený seznam všech slov v učebnici, jednak seznam slov v jednotlivých kapitolách. Ten zahrnuje slova, která se v dané kapitole vyskytla poprvé. Uživatelé mohou slovníček využít např. k překladům nové slovní zásoby, ale také ke grafickým znázorněním, tvoření vět či definic. Cílem slovníčků je poskytnout podklad k výběru potřebné slovní zásoby, rozhodně nejde o seznam slov, která mají žáci umět. Pracovní sešit a online cvičení obsahují další aktivity k procvičení a osvojení vybrané slovní zásoby.

V učebnici je použita pouze čeština, práce se slovníkem či překladačem však není vyloučena. Žáci jsou dále vyzýváni k přemýšlení o dalších jazycích, které znají, a jejich porovnávání s češtinou, v souladu s principy didaktiky mnohojazyčnosti. Nelze očekávat, že by žáci porozuměli všemu, s čím se v učebnici setkají, stejně tak tomu bude i v realitě školy. Není proto zapotřebí vše překládat či testovat porozumění. Pokud v učebnici klademe otázku *Rozumíš?*, chceme, aby se žák pokusil o propojení svých dosavadních znalostí jazyků a uvědomil si možné souvislosti. Tato cvičení je naopak vhodné vynechat, pokud očekáváme, že by úroveň porozumění mohla být spíše nízká a cvičení by mohlo vést k frustraci, místo povzbuzení.

Gramatika

Každá kapitola zahrnuje určité gramatické jevy spojené s úspěšným zvládnutím komunikační situace. Zároveň učebnice pokrývá ucelený soubor gramatických jevů. U sloves se gramatický plán zaměřuje na aktivní zvládnutí přítomného i minulého času, na konci pak i času budoucího sloves pohybu a nedokonavých sloves. Při aktivním použití dbáme zejména na zvládnutí 1. a 2. osoby. V oblasti skloňování se žáci v učebnici setkají se všemi pády v jednotném čísle, rozhodně však neočekáváme aktivní zvládnutí všech tvarů. Důraz je kladen na povšimnutí si flexe, případnou detekci tvarů a u některých pádů jsou zařazena i procvičovací cvičení, obvykle cílící na frekventované tvary substantiv.

V jednotlivých kapitolách je gramatické učivo představeno v tabulkách, s nimiž žáci mohou pracovat v následujících cvičeních. Předpokládáme nicméně, že tyto tabulky budou sloužit učitelům pro parcelaci a prezentaci učiva ve výuce. Podobně jako u zadávání instrukcí nečekáme, že by žáci dovedli s tabulkami pracovat samostatně. Pracovní sešit a online cvičení obsahují další aktivity k procvičení a osvojení probíraných jevů.

Součástí této příručky pro učitele je také gramatická příloha, která shrnuje a rozšiřuje učivo probrané v sekci Český jazyk. Příloha je určena k orientaci vyučujícím, kteří připravují žáky pro zvládnutí učiva předmětu český jazyk na 2. stupni ZŠ. Najdou v něm základy české výslovnosti a pravopisu, poučení o slovních druzích a ohýbání slov a stručný úvod do syntaxe, vztahující se k obsahu učebnice *Paráda!* Jde o zjednodušený přístup, který může pomoci učitelům najít určité přemostění mezi prezentací učiva žákům s OMJ a způsobem, jak je předkládáno rodilým mluvčím. Gramatická příloha není určena pro žáky k samostudiu, vyučující ji může dle vlastního uvážení využít i ve výuce.

Sebehodnocení

Učebnice soustavně pracuje se sebehodnocením. Na začátku každé kapitoly je uvedeno, s čím se žáci seznámí v lekci. Zde je záměrně vynechána sekce *Český jazyk*, v ní se pracuje s výrazy *klíčová slova* a *co už umíš* samostatně. Na konci každé kapitoly je pak shrnutí deskriptorů zvládnutého učiva pro označení míry, do jaké žák obsažené učivo dle vlastního povědomí zvládá. Může si zde také poznamenat, zda se naučil ještě něco dalšího. Tyto deskriptory pochopitelně neobsahují všechno představené učivo, ale zaměřují se na základní kompetence navržené v úvodu kapitoly. Není nutné, aby žáci zvládali všechnu látku aktivně, proto jsou některé deskriptory formulovány jako aktivní a jiné jako pasivní znalost.

Projekty a mimoškolní aktivity

Vhodným doplněním látky zařazené do učebnice mohou být projekty spojující aktivity a témata zahrnutá v učebnici s mimoškolním prostředím – zájmovou činností, rodinou apod., které může vyučující zadat jako samostatnou či skupinovou práci, za případné spolupráce rodičů, kteří se tak mohou na přípravě svých dětí aktivně podílet. Motivačním faktorem pro učení se češtině se mohou stát také společné aktivity mimo třídu organizované školou, kde si žáci pod vedením vyučujících mohou svou kompetenci bezpečně vyzkoušet v reálné situaci. Nabízí se například společná návštěva restaurace s rychlým občerstvením, procházka po městě spojená s hledáním určitých míst či úkoly spojené s nákupem potravin v obchodě atd.

Rozvoj řečových dovedností

Učebnice je vytvořena v souladu s principy komunikačního přístupu k vyučování jazyka. Jedním z prvků tohoto přístupu je důraz na rovnoměrný rozvoj všech čtyř řečových dovedností, tedy čtení s porozuměním, poslechu s porozuměním, mluvení a psaní. Rovnoměrný rozvoj neznamená stejný počet cvičení u každé dovednosti a stejný čas věnovaný jejímu rozvoji, naopak přizpůsobuje se individuálním potřebám žáka a respektuje jednotlivé fáze studia nemateřského jazyka, tedy zpočátku větší zaměření na receptivní dovednosti, kterými jsou čtení a poslech, a postupné zaměřování pozornosti také k dovednostem produktivním, tedy k mluvení a psaní. Je důležité mít také na paměti, že rozvoj řečových dovedností v období staršího školního věku jde ruku v ruce s kognitivním zráním žáků, tudíž může být ovlivněn jejich předchozí zkušeností v mateřském nebo dalším jazyce (např. dovednost psaní bývá komplexněji v mateřském jazyce rozvíjena až v období staršího školního věku, musíme tedy počítat s tím, že společně s jazykovými aspekty si žáci osvojují také pragmatické a strategické aspekty produkce textu.

Při nácviu jednotlivých řečových dovedností vždycky začínáme přípravnými aktivitami (označují se jako předtextové, předposlechové apod.), poté následuje práce s daným materiálem (čtení, psaní, poslech, mluvení) a v závěru jsou realizovány aktivity ukončující a fixující získané poznatky, tedy aktivity posttextové apod. Řečové aktivity obvykle nebývají rozvíjeny izolovaně, ale např. během čtení mohou být využity i aktivity podporující mluvení apod.

Témata všech výchozích materiálů vycházejí z témat Kurikula češtiny jako druhého jazyka a reflektují komunikační potřeby žáků. To znamená, že prezentují témata spojená s bezprostřední životní realitou žáků – já, moje rodina, moje škola, místo, kde žiju atd.

Poslech

Primární řečová dovednost, která je zároveň velmi často ve výuce zanedbávána, je poslech s porozuměním. Tuto dovednost lze podporovat a rozvíjet i u žáků, kteří ještě nejsou gramotní, případně kteří ještě neznají písmo užívané v cílovém jazyce. Rozvoj poslechu koreluje také s tím, jak si lidé osvojují svůj mateřský jazyk – malé dítě nejprve poslouchá okolí hovořící jeho mateřštinou, teprve poté se snaží zvuky napodobit. V učebnici Paráda je pro každou lekci zpracována sada nahrávek, nahrávky jsou v učebnici označeny poslechovou ikonou. Nahrávky

jsou k dispozici na portálu [Sound Cloud](#). Ke všem nahrávkám je k dispozici také transkript, který je součástí příloh této publikaci.

Při práci s nahrávkou doporučujeme umožnit žákům dobře se koncentrovat a nenechat se vyrušovat jinými vlivy, nahrávku je vhodné vždy přehrát dvakrát.

Učebnice obsahuje aktivity pro práci s nahrávkou, alternativně je možné rozšířit soubor aktivit o další.

Čtení

Řečová dovednost čtení je nedílně spojena s gramotností a znalostí grafického systému cílového jazyka. Čtení je v učebnici rozvíjeno už od první lekce, náročnost textů i jejich rozsah se postupně zvyšují. Při práci s textem není nutné každé jednotlivé slovo překládat, důležité je, aby žáci zvládli tzv. globální porozumění, tedy aby rozuměli hlavnímu sdělení textu a tomu, v jaké komunikační situaci by se mohli s textem podobného typu setkat. Podpora schopnosti globálního porozumění pomáhá žákům uspět v každodenních situacích vyžadujících práci s psaným textem. Otázky ověřující porozumění by měly směřovat na čtenářské procesy nižší kognitivní náročnosti, tedy zejména na vyhledání dílčí informace v textu (informace typu kdo, kdy, kde, kolik, kam apod.).

Pokud je žák nejistý, není vhodné, aby četl delší úseky texty nahlas před celou třídou, v tomto ohledu je důležitá vysoká míra empatie a pedagogického taktu.

Mluvení

Při rozvoji řečové dovednosti mluvení je velmi důležité reflektovat žákova specifika. Někteří žáci při osvojování druhého jazyka nejprve procházejí tzv. tichým obdobím, pro které je charakteristické, že se jazykové produkci vyhýbají. V tomto ohledu je potřeba vysoká míra pedagogického taktu a snahy dopřát žákovi tolik času, kolik potřebuje. I v tomto ohledu je proces osvojování druhého jazyka u dětí velmi podobný jako u jazyka mateřského, pro které je typické, že různé děti produkují první slova a později věty.

Psaní

Psaní bývá považováno za jednu z nejobtížnějších dovedností. V češtině je psaní velmi obtížné vzhledem k rozvětvenému systému pravopisných pravidel. Při výuce žáků s OMJ je žádoucí výuku pravidel pravopisu po dlouhou dobu upozadit. Psaní také bývá náročné na čas a na zpětnou vazbu, přesto je důležité psaní rozvíjet a věnovat mu patřičnou pozornost.

Na závěr připojujeme další tipy, které mohou být užitečné pro rozvoj všech řečových dovedností:

- Hrajte s žáky jazykové hry, které podporují komunikaci v novém jazyce.
- Čtěte žákům knihy v cizím jazyce a povídejte si o nich. Pokud je to možné, volte knihy s obrázky, které pomáhají žákům porozumět příběhu.
- Vyhledávejte pro žáky příležitosti, kde může komunikovat s dalšími mluvčími včetně vrstevníků.
- Používejte interaktivní online zdroje jako jsou webové stránky, aplikace a hry, které jsou v cílovém jazyce. Tyto zdroje mohou být pro žáky zajímavé a pomáhají rozvíjet jejich řečové dovednosti.
- Nezapomínejte na důležitost pozitivní zpětné vazby a povzbuzení. Chvalte žáky za každý drobný pokrok a podporujte je v jejich úsilí naučit se česky.

Lekce 1 – Dobrý den

V této lekci se žáci naučí:

- vyjádřit, jak se jmenují a odkud jsou
- pozdravit a poděkovat
- vyjádřit, kdo je to a co je to
- použít slovesa být a mít
- telefonní číslo
- omluvit se
- školní předměty
- českou abecedu
- čísla od 0 do 10

V sekci Český jazyk se seznámí s abecedou, podstatnými jmény a jejich gramatickými rody a se slovesy.

Rozumíš?

Cílem této sekce je naučit se několik prvních slov (a to i na základě podobnosti s jiným jazyky) a fráze *Co to je? To je ...*

Cv. 1 Nahrávka 1.1 Žáci poslouchají nahrávku a opakují slova. Cílem cvičení je seznámení se základní slovní zásobou. Je možné, že některá slova budou žáci znát už z dřívějška, nebo díky internacionálnímu charakteru slov.

Cv. 2 Žáci podle modelu ve dvojicích pojmenovávají slova na obrázcích, jako opora jim slouží přepis slov pod obrázky. Je žádoucí, aby se žáci ve dvojici vystřídali, tedy aby si vyzkoušeli jak roli tazajícího, tak odpovídajícího.

Cv. 3 Žáci čtou slova a označují ta, kterým rozumějí. Cílem cvičení je posílit jazykové sebevědomí žáků a ukázat jim, že některým slovům už rozumí.

Cv. 4 Žáci doplňují chybějící písmena do slov osvojených v předchozích cvičeních. Žáci doplňují pouze hlásky, které nemají diakritická znaménka, v této fázi se neočekává, že dokážou správně diakritická znaménka sami zaznamenávat.

Odkud jsi?

Cílem této sekce je představit se a vyjádřit, odkud jsem já nebo kamarád.

Cv. 1 Nahrávka 1.2 Žáci poslouchají nahrávku a poté sami čtou výroky obsažené v bublinách. Cílem cvičení je seznámit žáky se základními frázemi spojenými s představováním.

Cv. 2 Nahrávka 1.2 Žáci znovu poslouchají cvičení a opakují fráze z bublin.

Cv. 3 Žáci pracují ve dvojici, tvoří otázky a odpovědi podle modelu *Kdo to je? To je ...*

Cv. 4 Žáci doplňují do vět chybějící slova. Jako opora slouží věty uvedené ve cvičení 1.

Cv. 5 Žáci spojují pomocí čáry nebo šipky jména dětí a země. Jako informační východisko slouží cv. 1. Cílem cvičení je, aby si žáci povšimli rozdíl mezi tvarem nominativu a genitivu (viz tabulka). V této fázi není cílem naučit žáky všechny významy genitivu, jde spíše o pamětní zvládnutí uvedených frází.

Cv. 6 Žáci pracují ve dvojici. Čtou otázky a poté na ně odpovídají s použitím genitivního tvaru.

Cv. 7 Cvičení je zaměřené na vlastní písemnou produkci. Za použití modelu z předchozích cvičení žáci píšou své jméno a odkud jsou.

Pracovní sešit:

Odkud jsem: cv. 1

Kdo je to? cv. 2

Sloveso být

Cílem této sekce je bezpečné ovládnutí konjugace slovesa být včetně seznámení s osobními zájmeny.

Cv. 1 Nahrávka 1.3 Žáci poslouchají nahrávku a označují správnou možnost. Nahrávku je možno pustit opakovaně.

Cv. 2 Žáci doplňují do tabulky tvary 2. a 3. osoby slovesa být. Jako východisko slouží text z cv. 1.

Cv. 3 Na základě práce s tabulkou ve cv. 2 žáci doplňují ke slovesům osobní zájmena.

Cv. 4 Na základě práce s tabulkou ve cv. 2 žáci doplňují k osobním zájmenům tvary slovesa být v sg. i pl.

Cv. 5 Žáci doplňují do vynechaných míst tvary slovesa být. Je žádoucí, aby žáci postupně méně a méně potřebovali nahlédnout do tabulky uvedené ve cv. 2, pokud to ale potřebují, mohou s ní i nadále pracovat.

Cv. 6 Žáci si nejprve společně s vyučujícím přečtou sekci označenou **Podívej se**. Poté žáci doplňují do tabulky záporné tvary slovesa být. Všechny vynechané tvary se tvoří analogicky s prefixem ne.

Cv. 7 Žáci doplňují do vynechaných míst záporné tvary slova být. Jako oporu mohou využít doplněnou tabulku z cvičení 6.

Pracovní sešit:

Sloveso být: cv. 3, 4, 5, 6, 7

Dobrý den, děkuju, prosím

Cílem této sekce je praktické ovládnutí různých typů pozdravů s ohledem na formálnost nebo neformálnost situace. Žáci se učí také poděkování a vyjádření prosby.

Cv. 1 Nahrávka 1.4 Žáci poslouchají nahrávku a opakují pozdravy a poděkování. Cvičení slouží jako příprava pro cv. 2.

Cv. 2 Nahrávka 1.5 Žáci poslouchají nahrávku a do vynechaných míst doplňují slova použitá ve cv. 1. Cílem cvičení je rozvoj pragmatiky a sociokulturní kompetence, žáci se učí používat pozdravy a poděkovat adekvátně ke komunikační situaci.

Cv. 3 Žáci ve dvojici čtou rozhovory ze cv. 2. Cílem cvičení je podpora porozumění i adekvátní užití pozdravů a poděkování s ohledem na komunikační situaci.

Cv. 4 Žáci vybírají správnou odpověď na základě situace uvedené na fotografii. Cílem cvičení je rozvoj dovednosti formální a neformální komunikace.

Cv. 5 Žáci určují, komu z osob na fotografiích vykají a komu tykají. Není nutné zavádět termín vykání a tykání, dostatečné je užití zájmen vy a ty. Úvodní fotografie slouží jako ilustrace různých situací.

Cv. 6 Žáci doplňují tabulku kontrastivně ve srovnání s tím, jak mluví s paní učitelkou. Jako opora může sloužit cvičení 2.

Cv. 7 Žáci spojují čarou nebo šipkou související repliky v dialogu. V sekci **Podívej se** si s vyučujícím znovu zopakují rozdíl ve formální a neformální komunikaci (Jak se máte / jak se máš?).

Cv. 8 Žáci doplňují k obrázkům výroky z nabídky uvedené v horním řádku. Nevadí, když některý z výroků bude použit vícekrát, cílem je použít komunikačně adekvátní znění pro danou situaci.

Pracovní sešit:

Pozdravy: cv. 8, 9, 10, 11, 12

Číslovky 0–10

Cílem této sekce je seznámení s číslovkami 1–10 a schopnost jejich zápisu číslicí i slovem.

Cv. 1 Nahrávka 1.6 Žáci poslouchají nahrávku a opakují číslice. Nahrávka může být přehrána opakovaně.

Cv. 2 Nahrávka 1.6 Žáci nejprve spojují šipkou nebo čarou číslice a slova. Poté znovu poslouchají nahrávku a kontrolují.

Cv. 3 Nahrávka 1.6 Žáci poslouchají nahrávku a počítají na prstech. Cvičení lze dělat skupinově a ukazovat na prstech celé třídě tak, že vyučující na prstech předvádí a žáci si podle něj kontrolují.

Cv. 4 Žáci počítají příklady a zapisují odpovědi. Cílem cvičení je osvojení číslovek v češtině, pokud žák udělá ve výsledku chybu v diakritice, není v této fázi nutné ji opravovat. Alternativně mohou žáci zapisovat výsledky číslicí a výsledek vždy přečíst.

Cv. 5 Nahrávka 1.7 Žáci poslouchají nahrávku a označují číslo, které slyší. Na výběr je vždy ze dvou možností.

Cv. 6 Nahrávka 1.8 Žáci poslouchají nahrávku a doplňují vynechané číslice do telefonního čísla. Nahrávku je vhodné poslechnout dvakrát, poté může proběhnout společná ústní kontrola. Poté vyučující napíše celá telefonní čísla na tabuli.

Cv. 7 Žáci doplňují chybějící písmena do slov. Cílem cvičení je rozvoj kompenzační strategie vhodné k použití při mluvení. Pokud žáci dané fráze neznají, může je vyučující nejprve říci, a poté všichni společně doplňují písmena.

Cv. 8 Nahrávka 1.9 Žáci poslouchají nahrávku a zapisují telefonní čísla zmíněných osob. Po poslechu nahrávky a kontrole telefonních čísel vyučující se žáky projde sekci **Podívej se**. Vyučující upozorní žáky na tvar vokativu a na to, jak se ve vokativu mění koncovka. Všichni žáci si pod vedením

vyučujícího vyzkouší říci své jméno ve vokativu. Alternativně mohou pokročilejší žáci oslovit svého spolužáka nebo spolužačku v lavici užitím vokativu jeho / jejího jména.

Cv.9 Cvičení je zaměřené na vlastní produkci žáků. Žáci pracují ve dvojicích a navzájem se ptají na telefonní čísla, tázající žák si číslo napíše na papír a dotazovaný žák jej pak zkontroluje. Jako oporu mohou žáci použít fráze uvedené v tabulce ve cv. 8.

Cv. 10 Žáci označují správnou možnost podtržením nebo zaškrtnutím. Číslo by měli vyčíst z ilustračních fotografií, správnost odpovědi si mohou zkontrolovat s vyučujícím nebo dohledat na internetu. Cvičení se zaměřuje na rozvoj sociokulturní kompetence, vyučující v závěru aktivity znovu zdůrazní význam těchto kontaktů a popíše princip tísňové linky 112, na kterou je možno zavolat z kteréhokoliv státu EU v případě ohrožení zdraví, osob, nebo majetku (včetně informace o tom, že operátoři linky hovoří vedle češtiny i dalšími jazyky).

Pracovní sešit:

Čísla 1–10: cv. 12, 13, 14, 15

Sloveso mít

Cílem této sekce je vyjádřit, že někdo něco má, nebo nemá.

Cv.1 Nahrávka 1.10 Žáci poslouchají nahrávku a označují správnou možnost. V každé replice vybírají pouze jednu možnost ze dvou nabídnutých. Nahrávku je možno poslouchat opakovaně.

Cv. 2 Žáci doplňují do tabulky tvary slovesa mít. Jako opora může žákům pod vedením vyučujícího sloužit cv. 1, kde jsou požadované slovesné tvary uvedeny.

Cv. 3 Žáci doplňují k tvarům slova mít osobní zájmena z nabídky na horní liště.

Cv. 4 Žáci doplňují tvary slovesa mít k osobním zájmenům. Jako opora žákům slouží doplněná tabulka ze cv. 2.

Cv. 5 Žáci označují ve větách vhodný slovesný tvar, cvičení se zaměřuje na procvičení a upevnění konjugace slovesa mít.

Cv. 6 Žáci samostatně tvoří tvary slovesa mít a doplňují je do vynechaných míst ve větách. Cvičení se zaměřuje na procvičení a upevnění konjugace slovesa mít.

Pracovní sešit:

Sloveso mít: cv. 16, 17, 18

Kdo je ve škole?

Cílem této sekce je pojmenovat profese, se kterými se žáci setkávají ve škole včetně rozlišení mužského a ženského rodu.

Cv. 1 Žáci spojují slova z nabídky v horním řádku s obrázky. Vyučující nejprve nechá žáky spojit slova s obrázky, které žáci poznají, poté jim dopomůže se zbývajícími. Pro snadnější orientaci se žáci mohou nechat řídit rodem uvedených osob.

Cv.2 Žáci přiřazují osoby uvedené ve cv. 1 do tabulky podle toho, zda označují osobu ženského, nebo mužského rodu. Cílem cvičení je povšimnutí rozdílu mezi nepřechýleným a přechýleným tvarem substantiva.

Cv. 3 Žáci spojují pomocí čáry nebo šipky mužské a ženské tvary substantiv. Pro určení správné dvojice žákům pomáhá shodný slovní základ.

Cv. 4 Žáci rozdělují substantiva uvedená ve cv. 1 podle toho, zda označují děti, nebo dospělé. Cílem cvičení je pomoci žákům uvědomit si, komu mohou ve škole tykat a u koho se očekává vykání. Po vyplnění tabulky vyučující s žáky projde tabulku **Podívej se**, aby se seznámili se způsobem oslovení dospělých lidí.

Cv. 5 Žáci doplňují na vynechaná místa způsob oslovení uvedených osob. Cvičení poskytuje prostor pro procvičení a upevnění učiva z předchozího cvičení.

Cv. 6 Žáci v tomto cvičení procvičují nově osvojenou slovní zásobu a způsob oslovení použitím slova pan / paní. Cvičení je závěrečným opakovacím cvičením v této subkapitole.

Pracovní sešit:

Kdo je ve škole?: cv. 19

Kdo je muž a kdo je žena?: cv. 20

Omlouvám se

Cílem této sekce je vyjádření omluvy a různých způsobů omlouvání s ohledem na komunikační situaci.

Cv. 1 Nahrávka 1.11 Žáci poslouchají nahrávku a spojují jména s obrázkem.

Cv. 2 Nahrávka 1.11 Žáci poslouchají ještě jednou nahrávku a zaznamenávají do tabulky, ve kterém rozhovoru slyšeli fráze uvedené v tabulce. Cílem cvičení je zaměření pozornosti na různé způsoby vyjádření omluvy.

Cv. 3 Žáci spojují výroky vyjadřující omluvu se situacemi na obrázcích. Pokud by žáci neporozuměli grafickému znázornění situace na obrázku, může ji vyučující stručně okomentovat.

Cv. 4 Nahrávka 1.12 Žáci poslouchají nahrávku a doplňují slova do vynechaných míst. Rozhovor je možno poslouchat opakovaně, případně jej žáci mohou zdramatizovat.

Pracovní sešit:

Omluva: cv. 21

Pořádek slov ve větě: cv. 22

Čeština ve škole: učebnice a sešity

Cílem této sekce je seznámení s typy údajů uváděnými na školních sešitech včetně praktického nácviku jejich vyplnění. Dovednost je užitečná také pro různé typy formulářů.

Cv. 1 Cvičení podporuje orientaci žáků ve školních předmětech a v rozdělení tříd. Žáci spojují obrázky žáků, nadepsaných sešitů a označení tříd. Alternativně mohou žáci říci, do jaké třídy chodí oni.

Cv. 2 Žáci doplňují na štítky k sešitům chybějící údaj dle nabídky v horním řádku.

Cv. 3 Žáci vyplňují údaje z obrázku na sešitový štítek v pravém sloupci. Cvičení slouží k nácviku vlastní produkce v dalším cvičení.

Cv. 4 Žáci doplňují na sešitový štítek informace o sobě.

Pracovní sešit:

Čeština ve škole: cv. 26, 27, 28, 29, 30

Český jazyk: Abeceda, podstatná jména a gramatický rod, slovesa

Žáci se seznamují se základními pojmy předmětu český jazyk na základní škole. V první lekci poznají českou abecedu a pojmy *samohláska* a *souhláska*. Dále se seznámí s pojmy *podstatná jména* a *slovesa* a také zjistí, které koncovky jsou charakteristické pro gramatický mužský rod, ženský rod a střední rod.

Cv. 1 Cvičení je zaměřeno na osvojení pojmu *samohláska* a k naučení českých samohlásek. Žáci zakroužkují všechny samohlásky (mohou využít tabulku výše). Je vhodné, aby je pak nahlas přečetli a cvičili správnou výslovnost.

Cv. 2 V tomto cvičení si žáci opakují slovní zásobu z lekce 1, navíc procvičují samohlásky a pravopis. Vpisují vynechané samohlásky na volná místa ve slovech. Opět je vhodné nechat žáky slova vyslovovat.

Cv. 3 Žáci si upevňují znalost českých číslovek, zároveň procvičují souhlásky a osvojují si pojem *souhláska*. Jejich úkolem je doplnit vynechané souhlásky na volná místa ve slovech. Pro kontrolu je vhodné, aby slova vyslovili i nahlas a procvičovali si tak správnou výslovnost.

Cv. 4 Žáci si opakují otázku „Kdo je to?“ Využívají při tom informace ze cv. 1 na straně 9 a slovní zásobu ze s. 19.

Cv. 5 Žáci si opakují otázku „Co je to?“ a opakují si slovní zásobu ze stran 21 a 22. Píší příslušná slova na linky pod obrázky. Pro trénink správné výslovnosti je pak čtou nahlas.

Cv. 6 Žáci si fixují rozdíl mezi slovy *kdo* a *co*. Píší slova do správného sloupce (*kdo*: učitelka, ředitel, spolužák; *co*: sešit, mobil, učebnice).

Cv. 7 Žáci píší pod obrázky správná slova (sloupec „mužský rod“: banán, mobil, učitel; sloupec „ženský rod“: škola, učitelka, třída; sloupec „střední rod“: kino, metro, auto). Následuje kontrola hlasitým čtením. Vyučující žáky upozorní na poslední písmena slov. Žáci by pak měli sami poznat, že slova se souhláskou na konci jsou mužského rodu, slova se samohláskou *-a* na konci jsou rodu ženského a slova se samohláskou *-o* na konci jsou rodu středního). Zakroužkují to v nabídce pod obrázky. Seznamují se tak s kategorií gramatického rodu.

Cv. 8 Žáci spojují otázky s vhodnou odpovědí. Využívají osvojenou slovní zásobu lekce 1. Pokud je to možné, střídají se žáci ve čtení otázky a vhodné odpovědi a procvičují si tak výslovnosti i komunikační dovednosti.

Cv. 9 Žáci procvičují osvojenou slovní zásobu lekce 1, doplňují slova do vět, které už z lekce znají. Doplňovaná slova jsou slovesa.

Cv. 10 Žáci rozdělují slova podle toho, jestli jsou to podstatná jména (kdo, co), nebo slovesa (aktivity). Podstatná jména znají ze cvičení 4, 5 a 6, a proto je možné začít při vyplňování tabulky s nimi (učitelka, mobil, sešit, učebnice), zbylá slova jsou slovesa (jsem, mám, jmenuju se, chodím).

Cv. 11 Žáci zakroužkují správnou možnost a dostanou tak shrnutí příslušné gramatiky (Podstatné jméno = kdo nebo co je to; Sloveso = co dělá; Podstatné jméno má mužský, ženský nebo střední rod; Sloveso má jinou formu pro já, ty on...). Žáci se tak seznamují s mluvnickými kategoriemi, které budou používat v následujících lekcích a v hodinách českého jazyka.

Online cvičení k lekci 1

Co je to?	https://learningapps.org/display?v=pc250wfxj22
Osobní zájmena	https://learningapps.org/watch?v=p1cwi5bbc22
Základní otázky	https://learningapps.org/display?v=pw39v4can22
Názvy států	https://learningapps.org/display?v=pyb7u90s322
Sloveso být	https://learningapps.org/display?v=pfiab3yka22
Sloveso být – zápor	https://learningapps.org/display?v=pyyjbo63j22
Pozdravy	https://learningapps.org/display?v=pqome206c22
Co říkáš s paní učitelkou a co s kamarádem?	https://learningapps.org/watch?v=po1fq069a22
Říkám ty, nebo vy?	https://learningapps.org/display?v=p5eot84v522
První den ve škole	https://learningapps.org/watch?v=phunmikon23
Číslovky 1–10	https://learningapps.org/display?v=p2fwku3x322
Čísla	https://learningapps.org/display?v=pthvc31ia22
Počítání	https://learningapps.org/display?v=p5eetwom222
Sloveso mít	https://learningapps.org/display?v=phu2x35ra22
Sloveso mít a být	https://learningapps.org/display?v=p04biedx322
Slovesa	https://learningapps.org/watch?v=pn4cv4dvk23
Kdo je ve škole?	https://learningapps.org/display?v=pnqst8r4322
Kdo je muž a kdo je žena?	https://learningapps.org/display?v=p5hth710k22
Kdy píšeme y/i?	https://learningapps.org/display?v=ptiryoabk22
Opakování	https://create.kahoot.it/share/lekce-1-opakovani/71a1a009-73b0-4cc7-8e8e-fe4283423386

Lekce 2 – Ve škole

V této lekci se žáci naučí:

- pojmenovat školu a místnosti v ní
- vyjádřit, kde bydlí a do jaké chodí třídy
- užívat slovesa mluvit, rozumět, vědět, bydlet a chodit
- počítat od 11 do 100
- orientaci v české mapě a velká česká města
- školní pomůcky
- matematické symboly

V sekci Český jazyk se seznámí se slovními druhy (*podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce, číslovka*).

Moje škola

Cílem této sekce je naučit se pojmenovat místnosti ve škole.

Cv. 1 Žáci se seznamují s názvy místností či předmětů ve škole. Čtou věty pod obrázky a na základě porozumění musejí rozhodnout, které tvrzení je pravdivé a které nikoliv.

Cv. 2 Na základě předchozího cvičení žáci hodnotí, který výrok je pozitivní, a který negativní. V dalším kroku samostatně zapisují věty o své škole.

Cv. 3 Na základě vizuální opory žáci samostatně pojmenovávají předměty na obrázku a zapisují je. Slova může také pro kontrolu přečíst vyučující.

Cv. 4 Žáci procvičují slova ze cvičení 3. Cílem aktivity je propojení verbální a neverbální složky komunikace a upevnění nově osvojené slovní zásoby.

Cv. 5 Žáci doplňují písmena do slov na základě četby vět. Cílem aktivity je podpora zapamatování nově osvojené slovní zásoby a grafické podoby slov.

Cv. 6 Žáci procvičující ve dvojicích nově osvojenou slovní zásobu na základě modelu vět z předchozího cvičení.

Pracovní sešit:

Místnosti ve škole: cv. 1, 2

Adjektiva: cv. 3

Kde to je?

Cílem této sekce je vyjádřit, co kde ve škole je.

Cv. 1 Nahrávka 2.1 Žáci poslouchají nahrávku a označují místnosti, které jsou v nahrávce obsaženy. Slovní zásobu mají osvojenou z předchozí lekce.

Cv. 2 Nahrávka 2.1 Žáci poslouchají nahrávku a doplňují názvy místností. Cvičení slouží k fixaci nově naučené slovní zásoby a k upevnění grafické a fonetické podoby slova.

Cv. 3 Žáci rozhodují o ne/pravdivosti výroků. Alternativně je místo čtení možné znovu přehrát nahrávku.

Cv. 4 Žáci zde opět pracují se slovní zásobou označující místnosti ve škole. Cvičení podporuje rozvoj slovní zásoby a prostorovou orientaci. Alternativně mohou žáci nakreslit jednoduchou mapu své školy.

Pracovní sešit:

Co kde je?: cv. 4, 5

Slovesa rozumět, vědět, vidět, mluvit

Cílem této sekce je schopnost vyjádřit různé činnosti (rozumět, vědět, vidět, mluvit).

Cv. 1 Nahrávka 2.2 Žáci poslouchají nahrávku a označují správnou možnost. Nahrávku je možné poslouchat opakovaně.

Cv. 2 Žáci do tabulky doplňují tvary slovesa mluvit a rozumět. Cvičení slouží k procvičení konjugace těchto dvou sloves, není nezbytně nutné, aby žáci dokázali aplikovat principy slovesné konjugace na další slovesa. Pro podporu názornosti lze pantomimicky ukazovat na zástupce osobních zájmen (já, ty, on, ...), později lze osobní zájmena zcela vynechat a nahradit pantomimou.

Cv. 3 Žáci podle tvaru slovesa doplňují zájmeno. Jako vizuální opora může sloužit vyplněná tabulka z předchozího cvičení.

Cv. 4 Žáci na řádky doplňují tvary slovesa mluvit a rozumět. Cílem aktivity je to, aby si žáci všimli, že slovesné koncovky jsou u stejných osob stejné.

Cv. 5 Cvičení podporuje rozvoj sociokulturní kompetence, neslouží k nácvičení konjugace sloves, ale k schopnosti rozlišit pragmatické aspekty uvedených vět a přiřadit je ke komunikační situaci.

Cv. 6 Žáci identifikují rozdíl mezi využitím plurálové formy slovesa k vyjádření zdvořilosti (vykání) a oslovením více než jednoho adresáta. Cvičení podporuje porozumění asymetričnosti školní komunikace, ve které je standardem, že vyučující žákovi tyká a žák vyučujícímu vždy vyká.

Cv. 7 Žáci do tabulky doplňují tvary slovesa vědět. Pro podporu názornosti lze pantomimicky ukazovat na zástupce osobních zájmen (já, ty, on, ...), později lze osobní zájmena zcela vynechat a nahradit pantomimou.

Cv. 8 Žáci podle tvaru slovesa doplňují zájmeno. Jako vizuální opora může sloužit vyplněná tabulka z předchozího cvičení.

Cv. 9 Cvičení se vztahuje k aktuální zkušenosti žáků. Podle modelu vytvářejí otázky a poté na ně odpovídají. Pokud mají širší slovní zásobu, mohou uplatnit i slova mimo základní nabídku.

Cv. 10 Cvičení navazuje na cv. 9. Cílem je upevnit strukturu otázky dle daného modelu a rozvíjet schopnost kooperace mezi žáky.

Cv. 11 Žáci podle kontextu vybírají vhodné sloveso, orientují se podle významu, nikoliv podle slovesného tvaru.

Pracovní sešit:

Slovesa: cv. 7, 8, 12, 13

Online chat

Cílem této sekce je schopnost sdělit o sobě základní informace a vést dialog.

Cv. 1 Žáci čtou text a odpovídají na otázky v úvodu. Důležité je, aby měli žáci prostor nejdříve si otázky přečíst, teprve poté následuje čtení rozhovoru.

Cv. 2 Žáci ještě jednou přečtou rozhovor ve cv. 1, poté doplňují údaje do tabulky. Výsledné odpovědi z tabulky si mohou zkontrolovat ve dvojicích.

Cv. 3 Cvičení navazuje na předchozí dvě cvičení, vybírají správné informace o Lauře a Petrovi.

Cv. 4 Cvičení slouží k procvičení kontextového zapojení sloves *být*, *bydlet* a *chodit*, není nutné, aby si žáci zapamatovali v této fázi všechny tvary daných sloves, odpovídají kontextově s pomocí již slyšených frází.

Cv. 5 Žáci do tabulky doplňují tvary sloves *být*, *bydlet* a *chodit* v singuláru.

Cv. 6 Žáci podle tvaru slovesa doplňují zájmeno. Jako vizuální opora může sloužit vyplněná tabulka z předchozího cvičení.

Cv. 7 Žáci spojují věty a řadové číslovky. Věty mohou poté přečíst nahlas.

Cv. 8 Žáci spojují otázky s vhodnými odpověďmi. Rozhovor je možné poté přehrát ve dvojicích.

Cv. 9 Žáci procvičují užití předložek *z*, *do* a *v*.

Cv. 10 Cvičení se zaměřuje na vlastní produkci, žáci samostatně formulují odpovědi na položené otázky. Cv. 9 může sloužit jako opora pro formulaci odpovědi.

Pracovní sešit:

Dialog: cv. 9, 10, 11

Číslovky 11–100

Cílem této sekce je osvojení dovednosti počítat od 11 do 100.

Cv. 1 Žáci opakují čísla od 1 do 10, cílem je zopakování a upevnění již osvojené dovednosti a příprava na nové učivo.

Cv. 2 Nahrávka 2.3 Žáci poslouchají a poté opakují čísla 11–20. Nahrávku je možno poslouchat opakovaně. Cílem cvičení je osvojení znalostí čísel 11–20 a fixace zvukové a grafické podoby čísel.

Cv. 3 Žáci čtou nahlas čísla, cvičení kombinuje čísla osvojená v předchozí lekci (do 10) a čísla nová (11–20). Cvičení může být transformováno tak, že vyučující čte čísla a žáci je zapisují.

Cv. 4 Cvičení se zaměřuje na nácvik čísel 11–100, primárně celých desítek. Žáci se nejprve seznámí s čísly 20, 30, 40, 50 atd., poté samostatně zapisují složené číslovky podle představeného principu.

Cv. 5 Nahrávka 2.4 Žáci poslouchají nahrávku a vybírají ze dvou možností, jaké číslo slyší. Nahrávku je možné poslouchat opakovaně.

Cv. 6 Žáci zapisují pomocí číslic číselné údaje. Cílem cvičení je, aby si žáci uvědomili, že způsob zápisu čísla je navzdory alternativnímu zápisu číslovek (pětapadesát) vždy lineární. Není nutné podrobně vysvětlovat princip tvoření, cílem je základní porozumění.

Pracovní sešit:

Řadové číslovky: cv. 14

Telefonní čísla: cv. 16

Základní číslovky: cv. 17, 18, 19

Moje adresa

Cílem této sekce je rozvoj sociokulturní kompetence a schopnost zápisu poštovní adresy.

Cv. 1 Žáci si prohlíží mapu České republiky, s ohledem na region, ve kterém žijí, pojmenovávají města, která znají. V mapě jsou zanesené také základní údaje o vzdálenostech, kterým by měla být věnována pozornost. Cvičení rozvíjí sociokulturní kompetenci a schopnost orientace v mapě.

Cv. 2 Žáci odpovídají na otázku o vzdálenosti měst podle modelového příkladu. Vyučující může cvičení podpořit promítnutím zvětšené mapy na interaktivní tabuli, aktivita může být doplněna o fotografie reálií z daných měst (zoo, hrad, významné stavby, sportoviště atd.). Ve cvičení jsou užívány tvary genitivu, cílem ale není jeho dokonalé zvládnutí. Žáci si zatím osvojují genitiv ve slovních spojeních.

Cv. 3 Nahrávka 2.5 Žáci poslouchají nahrávku a vybírají správnou možnost. Cílem cvičení je seznámení se způsobem zápisu poštovní adresy.

Cv. 4 Žáci doplňují na řádky jednotlivé části adresy. Cílem cvičení je upevnění znalosti struktury zápisu poštovní adresy.

Cv. 5 Žáci za pomoci vyučujícího zapisují svoji poštovní adresu podle zadané struktury. Je třeba žáky upozornit, že způsob zápisu není lineární, ale že se informace řadí pod sebe.

Pracovní sešit:

Adresa: cv. 21

Školní pomůcky

Cílem této sekce je seznámení se školními pomůckami a s jejich užíváním.

Cv. 1 Nahrávka 2.6 Žáci poslouchají nahrávku a doplňují chybějící písmena do slov. Lze předpokládat, že některé pomůcky už žáci umí předem pojmenovat. Vyučující může následně pomůcky předvést na praktických ukázkách.

Cv. 2 Žáci spojují pomocí šipek nebo čar podstatná jména a odpovídající slovesa. Některá slovesa jsou díky stejnému kořenu dobře spojitelná s podstatným jménem. Lze předpokládat, že nejméně srozumitelné bude sloveso psát a stříhat, oba významy je ale možné napodobit pantomimicky.

Cv. 3 Žáci odhadují z detailů obrázků zobrazený předmět, cílem cvičení je fixování nové slovní zásoby. Alternativně může vyučující obrázky vystříhat, nebo přinést vlastní.

Cv. 4 Žáci se seznamují se 4. pádem Mi, N a F (pouze deklinační typ zakončený tvrdým konsonantem u Mi, -o u N a -a u F). Vyučující žáky nejprve na základě příkladů v tabulce žáky seznámí s tím, jaké změny v koncovce akuzativ u zmíněných deklinačních typů přináší. Ve cvičení doplňují akuzativní tvary podstatných jmen, jako oporu používají tabulku.

Cv. 5 Žáci hrají hru na řetězení předmětů ve větě, postupně se střídají a každý žák přidá jedno slovo, přičemž musí zopakovat celý předchozí řetězec. Není nutné, aby v případě chyby žák ze hry vypadnul, vyučující oceňuje snahu zapojit se do hry. V případě, kdy žák přidá slovo, jehož tvar v akuzativu ještě neumí vytvořit, vytvoří jej za pomoci vyučujícího.

Cv. 6 Nahrávka 2.7 Žáci poslouchají nahrávku a označují v učebnici obrázky, jejichž názvy slyší. Nahrávku je možné poslouchat dvakrát. Po poslechu mohou žáci zkusit sami zopakovat, které předměty byly v nahrávce zmíněny.

Pracovní sešit:

Pomůcky: cv. 22, 23, 24, 25

Český jazyk ve škole: Matematika

Cílem této sekce je seznámit se se základními matematickými pojmy a operacemi.

Cv. 1 Žáci se nejprve seznámí se základními matematickými symboly. Spojují čarou nebo šipkou symbol a odpovídající slovo.

Cv. 2 Žáci se seznámí se způsobem čtení základních příkladů zapsaných pomocí číslic a matematických symbolů. Spojují příklady a slovní zápis.

Cv. 3 Nahrávka 2.8 Žáci poslouchají nahrávku a zapisují pomocí číslic matematické příklady.

Cv. 4 Žáci spojují pomocí čar nebo šipek příklady s instrukcemi vyučujícího a s činnostmi žáků. Cílem je upozornit na odlišné označení matematického symbolu (+) a činnosti (sčítání).

Cv. 5 Žáci se seznamují s verbálním označováním množství vyjádřeného zlomkem, do slov doplňují chybějící písmena. V této fázi pracují pouze s obměnou jmenovatele, číselník je vždy na hodnotě 1. Pro případ kontroly je na stránce uvedena tabulka se slovním přepisem zlomků.

Cv. 6 Žáci spojují číselně vyjádřené zlomky s jejich verbálním označením. Nápomocná pro správné přiřazení je hodnota číselníku i jmenovatele.

Pracovní sešit:

Počítání: cv. 26, 27

Český jazyk: Slovní druhy – podstatné jméno, přídavné jméno, slovesa, příslovce, číslovka

V lekci 2 žáci procvičují rozlišení podstatného jména a slovesa a seznamují se s dalšími vybranými slovními druhy (přídavné jméno, číslovka, příslovce). Rozlišování slovních druhů je dovednost, která je v rámci výuky českého jazyka na základních školách vyžadována a procvičována od nejnižších až do nejvyšších ročníků.

Cv. 1 Žáci si opakují slovní zásobu z předchozí lekce a fixují si tak probrané učivo. Píší slova do příslušných sloupců (Kdo je to? – kamarádka, ředitel, učitel; Co je to? – banán, sešit, učebnice; Co dělá? – chodím, jmenuju se, jsem). Uvědomujeme si, že je cvičení napsáno velmi zjednodušeně. Jsme však přesvědčeni, že k osvojení základních pojmů je takto dostačující.

Cv. 2 V tomto cvičení si také žáci opakují učivo z předchozí lekce. U každého slova zakroužkují, zda se jedná o podstatné jméno, nebo sloveso.

Cv. 3 Text tohoto cvičení vychází ze slovní zásoby lekce 2 (zejména s. 30, 31 a 32), a proto by mu žáci měli dobře rozumět. Přesto je vhodné začít od čtení s porozuměním. Žáci si přečtou tvrzení 1 a 2 a poté hledají v textu odpověď.

Cv. 4 Žáci hledají v textu ze cvičení 3 odpovědi na otázky. Díky tomu se seznamují se slovy *Jaký* a *Kde*.

Cv. 5 Žáci vpisují slova do správných sloupců (*Jaký*: malý, počítačový, skvělý, starý, sportovní; *Kde*: dole, nahoře, uprostřed, vlevo, vpravo). Vyučující může žákům připomenout tabulku na straně 31.

Cv. 6 Žáci spojují otázky s příslušnými slovy, která na ni mohou odpovídat (1.D, 2.E, 3.A, 4.C, 5.B). Otázky i odpovědi znají z této lekce a z lekce předcházející.

Cv. 7 Žáci si opakují slovní druhy, které už znají z předchozí lekce (podstatná jména, slovesa, číslovky) a seznamují se s dalšími (přídavné jméno, příslovce). Vpisují slova do sloupců. (Chybějící otázky jsou: *Kdo/Co*, *Jaký*, *Co dělá*, *Kde*; Chybějící příklady mohou být např. jedna, dva, tři; jsem, chodím, jmenuju se; Chybějící slovní druhy jsou: podstatné jméno, přídavné jméno, číslovka)

Cv. 8 Žáci využijí tabulku ze cvičení 7 a doplňují pojmy. Fixují si tak spojitost mezi tázacími zájmeny a příslovci s konkrétními slovními druhy (*Co* – podstatné jméno; *Jaký/Jaká/Jaké* – přídavné jméno, *Kde* – příslovce)

Cv. 9 Žáci si fixují slovní druhy. V každém řádku je napsáno slovo, které nepatří k danému slovnímu druhu. Úkolem žáků je dané slovo určit a škrtnout.

Cv. 10 Žáci si i v tomto cvičení fixují slovní druhy. Zároveň cvičení slouží jako příprava k učivu skladby.

Cv. 11 Žáci by měli dokázat určit slovní druhy tučně vyznačených slov ve cv. 3.

Online cvičení k lekci 2

Co je pozitivní a co je negativní?	https://learningapps.org/display?v=p9ww7r2aj22
Sloveso mluvit	https://learningapps.org/display?v=pxsv1bbya22
Sloveso rozumět	https://learningapps.org/display?v=pkgwkghyk22
Sloveso vědět	https://learningapps.org/display?v=phde7sv4322
Řadové číslovky	https://learningapps.org/display?v=p7xhd5f0t22
Čísla 0–100 (řazení)	https://learningapps.org/display?v=putu7mz1322
Čísla 0–100	https://learningapps.org/display?v=pw93n07k522
Čísla a číslice	https://learningapps.org/display?v=pzm1gr68322
Školní pomůcky	https://learningapps.org/display?v=pyeuby8mt22
Školní pomůcky (pexeso)	https://learningapps.org/display?v=pmvw7mpgk22
Slovesa	https://learningapps.org/display?v=p7siastvc22
Počítání	https://learningapps.org/display?v=pg70egcx222
Matematické symboly a operace	https://learningapps.org/display?v=p1zhgv1an22
Kdy píšeme i/i, y/ý?	https://learningapps.org/display?v=pxw6pd93t22
Sloveso být, bydlet a chodit	https://learningapps.org/watch?v=p7o4w7rp22
Křížovka - místnosti ve škole	https://learningapps.org/display?v=pay7rvp1522
Názvy měst v ČR	https://learningapps.org/watch?v=puro4iaoj22
1. a 4. pád	https://learningapps.org/watch?v=p9jyewz7k22
Školní pomůcky	https://learningapps.org/display?v=pd27vp8kc23
Čísla	https://create.kahoot.it/share/lekce-2-cisla/8b5326fa-2511-41f4-ac28-c17f90a36ae7

Lekce 3 – Čas

V této lekci se žáci naučí:

- pojmenovat školní předměty a rozeznat jejich zkratky
- pojmenovat dny v týdnu
- vyjádřit, kdy něco dělají
- vyjádřit vybrané časové údaje
- orientovat se v rozvrhu hodin
- vyjádřit pravidla
- co si vzít na školní výlet
- pojmenovat některé fyzikální jednotky pro měření a vážení.

V sekci Český jazyk se seznámí s pojmem *přísudek*.

Rozvrh hodin

Cílem této sekce je naučit se pojmenovat předměty v rozvrhu hodin, vyjádřit, kdy žáci mají který předmět a které předměty mají či nemají rádi.

Cv. 1 Nahrávka 3.1 Žáci se postupně seznamují s rozvrhem hodin. Nejprve poslouchají a opakují názvy jednotlivých předmětů. Je možné, že většinu z nich znají, proto je můžeme vyzvat, aby předměty, jejichž názvy znají, nejprve označili.

Cv. 2 Žáci pojmenují předměty podle fotografií. Mohou označit šipkou, ke kterému předmětu se fotografie vztahuje, zatím však není nutné, aby názvy přepisovali – vybrané předměty budou zapisovat v následujících dvou cvičeních.

Cv. 3 Nahrávka 3.2 Žáci na základě poslechu nahrávky napíšou předmět, ke kterému se nahrávka vztahuje. Není zapotřebí, aby rozuměli celým větám, cílem je zachycení klíčových slov a zápis předmětu.

Cv. 4 Žáci jsou vystaveni zkráceným názvům předmětů, které uslyší mezi českými spolužáky. Nemají si je aktivně osvojit, ale rozumět jim. Ve cvičení naopak psaním upevňují spisovné výrazy.

Cv. 5 Žáci se seznamují s názvy dnů v týdnu. V rozvrhu hodin nad cvičením 5 mohou slova najít a přepsat.

Cv. 6 Žáci zde opět pracují s rozvrhem hodin nahoře nad cvičením 5 a podle něj označují správnou možnost. Cvičení představuje tvary dnů v týdnu ve 4. pádě po předložce *v/ve* a dále výraz *o víkend*.

Tabulka **Podívej se** shrnuje dny v týdnu jak v 1. pádě, tak ve 4. pádě a dále upozorňuje na užití předložky *ve* v případě, že následující slovo začíná na dvě souhlásky.

Cv. 7 se vztahuje k vlastní zkušenosti žáků. Zatím nečekáme aktivní tvoření vět. Žáci pouze označují, zda jsou věty pravdivé o jejich rozvrhu hodin.

Cv. 8 Žáci procvičují užití předložek *v/ve*.

Cv. 9 Zde již očekáváme, že žáci dovedou aktivně použít správné tvary dnů v týdnu, včetně správné předložky v kontextu jejich vlastního rozvrhu hodin.

Ve cvičení 9 se žáci dokončovali věty, na jejichž začátku se objevovaly tvary předmětů ve 4. pádě. Tabulka **Podívej se** představuje přímý předmět po slovese *mít* ve 4. pádě, v kontextu rozvrhu hodin.

Cv. 10 Žáci tvoří správné tvary školních předmětů ve 4. pádě v minimálním kontextu věty *Mám...*

Tabulka **Podívej se** ukazuje, že 4. pád používáme také po slovese *mít rád*. Jde nám o to, aby žáci pochopili princip přímého předmětu a naučili se, jak tvoříme 4. pád (zatím bez životných maskulin). Z tohoto důvodu nepředstavujeme zatím žádná další slovesa.

Cv. 11 se vztahuje k vlastní zkušenosti žáků a vede k aktivnímu použití slovesa *mít rád* a příslušných předmětů. Žáci mohou využít předmětů v předchozím cvičení a dokončit věty podle sebe. V tomto cvičení bychom měli dbát na správné užití tvarů přímého předmětu ve 4. pádě.

Pracovní sešit:

Názvy předmětů: cv. 1 a 2

Dny v týdnu: cv. 3 a 4

Sloveso *mít rád* + 4. pád: cv. 5

Popis rozvrhu hodin: cv. 6

Kdy je to? V kolik hodin?

Cílem této sekce je naučit se pojmenovat kroužky a říct, kdy se konají. Žáci se nejprve naučí vyjádřit čas, poté se seznámí s kroužky.

Cv. 1 Nahrávka 3.3 Žáci poslouchají krátký rozhovor před vyučováním. Jako uvedení do aktivity je vhodné využít fotografie, kde mluví dívka a chlapec ve škole. Vyučující se může zeptat, kde jsou a o čem asi mluví. Poté žáci poslouchají a označí správnou možnost. Nahrávku pustíme dvakrát. Věty ve cvičení představují digitální čas, který je pro dosažení cíle sekce dostačující. Výrazy *čtvrt, půl a tři čtvrtě* zde nezavádíme záměrně.

Cv. 2 Žáci nejprve kreslí čas podle instrukcí. Ve cvičení se objevují pouze celé hodiny. Můžeme žáky upozornit na množné číslo slovesa *být* ve větách *Jsou dvě/tři/čtyři hodiny*.

Cv. 3 Nahrávka 3.4 Žáci kontrolují poslechem a nacvičují výslovnost.

Cv. 4 Cvičení zahrnuje další časové údaje. Žáci je spojují s obrázky hodin. Poté čtou výrazy nahlas.

Cv. 5 Žáci se seznamují s několika vybranými kroužky v nabídce školy a dopisují názvy kroužků na správné linky. Zároveň se ve cvičení objevují časy konání kroužků. Zatím nemají být schopni správně přečíst, kdy se kroužky konají.

Tabulka **Podívej se** pak představuje užití předložek *v/ve* ve spojení s číslovkami. I zde platí pravidlo o dvou souhláskách na začátku slova, s nímž se žáci setkali už v předchozí sekci u dnů v týdnu.

Cv. 6 Žáci by měli být schopni přečíst čas, kdy se koná kroužek, podle uvedeného příkladu *Karate je v 17 hodin / v 5 hodin*.

Cv. 7 Nahrávka 3.5 Žáci už znají dny v týdnu z předchozí sekce. Měli by správně podle nahrávky doplnit den v týdnu ve správném tvaru. Cvičení zároveň představuje výrazy pro části dne.

Cv. 8 Na základě předchozího cvičení žáci doplňují chybějící písmena. Slova může také pro kontrolu přečíst vyučující.

Cv. 9 Cvičení se vrací k nabídce kroužků ve cvičení 5. Žáci se dívají na nabídku kroužků a opravují chyby ve cvičení 9.

Cv. 10 Žáci procvičují dny a části dne a zapisují je správně.

Cv. 11 K procvičení kroužků využíváme předchozí cvičení, kde se objevuje další slovní zásoba. Žáci hrají pantomimu ve skupinách.

Cv. 12 se vztahuje k vlastní zkušenosti žáků a vede k aktivnímu použití slovní zásoby týkající se kroužků a času, kdy se konají.

Pracovní sešit:

Kroužky: cv. 7

Kolik je hodin? cv. 8

Předložky *v/ve* a dny v týdnu: cv. 9

Části dne: cv. 10

Odpovědi na otázku *Kdy můžeš/musíš?* cv. 11

Nechceš jít ven?

Cílem této sekce je naučit se vyjádřit jednoduché pozvání, přijmout či odmítnout pozvání a vyjádřit povinnost někam jít pomocí předložek *do* a *na*.

Cv. 1 Než si žáci otevrou učebnice, vyučující může promítnout zvětšené fotografie, aby se žáci soustředili na ně, nikoli na text rozhovoru v učebnici.

Cv. 2 Nahrávka 3.6 Otázky může vyučující napsat na tabuli a pustit nahrávku, aniž by žáci sledovali text v učebnici.

Cv. 3 Nahrávka 3.6 Teprve nyní vyzveme žáky, aby si otevřeli učebnice a doplnili chybějící slova. Rozhovor můžeme pustit rovnou, ale můžeme také žáky nechat nejprve rozhovor přečíst a doplnit, co si pamatují, a poté pustit nahrávku ke kontrole.

Cv. 4 Nahrávka 3.6 Žáci podle textu odpovídají na otázky ověřující porozumění.

Cv. 5 se vztahuje k vlastní zkušenosti žáků. Vedle sloves *musím* a *můžu* zároveň představuje vyjádření možnosti či nutnosti někam jít s přeložkami *do* a *na*.

Tabulka **Podívej se** představuje užití předložek *do* a *na* se slovesem *jít*. Upozorňuje také na spojení *jít ven* a *jít domů*, kde se předložky nepoužívají. Pravidla užití předložky *na* jsou zde zjednodušena pouze na aktivity a akce.

Cv. 6 Žáci procvičují předložky *do* a *na* v minimálním kontextu věty *Musím jít...*

Cv. 7 Žáci ve dvojicích tvoří vlastní rozhovory. Uvedené výrazy mají sloužit jako lešení, ale není nutné, aby je žáci využili ve stejném znění. Při produkci nečekáme, že budou tvořit bezchybné věty. Cvičení je zaměřené především na plynulost.

Pracovní sešit:

Předložky *do* a *na* (případně bezpředložková vazba): cv. 12, 13

Rozhovor z učebnice s. 59/3: cv. 14, 15, 16

Tvary sloves *mocht* a *muset*: cv. 17

Pravidla: Co můžu a co musím

Cílem této sekce je naučit se vyjádřit pravidla pomocí sloves *mocet* a *muset*.

Cv. 1 Nahrávka 3.7 Žáci se nejprve podívají na fotografie a mohou stručně popsat, co vidí. Poté poslouchají a zapisují, která věta se vztahuje ke které fotografii. Nahrávku pustíme dvakrát.

Cv. 2 Vyučující může nejprve ukázat fotografii dívky a říct, že to je Sandra a že Sandra bydlí v Praze. Žáci si přečtou věty a podle textu označují, co je a co není pravda. Cílem cvičení je nácvik orientace v textu. Není potřeba, aby žáci všemu rozuměli, ani aby text četli nahlas.

Cv. 3 Žáci procvičují slovesa, která mohou potřebovat k vyjádření pravidel ve škole či doma. Pro snazší orientaci jsou pod fotografiemi uvedena první písmena jako nápověda.

Cv. 4 Žáci procvičují slovesa z předchozího cvičení pantomimou ve skupinách.

Cv. 5 se vztahuje k vlastní zkušenosti žáků. Žáci by měli způsobová slovesa *muset* a *mocet* znát ze sekce *Nechceš jít ven?*, kde tvořili věty se slovesem *jít*. Zde procvičují spojení s dalšími slovesy.

Cv. 6 Žáci tvoří věty o pravidlech ve škole. Rozšiřují tak kontext užití modálních sloves.

Doplňující aktivita: Vyučující rozdělí žáky do skupin. Úkolem každé skupiny je vymyslet pravidla pro imaginární „školu snů“. Nečekáme, že žáci budou tvořit věty bez chyb. Aktivita je zaměřena na plynulost a není nutné opravovat chyby, které nebrání porozumění.

Pracovní sešit:

Slovesa: cv. 18

Pravidla ve škole a doma: cv. 19

Text z učebnice s. 61/2: cv. 20, 21, 22

Školní výlet

Cílem této sekce je orientace v oznámení o školním výletě.

Cv. 1 představuje možnosti školních výletů. Žáci spojí fotografie a výrazy spojené s výlety.

Cv. 2 se vztahuje k vlastní zkušenosti žáků. Žáci označí typ výletu, který se jim líbí. Nečekáme, že budou schopni vyjádřit správně důvody své volby, ale v některých skupinách může být vhodné položit otázku, proč se jim takový výlet líbí.

Cv. 3 Vyučující může nejprve ukázat fotografii chlapce a sdělit žákům: *To je Albert. Albert ve škole čte informace o výletě.* a ukázat na text a cvičení v učebnici: *Co je a co není pravda?* Žáci by se měli zorientovat v textu a označit správné možnosti.

Cv. 4 Žáci označí ilustraci podle textu. Není nutné, aby uměli pojmenovat předměty na ostatních ilustracích, ale v některých skupinách může být vhodné se zeptat, zda vědí, jak se řeknou česky ostatní věci.

Pracovní sešit:

Školní výlet: cv. 23, 24, 25

Procvičení dosud probraných předložek: cv. 26

Čeština ve škole: Fyzika

Cílem této sekce je seznámit se se základními fyzikálními jednotkami, veličinami a nástroji k jejich měření.

Cv. 1 Žáci se nejprve seznámí s nástroji pro měření veličin. Spojí slova s obrázky.

Cv. 2 Žáci doplní chybějící písmena ve slovech označujících měřicí nástroje, s nimiž se setkali v předchozím cvičení. Tato slova jsou zde použita ve větách, které představují slova pro fyzikální veličiny.

Cv. 3 Žáci pracují se slovní zásobou pro veličiny a vybrané jednotky. Ve cvičení se nově objevují také otázky spojené s veličinami a jednotkami.

Cv. 4 Žáci doplní jednotky do příslušných kolonek. Není cílem se všechny jednotky naučit aktivně, ale seznámit se se slovní zásobou a porozumět jí.

Cv. 5 Žáci zde vidí jednotky použité ve slovních spojeních číslovky s jednotkou. Opět nečekáme, že by žáci uměli tato spojení tvořit – některé číslovky vyžadují 1. pád množného čísla, jiné 2. pád. V této fázi opět očekáváme správné spojení výrazů s fotografiemi, nikoli aktivní tvoření.

Cv. 6 Žáci dosud v této sekci neměli možnost využít jednotky či veličiny v komunikační situaci. V tomto cvičení mají možnost jednoduše vyjádřit odpovědi na otázky týkající se jejich bezprostředního okolí. Nečekáme, že žáci budou tvořit věty bez chyb, jde o provázání tématu s vlastní zkušeností.

Pracovní sešit:

Jednotky: cv. 27

Slovní zásoba: cv. 28

Cvičení 29 a 30 v pracovním sešitě procvičují pravopis (žáci doplňují *e* nebo *ě* a poté diakritiku).

Český jazyk: Přísudek

Žáci už z předcházejících lekcí poznají sloveso. V této se jednak seznámí s kategorií osoby a čísla a také si osvojí pojem *přísudek*, tedy typické funkční použití slovesa ve větě.

Cv. 1 Text cvičení 1 žáci znají ze strany 61, a proto by mu měli rozumět. Je vhodné ho s nimi před zadáním úkolu zopakovat. Žáci pak doplňují slova ze slovní banky na vynechaná místa. Vzhledem k předchozí znalosti textu by tento úkol měli žáci úspěšně zvládnout. To by je mělo motivovat k další práci s textem.

Cv. 2 Žáci spojují otázku s vhodnou odpovědí.

Cv. 3 Ve cvičení 3 si žáci zopakují pojem *sloveso* (znají ho z lekce 1 a 2). Jsou tak upozorněni na to, že sloveso se nachází v každé větě. Zároveň vidí, že slovesa mají různé formy pro různé osoby. Vyučující je na to může upozornit srovnáním vět č. 1 a 8.

Cv. 4 Žáci vybírají správný tvar slovesa. Někteří žáci cvičení zvládnou díky osvojením vět v předchozích lekcích, ale některým žákům bude potřeba výrazněji pomoci.

Cv. 5 Žáci si fixují konkrétní tvary sloves pro dané osoby.

Cv. 6 Žáci se seznamují jednak se zájmeny vyjadřujícími slovesné osoby, jednak s novými mluvnickými kategoriemi (osoba, číslo). Zakroužkují správná zájmena (1. osoba: já, my; 2. osoba: ty, vy; 3. osoba: on, ona, ono, oni, ony, ona). Pomohou jim připojené ilustrační obrázky. Je také vhodné doprovodit cvičení i jinými obrázky (např. obrázek skupiny chlapců pro „oni“, obrázek skupiny dívek pro „ony“ a obrázek několika aut pro „ona“) a vrátit se k tabulce ze cvičení 7 na straně 26, která žákům vysvětluje gramatický rod.

Cv. 7 Žáci škrtnou v každém řádku zájmena, která tam nepatří.

Cv. 8 Žáci si osvojují odbornou terminologii používanou v hodinách českého jazyka na základní škole (osoba, číslo). Je proto vhodné jednak žáky nechat vybrat příslušné kategorie, jednak je s nimi nahlas přečíst.

Cv. 9 Žáci vepisují správné tvary do příslušných kolonek. Procvičují tak kategorii osoby a čísla. Je vhodné upozornit je na typické koncovky (-m, -š, -me, -te).

Cv. 10 Žáci se v předchozích cvičeních věnovali různým formám slovesa. Z předchozích lekcí znají kategorii podstatného jména a slovesa. Nyní se seznámili s pojmy *podmět* (Kdo to dělá?) a *přísudek* (Co dělá?). Poznávají tak základní skladební dvojici (podmět – přísudek). V českých školách je obvyklé, že se podmět označuje podtržením rovnou čarou a přísudek vlnovkou, proto je vhodné vést i žáky s OMJ k této podobě zápisu. Ke správnému řešení by jim v této počáteční fázi osvojování základů skladby měl pomoci i slovosled (podmět na prvním místě a přísudek na druhém). Důležitější, než povědomí o volném slovosledu v češtině je v této fázi osvojení pojmů.

Online cvičení k lekci 3

Předměty	https://learningapps.org/display?v=piuucumic22
Předměty (pexeso)	https://learningapps.org/display?v=pgdj1sq5n22
Předměty a zkratky	https://learningapps.org/display?v=puqj3g6s322
Kolik je hodin	https://learningapps.org/display?v=pherc57ej23
Dny v týdnu	https://learningapps.org/display?v=pbn8g5can22
Dny v týdnu (křížovka)	https://learningapps.org/display?v=p2hxonjet22
Dny v týdnu – v/ve	https://learningapps.org/display?v=p8km6438522
Kroužky (pexeso)	https://learningapps.org/display?v=pxeogt15a22
Předložky v/ve	https://learningapps.org/display?v=pkf41pr3k22
Části dne	https://learningapps.org/display?v=pnr4ciumt22
Nechceš jít ven? (řazení rozhovoru)	https://learningapps.org/display?v=psnrnupg223
Předložky do, na, - (doplňování)	https://learningapps.org/display?v=p60pgjask22
Předložky do, na, - (rozřazování)	https://learningapps.org/display?v=prvwum9ta22
Co děláme (slovesa a obrázky)	https://learningapps.org/display?v=pqz3y58mk23
Kde píšeme e/ě?	https://learningapps.org/display?v=pq7f81r1a22
Kde píšeme i/y a kde í/ý?	https://learningapps.org/display?v=psbvyp7st22
Slovesa (výběr)	https://learningapps.org/display?v=p4b96phb323
Fyzika – jednotky	https://learningapps.org/display?v=pa928cnqc22
Fyzika - měření	https://learningapps.org/display?v=p0dccfiyt23
Opakování (kahoot)	https://create.kahoot.it/share/lekce-3-opakovani/1be0fdb3-53dc-45d5-b5c4-12f663778a2d

Lekce 4 - Jídlo a pití

V této lekci se žáci naučí:

- pojmenovat jídlo a pití a říct, jaké je
- komunikovat ve školní jídelně a v provozovně rychlého občerstvení
- jaké jsou české stravovací zvyklosti
- mluvit o jídle z různých zemích světa

V sekci Český jazyk se seznámí s pojmem *přívlastek*.

Jídlo a pití

Cílem této sekce je vyjádřit, jaké je vybrané jídlo a pití pomocí přídavných jmen ve správném rodě.

Cv. 1 Žáci se seznamují s vybranou slovní zásobou v nabídce automatu na jídlo a pití, který mohou znát ze školy. Vyučující může tento automat vyfotit, případně vyzvat žáky, aby ho vyfotili a mluvit pak s nimi o konkrétní nabídce v jejich škole.

Žáci pracují se slovní zásobou v levém sloupci a označují jídla a pití, které je nebo obvykle je v tomto typu automatu. Cílem aktivity je porozumět nové slovní zásobě.

Cv. 2 Žáci pracují se slovní zásobou ve cvičení 1. Cílem je osvojení nové slovní zásoby, případná diskuse ve dvojici. Nemusí být jedna správná odpověď. Očekáváme, že žáci zde slova pouze rozřadí. K tvoření věty typu *Voda je zdravá, mléko je zdravé* budou vyzváni poté, co se s koncovkami přídavných jmen seznámí na další straně.

Cv. 3 Pro upevnění slovní zásoby a procvičení pravopisu žáci přepisují přesmyčky správně.

Tabulka **Podívej se** představuje jmenný rod přídavných jmen. Žáci se seznámili se jmenným rodem podstatných jmen již v předchozích lekcích. Zde je vhodné připomenout typické koncovky podstatných jmen jednotlivých rodů a představit poté, jaké koncovky mají přídavná jména pojící se nimi. Pro zjednodušení zde pracujeme pouze s adjektivy tvrdými. Na měkká přídavná jména jsou žáci upozorněni v okénku níže. Dále tabulka upozorňuje na koncovku přídavných jmen v množném čísle, kde se omezuje na -é. Koncovku pro množné číslo ve středním rodě (-á) ponechává stranou.

Cv. 4 Toto cvičení navazuje na rozřazovací aktivitu na předchozí straně. Žáci zde označují přídavné jméno se správnou koncovkou. Mohou se také vrátit zpět ke cvičení 2 a tvořit další věty.

Cv. 5 Žáci jsou zde vyzváni k přemýšlení o pravidlech jmenného rodu. Okénko upozorňuje na měkká přídavná jména, ale pouze informativně. Ve cvičeních pracujeme s přídavnými jmény tvrdými.

Cv. 6 Žáci vybírají správnou koncovku přídavného jména pro popis jídla nebo pití na obrázku.

Cv. 7 Nahrávka 4.1 Žáci procvičují správnou výslovnost. Poslouchají nahrávku a opakují.

Cv. 8 Zde by již žáci měli bez problémů určit správnou koncovku. Cvičení ukazuje užití ukazovacích zájmen *ten/ta/to*, jež představuje následující tabulka **Podívej se**. Ukazovací zájmena zde dále neprocvičujeme.

Pracovní sešit:

Jídlo a pití + jmenný rod: cv. 1, 2, 3, 4, 6

Ten, ta, to: cv. 5

Přídavná jména o jídle: cv. 7, 8, 9

Fast food

Cílem této sekce je rozšíření slovní zásoby o téma jídlo v rychlém občerstvení a práce s číslovkami 100–1000 (cvičení 1–6). V druhé části se žáci naučí vyjádřit, jaké jídlo pijí, jedí nebo mají rádi.

Cv. 1 Na úvod se vyučující zeptá, zda znají děti nějaký fast food ve svém okolí a jaké tam mají jídlo a pití. Žáci si tak zopakují vybranou slovní zásobu a připraví se na téma sekce.

Cv. 2 Žáci se seznamují s vybranou slovní zásobou pro téma fast food a označují, co jim chutná nebo nechutná.

Cv. 3 Nahrávka 4.2 Cílem cvičení je zopakovat si číslovky do 100, které již znají, v kontextu cen jídla a pití ve fast foodu. Poslech pustíme dvakrát, poprvé zastavujeme, aby měli žáci čas zapsat správná čísla, poté již bez zastavení pro kontrolu.

Cv. 4 Nahrávka 4.3 Na základě předchozí znalosti čísel 0–100 by žáci měli být schopni doplnit do mezer chybějící čísla, aniž by poslouchali správné odpovědi. Tak si mohou povšimnout tvarů pro číslovky 100–1000 a jejich kombinací. Zapsané číslovky žáci poté kontrolují poslechem.

Cv. 5 Nahrávka 4.4 Žáci procvičují rozlišení číslovek v mluveném projevu v kontextu služeb. Cílem je poznat a označit správné číslo v kontextu promluvy, nikoli porozumět celému textu.

Cv. 6 Nahrávka 4.5 Sekce zde přechází do kontextu nákupu v prodejně s rychlým občerstvením. Žáci si věty 1–3 přečtou, aby věděli, o čem bude a na co se mají při poslechu zaměřit, poté poslouchají rozhovor a označí správnou možnost. Jde o první setkání s rozhovorem a není třeba, aby rozuměli více. Doporučujeme pustit nahrávku dvakrát.

Cv. 7 Žáci se v tomto cvičení zaměřují na důležité výrazy pro nákup občerstvení. Měli by spojit otázky a odpovědi. Poté může vyučující opět pustit nahrávku 4.5 pro kontrolu.

Cv. 8 Zde se žáci setkávají s časováním sloves typu *-e*. Tabulka je částečně doplněna slovesnými tvary. Žáci mají správně umístit tvary *pijete, piješ, pije* a poté napsat záporné tvary do pravého sloupce.

Tabulka **Podívej se** pro zjednodušení neuvádí tvary *piji* a *pijí*. Vyučující by na ně však měl upozornit (podobně jako u sloves končících na *-ovat*).

Cv. 9 Žáci nejprve doplňují zájmena ke slovesným tvarům, aby se s různými tvary nejprve seznámili.

Cv. 10 Zde žáci již aktivně tvoří tvary slovesa *pít*.

Cv. 11 Poté, co žáci pracovali v předchozích cvičeních pouze s izolovanými tvary slovesa *pít*, je jejich úkolem zasadit je do vět. Ve větách se setkávají s přímým předmětem po slovese *pít*.

Cv. 12 Nahrávka 4.5 Zde žáci vidí přepis rozhovoru. Jejich úkolem je doplnit slova a zároveň se tak seznámit s textem nahrávky. Rozhovor pak mohou ve skupinách po třech přečíst nahlas a poté vytvořit rozhovory vlastní.

Tabulka **Podívej se** připomíná tvoření 4. pádu, s nímž se již žáci seznámili v předchozích lekcích.

Cv. 13 K procvičení 4. pádu žáci doplňují, jak si objednat vybrané jídlo a pití s použitím 4. pádu po výrazu *Prosím*.

Cv. 14 vede k personalizaci a aktivnímu užití sloves *pít* a *mít rád* se 4. pádem.

Pracovní sešit:

Číslo: cv. 10, 11, 12

Sloveso *pít*: cv. 13, 14, 18

Ve fast foodu: cv. 15, 16, 17, 19

Ve školní jídelně

Cílem této sekce je naučit se komunikovat ve školní jídelně. Žáci se seznámí se situací u výdejního okénka. Na konci sekce se pak naučí vyjádřit preferenci vybraných kombinací jídel (*Nejím špagety se sýrem*).

Cv. 1 K aktivaci kontextu školní jídelny využíváme obrázky některých jídel, s nimiž se mohou žáci setkat ve školní jídelně. Je možné, že žáci některá jídla nebudou znát. Označí pouze ta, se kterými se již setkali. Je možné, že při práci ve skupinách si navzájem sdělí, jestli ta jídla jedli a co to je za jídlo.

Cv. 2 Žáci se vyjádří k otázkám ve dvojicích či malých skupinách.

Cv. 3 Nahrávka 4.6 Žáci pracují s fotografiemi ve cvičení 1. Při poslechu rozhovoru ve školní jídelně mají za úkol označit v něm jídla, o kterých se mluví. Je vhodné nahrávku pustit dvakrát.

Cv. 4 Nahrávka 4.6 Je možné, že žáci budou na základě prvního poslechu schopni odpovědět na otázku a další poslech nahrávky bude sloužit k ověření jejich odpovědí.

Cv. 5 Nahrávka 4.6 Také v tomto cvičení je možné, že žáci budou schopni doplnit některá slova. Může být vhodné dát jim krátký čas, aby doplnili to, co si pamatují nebo odhadují, a pak pustit nahrávku pro kontrolu a doplnění chybějících slov.

Cv. 6 Žáci se zaměřují na pět vybraných vět ze situace ve školní jídelně. Obrázky jsou pouze čtyři, ale k jednomu lze přiřadit jak větu *Budeme sedět spolu?*, tak *Tady je volno*.

Cv. 7 Pozornost se nyní zaměřuje na kombinace jídel či nápojů s využitím předložky *s* a 7. pádu. Žáci na každém řádku označí kombinaci, která není obvyklá. Seznamují se tak s vybranými tvary 7. pádu.

Cv. 8 vede k personalizaci. Dává žákům na výběr kombinaci jídla či nápoje s předložkou *s* a dalším výrazem, nebo naopak bez. V odpovědích by žáci měli vybrat jeden z nabídnutých výrazů a ten zasadit do věty *Mám rád/ráda...* Nečekáme, že by žáci uměli tyto tvary aktivně vytvořit bez uvedené nabídky.

Cv. 9 vede k interakci. Žáci na základě vět z předchozího cvičení porovnávají své preference. Výstupem je věta *Máme rádi...*

Tabulka **Podívej se** shrnuje pravidla tvoření 7. a 2. pádu. V této fázi jde pouze o představení dvou pádů, které se objevily v předchozích aktivitách, ale navazující procvičovací cvičení se zaměřuje pouze na koncovky *-em* a *-ou* v 7. pádě, v souvislosti s jídlem a pitím. S 2. pádem se žáci podrobněji seznámí v dalších lekcích (např. v lekci 6).

Cv. 10 Žáci se zaměří pouze na koncovky *-ou* a *-em* v 7. pádě. Je vhodné je upozornit, že mají na výběr pouze ze dvou alternativ, aby netvořili slova s jinými koncovkami.

Cv. 11 vede k personalizaci. Vyučující upozorní, že žáci mají pracovat s větami ve cv. 10 a opravit je tak, aby věty byly o nich.

Pracovní sešit:

Školní jídelna: cv. 20, 21

Tvoření vět o jídle a pití: cv. 22

Kombinace jídel (*s* a *bez*): cv. 23, 24

České jídlo a pití

Cílem této sekce je získat povědomí o tom, co se obvykle v Česku jí jako snídaně, oběd a večeře, a jaká jsou tradiční či sváteční jídla.

Cv. 1 V tomto cvičení se žáci setkají s obvyklými českými jídly. Nečekáme, že by všechna jídla znali, poznali nebo uměli pojmenovat. Uvedená jídla mohou obědem, ale i večeří. Můžeme také s žáky diskutovat, zda je hlavním a největším jídlem oběd, nebo večeře.

Cv. 2 Zde by se žáci měli seznámit se slovní zásobou, se kterou se mohou setkat v souvislosti s jídlem na snídani, oběd, večeři, případně svačinu. Cílem cvičení je porozumění nové slovní zásobě, nikoli správné rozdělení na snídani a oběd. Otázka zní *Co myslíš?* S mnoha výrazy se žáci již během lekce 4 setkali, nová slova mohou hledat ve slovníku.

Cv. 3 Nahrávka 4.7 Kontextem cvičení je situace, kdy Hana, která patrně není z Česka, žádá českého kamaráda Filipa, aby jí pomohl s projektem na téma *České jídlo a pití*. Při prvním poslechu žáci pracují se cvičením 1 a označují v něm, která jídla a nápoje slyší v rozhovoru.

Cv. 4 Nahrávka 4.7 Při druhém poslechu žáci označují podle dialogu, co je a co není pravda. Je vhodné, aby si věty nejprve přečetli, aby věděli, na co se mají v dialogu zaměřit, a poté poslouchali.

Cv. 5 Zde se žáci zaměří na jednotlivá jídla dne. V rozhovoru zazní mnoho jídel a nápojů, stačí, když je žáci zachytí pouze částečně.

Cv. 6 personalizuje a vede k interakci. Žáci si nejprve připraví odpovědi na otázky a poté je porovnávají se spolužáky.

Pracovní sešit:

Co kdy jíme: cv. 25, 26

Slovesa spojená s jídlem a pitím: 27

Čeština ve škole: Zeměpis

Cílem této sekce je propojit téma jídla a pití s předmětem zeměpis. Žáci pracují s mapou, vyhledají v textu informace o původu některých potravin a na závěr připraví krátký text o jednom jídle z vybrané země.

Cv. 1 Na obrázcích jsou jídla a pití, o kterých se mluví v následujícím textu. V této úvodní aktivitě žáci vyjádří, zda jim jídlo a pití chutná, nebo ne.

Cv. 2 Aktivita připravuje na práci s textem, kde se vyskytují názvy kontinentů. Žáci spojí slova s čísly.

Cv. 3 V tomto cvičení žáci odhadují, odkud asi pocházejí potraviny. Správné odpovědi poté hledají v textu.

Cv. 4 Žáci ověřují, zda odhadli původ potravin v předchozím cvičení správně. Nacvičují zde techniku rychlé orientace v textu za účelem nalezení určité informace, nikoli pečlivé čtení každého slova nebo hlasité čtení.

Cv. 5 Žáci doplní potraviny do vět. Odpovědi najdou v textu. Jsou zde zároveň vystaveni tvarům označení kontinentů ve 2. pádě.

Cv. 6 Žáci si opakují a upevňují názvy kontinentů a jsou zároveň vystaveni tvarům přídavných jmen. Tabulka **Pozor!** poukazuje na užití malých a velkých písmen.

Cv. 7 Žáci pracují s názvy zemí, které se objevily v textu, a názvy kontinentů. Zde jsou vystaveni tvarům v 6. pádě. Nechceme však, aby tvary ve 2. a 6. pádě byli schopni sami aktivně vytvořit. V názvech kontinentů se žáci setkají se slovy *jižní* a *severní*. Vyučující poukáže na základní slova *jih* a *sever* a další podobně utvořená slova (tabulka Podívej se vedle cv. 7).

Cv. 8 Žáci hledají země, které se objevily v textu, na mapě světa.

Cv. 9 V závěrečné aktivitě si žáci vyberou jednu zemi – může to být země odkud pocházejí nebo jakákoli jiná. Pomocí internetu nebo rodičů doma mají za úkol doplnit informace o tom, jakou zemi si vybrali, na jakém je kontinentě a jaké je v ní typické jídlo. O něm pak mají říct další informace. Záměrně zde nevolíme formulaci *jídlo z tvé země*, protože v některých skupinách tak může docházet k určitému vyloučení dětí s odlišným mateřským jazykem. Ve skupinách, kde jsou *odjinud* všichni může být představní vlastní země a jídla vítané.

Pracovní sešit:

K textu: cv. 28, 29

Procvičení diakritiky: cv. 30

Český jazyk: Přívlastek

Z předcházejících lekcí žáci znají jednak slovní druhy *podstatné jméno*, *přídavné jméno* a *sloveso*, jednak základní skladební dvojici (*podmět* a *přísudek*). V této lekci do větné stavby přidají *přívlastek*, budou tedy pracovat s podstatnými a přídavnými jmény.

Cv. 1 V tomto cvičení si žáci opakují, co už znají z předchozích lekcí, tedy pojmy *podstatné jméno*, *sloveso* a *přídavné jméno*. Zároveň si procvičují stavbu věty.

Cv. 2 V tomto cvičení žáci opakují pojmy *podmět* a *přísudek*, s nimiž se seznámili v předchozí lekci. Podmět podtrhávají rovnou čarou, přísudek vlnovkou. Zároveň se seznamují s tím, že přísudek může být jednak samotné sloveso, jednak sloveso *být* + přídavné jméno.

Cv. 3 Žáci si opakují kategorii gramatického rodu (viz s. 26), tentokrát však i s přídavnými jmény.

Cv. 4 Žáci vymýšlejí chuťové kombinace. Důležité je, aby dodrželi správné kombinace koncovek.

Cv. 5 Žáci doplňují jiné formy přívlastků k daným obrázkům podle příkladu (čokoládový – s čokoládou). Seznamují se tak s různými formami přívlastku, ale nezatěžujeme je pojmy *shodný/neshodný*.

Cv. 6 Žáci si procvičují formy přívlastku a také tvoření přídavných jmen příponou -ový. Měli by zároveň dodržovat rod (-ový, -ová, -ové).

Cv. 7 Žáci kroužkují přívlastky. Vyučující může fixování učiva podpořit opakováním otázky „Jaký/Jaká/Jaké“? - např. „Jaký chleba?“ – žák odpoví „s marmeládou“, Jaká kaše? – krupicová; Jaký čaj? – s citronem aj.

Cv. 8 Je vhodné vést žáky k určování postupně. Nejdříve by ve větě měli najít přísudek (a podtrhnout ho vlnovkou), pak podmět (a podtrhnout rovnou čarou) a nakonec přívlastek (zakroužkovat). Zbylá slova žáci neurčují.

Online cvičení k lekci 4

Jídlo a pití	https://learningapps.org/display?v=p97gs4m9a22
Pití	https://learningapps.org/display?v=p3g9h7qq522
Co je zdravé?	https://learningapps.org/display?v=pz9ofa9qa22
Jaké to je?	https://learningapps.org/display?v=pp6swfujn22
Sloveso pít	https://learningapps.org/display?v=p3qij79bn22
Snídaně nebo oběd?	https://learningapps.org/watch?v=pfipkvcyn22
S čím?	https://learningapps.org/watch?v=pqsx9vv8c22
Co jíme s čím?	https://learningapps.org/watch?v=pe6ofbvba22
Sloveso jíst a pít	https://learningapps.org/watch?v=pgw7w7i3522
Kdy jíme?	https://learningapps.org/watch?v=pojg3p24a22
Co říkáme?	https://learningapps.org/watch?v=pc6n0e6ya22
Čísla	https://learningapps.org/watch?v=pzyk41pyc22
Co je to? Jídlo a pití	https://learningapps.org/watch?v=pvca5qwk322
Opozita	https://learningapps.org/watch?v=ps8uvhyh522
Jaký je dort a jaká je zmrzlina?	https://learningapps.org/watch?v=ppc4pdiqa22
Rod mužský, ženský, nebo střední?	https://learningapps.org/watch?v=p88ex854c22
Zeměpisné názvy	https://learningapps.org/watch?v=pdhydwi322
Ten, ta nebo to?	https://learningapps.org/watch?v=p2voewra322
Kdy píšeme i/y, í/ý?	https://learningapps.org/display?v=pgjqktum522
Opakování	https://create.kahoot.it/share/lekce-4-opakovani/bd62f14f-0e92-476f-9e90-b09812b164b3

Lekce 5 – Rodina

V této lekci se žáci naučí:

- pojmenovat a stručně popsat členy své rodiny
- vyjádřit věk
- vyjádřit datum
- mluvit o narozeninách či svátku a dárcích
- popsat, co dělají ve volném čase
- pojmenovat vybrané hudební nástroje

V sekci Český jazyk se seznámí s pojmem *předmět*.

Moje rodina

Cílem této sekce je naučit se pojmenovat členy rodiny a jednoduše vyjádřit, kdo patří do žákovy rodiny pomocí vybraných přivlastňovacích zájmen. Žáci se dále naučí vyjádřit, koho mají v rodině pomocí slovesa *mít* a podstatného jména ve 4. pádě.

Cv. 1 Slovní zásoba pro popis členů rodiny se v mnoha jazycích podobá, a proto je možné, že žáci poznají česká slova. Proto se jich také můžeme zeptat, jak se tato slova řeknou v jiných jazycích, které znají, a zda jsou českým podobná. Kromě lidí v rodině jsou zde také pes a kočka.

Cv. 2 Žáci používají slovní zásobu ze cvičení 1 a doplňují věty vhodným podstatným jménem. Zároveň jsou zde vystaveni přivlastňovacím zájmenům *můj* a *moje*.

Tabulka **Podívej se** ukazuje, že zájmeno *můj* se používá s podstatným jménem v mužském rodě a zájmeno *moje* v rodě ženském. Střední rod se zde zatím neobjevuje. Pokud uzná za vhodné, může vyučující střední rod zařadit a poté procvičit v dalších aktivitách.

Cv. 3 Žáci procvičují zájmena *můj* a *moje* ve spojení se členy rodiny či lidmi v jejich nejbližším okolí.

Cv. 4 Toto cvičení představuje výrazy pro členy rodiny, s nimiž se žáci mohou setkat v mluveném projevu např. mezi spolužáky. Žáci spojují synonymní výrazy.

Cv. 5 Žáci zde procvičují slovní zásobu pro členy rodiny rozřazením slov k mužskému a ženskému rodu.

Cv. 6 Je možné, že pro některé žáky bude toto cvičení těžké, zejména pokud po nich budeme chtít tvoření vlastních vět. Nečekáme, že by žáci uměli utvořit správný tvar 2. pádu pro vyjádření přivlastnění, ale je možné, že v některých skupinách budou žáci schopni tvořit věty analogicky podle vzoru ve cvičení. Rozhodně se však v této fázi nepouštíme do výkladu a procvičování 2. pádu, zde nám jde především o procvičení slovní zásoby.

Cv. 7 Vyučující může ukázat zvětšenou fotografii a položit k ní otázky: *To je Dominik a Tereza. Kde jsou? Co dělají?* Můžeme se také zeptat: *Na co se asi dívají? Na co se můžete dívat na počítači?* Žáci mohou odpovědět *na video, na film* apod. Pokud se mezi odpověďmi neobjeví fotografie, vyučující prozradí: *Dominik a Tereza se dívají na fotografie rodiny.*

Cv. 8 Nahrávka 5.1 Navazujeme na předchozí aktivitu. Instrukce mohou být tyto: *Dominik a Tereza se dívají na fotografie. Poslouchej rozhovor. Označ správnou možnost.* Žáci poslouchají a označují, co je správně.

Cv. 9 Nahrávka 5.1 Po prvním poslechu žáci poslouchají podruhé a doplňují chybějící slova. Mezery jsou pro snazší kontrolu očíslovány, vyučující může správné odpovědi podle čísel zapsat na tabuli, aby si odpovědi žáci mohli sami zkontrolovat.

Před cvičením 10 je vhodné zastavit se u tabulky **Podívej se**, které shrnuje užití přivlastňovacích zájmen *můj/moje* a *tvůj/tvoje*, která se objevila v rozhovoru dětí. Pro zjednodušení uvádíme v tabulce a následujícím cvičení pouze mužský a ženský rod. Pokud vyučující uzná za vhodné, může zařadit i rod **střední**. Ten se také objevuje ve cvičeních v pracovním sešitě (pro jejich zvládnutí je tedy vystavení střednímu rodu nutné).

Cv. 10 Žáci procvičují užití zájmen *tvůj/tvoje* v kontextu členů rodiny. Neobjevuje se v něm tedy střední rod.

Cv. 11 Žáci se zde poprvé setkávají s tvary slov označujících členy rodiny ve 4. pádě. Jejich úkolem je odpovídat *Ano, mám* nebo *Ne, nemám*, nikoli celou větou, kde by měli použít tvar 4. pádu. Toto cvičení slouží jako představení nových tvarů.

Tabulka **Podívej se** shrnuje tvary 4. pádu se slovesem *mít*. Žáci se se 4. pádem setkali již v lekcí 3 v souvislosti s rozvrhem hodin (*Mám matematiku.*) a v lekcí 4 u jídla a pití. Novou látkou je zde tvar pro životná maskulina *bratr, bratranec*. Na konci tabulky jsou dvě otázky induktivně vedoucí k vyvození pravidla, že podstatná jména mužského rodu životného zakončená tvrdou souhláskou končí ve 4. pádě na *-a*, zatímco zakončená souhláskou měkkou na *-e*.

Cv. 12 Žáci doplňují koncovky ve větě *Mám....* Cvičení pro zjednodušení pracuje jen s koncovkami *-a*, *-u*, *-i*, s koncovkou *-e* se zde záměrně nepracuje.

Pracovní sešit:

Členové rodiny: cv. 1, 2, 3

Přivlastňovací zájmena: cv. 4, 5, 7

Věty o rodině: cv. 6

4. pád: cv. 8, 9, 10

Jaký kdo je?

Cílem této sekce je seznámit se s přídavnými jmény, která používáme pro popis lidí či věcí kolem nás, a ve větách je použít se správnou rodovou koncovkou.

Cv. 1 Nahrávka 5.2 Žáci se nejprve seznámí se slovní zásobou formou poslechu. Jejich úkolem je soustředit se na zvukovou stránku a doplnit chybějící písmena. Teprve poté pracujeme s jejich významem.

Cv. 2 Žáci možná znají tato slova z jiných jazyků, např. angličtiny. Jejich úkolem je označit ta slova, která znají.

Cv. 3 Obrázky ve cvičení ilustrují tři postavy: rodu mužského, ženského a středního. Žáci vybírají vhodná přídavná jména pro každou postavu. Zároveň by si měli uvědomit, že se přídavná jména obvykle liší v koncovkách, ale některá mají pouze koncovku *-í* ve všech rodech.

Cv. 4 Žáci procvičují tvrdá přídavná jména a vybírají vhodný tvar podle rodu.

Pracovní sešit:

Přídavná jména: cv. 11, 12, 13

Kolik ti je?

Cílem této sekce je užití přídavných jmen a vyjádření věku. Seznámení v krátkém textu, poté odpovědi na otázky.

Cv. 1 Vyučující může aktivitu uvést fotografií a říct: *To je Nela. Mluví o své rodině. Podívejte se na otázky. Pak čtete text a odpovězte.* Žáci pak najdou v textu odpovědi a zapíší je.

Cv. 2 Žáci se seznámí s rodinným stromem. Podle textu v předchozím cvičení doplní chybějící členy rodiny a jejich věk.

Cv. 3 Žáci doplní chybějící slova (*můj/moje*). Zároveň jsou vystaveni vyjádření věku. To může být pro některé žáky matoucí, ve větě není podmět a věk je vyjádřen pomocí zájmena ve 3. pádě. Vedeme proto žáky k zapamatované výrazů *Je mi/mu/jí...*

Tabulka **Podívej se** vedle cv. 3 shrnuje výrazy pro vyjádření věku v 1. a 3. osobě jednotného čísla.

Cv. 4 Toto cvičení může být vhodným domácím úkolem. V některých rodinách může být rodinný strom poměrně komplikovaný nebo může vést k určité frustraci způsobené např. Absencí jednoho z rodičů. Můžeme proto žáky vyzvat, aby si vybrali pouze jednoho rodiče a nakreslili jeho rodinu.

Cv. 5 personalizuje a vede k interakci. Žáci si nejprve připraví odpovědi samostatně a poté je porovnávají se spolužáky. Vhodným úkolem může být zjistit, zda mají něco společného.

Pracovní sešit:

Text o rodině a vyjádření věku: cv. 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Jak se jmenuje? Kde pracuje?

Cílem této sekce je užití vybraných sloves, která v infinitivu končí na *-ovat* (tzv. slovesa *-uje*) v kontextu blízkých lidí.

Cv. 1 Žáci se nejprve vrací k textu z předchozí lekce, kde Nela mluvila o své rodině. Označí ve cvičení správnou možnost. Alternativou k dalšímu čtení textu je možnost poslechu, kdy text přečte nahlas vyučující.

Cv. 2 Žáci pracují se slovesy *pracovat, jmenovat se a studovat* v jednotném čísle. Jde zde především o význam sloves, nikoli jejich tvary.

Tabulka **Podívej se** shrnuje koncovky sloves *-uje*. Pro zjednodušení uvádíme v 1. osobě j. č. koncovku *-u*. a ve 3. osobě mn. č. *-ou*. Vyučující by měl/a žáky upozornit také na koncovky *-i* a *-í* (*pracuji, pracují*).

Cv. 3 Také v tabulce se vyskytují pouze koncovky, které jsou uvedeny v tabulce. Opět je potřeba žáky na tvary *pracuji/jmenuji se a pracují/jmenují se* upozornit.

Cv. 4 Žáci jsou zde vystaveni tvarům sloves *pracovat* a *jmenovat se* v různých osobách. Doplňují správná zájmena. Pro zjednodušení pro 3. osobu volíme pouze zájmena *on/oni*.

Cv. 5 Tabulka **Podívej se** nad cvičením ukazuje, že zájmeno *se* je ve větě na druhé pozici. Úkolem žáků ve cvičení je doplnit zájmeno do správné mezery mezi slovy. Věty mají záměrně velké mezery mezi slovy, aby si žáci mohli vybrat, kam zájmeno umístí.

Cv. 6 Žáci pracují se slovesy *pracovat* a *jmenovat se* v celých větách.

Cv. 7 personalizuje a vede k užití slovesa *jmenovat se* v kontextu blízkých lidí.

Cv. 8 uvádí další častá slovesa, která patří do skupiny sloves *-uje*. Žáci pravděpodobně nebudou všem slovům rozumět, bude proto zapotřebí význam ozřejmit.

Cv. 9 Žáci pracují s některými slovesy z předchozího cvičení. Jde zde především o význam sloves, nikoli jejich tvary.

Cv. 10 Žáci pracují se slovesy ze cvičení 9. Jejich úkolem je zapsat tvary uvedených sloves v 1. a 2. os. j. č. k upevnění časování sloves *-uje*. K fixování významu vedeme žáky k překladu těchto sloves do jejich mateřského jazyka.

Cv. 11 personalizuje a vede k aktivnímu užití vybraných sloves této konjugační skupiny. Nečekáme, že žáci nebudou umět vytvořit bezchybné věty. Cílem je prokázat porozumění novým slovesům a utvoření správného slovesného tvaru.

Pracovní sešit:

Slovesa: cv. 21, 24

Slovosled: cv. 25

Volný čas

Cílem této sekce je vyjádřit, co rád/a nebo nerad/a dělám.

Cv. 1 představuje nová slovesa. Žáci se nejprve seznámí s tvarem sloves v infinitivu a jejich významem pomocí fotografií. Pro snazší orientaci jsou u fotografií uvedena první písmena. Žáci by měli slova na řádek opsat.

Cv. 2 Žáci v kinestetické aktivitě procvičují nová slova.

Cv. 3 rozšiřuje slovní zásobu činností o profese, které tyto činnosti dělají. Toto cvičení spíše rozšiřuje tematiku volného času o novou slovní zásobu a představuje některá příbuzná slova. Je možné je vynechat.

Cv. 4 Žáci mají za úkol zorientovat se rychle v instagramových profilech. Je možné, že některé osoby budou znát, ale pokud ne, najdou tyto informace v profilu.

Cv. 5 Žáci čtou texty a doplňují jména youtuberů. Cílem je rychlá orientace v textu, nikoli hlasitá četba či porozumění veškeré slovní zásobě. V textech je objevuje výraz *rád/ráda*, který je předmětem dalšího procvičování.

Tabulka **Podívej se** shrnuje vyjádření toho, co rád dělám pomocí výrazu *rád/ráda* + sloveso.

Cv. 6 Žáci se nejprve mají upevnit užití výrazu *rád* nebo *ráda* podle jmenného rodu podmětu. Věty ve cvičení se týkají textu, ale ke zvládnutí cvičení s ním není třeba pracovat.

Cv. 7 Cvičení vede k práci s textem a poukazuje na slovesa, která mohou žáci využít pro vyjádření toho, co sami dělají, v následujícím cvičení. Žáci podle textu doplní správná jména. V některých položkách mohou být jména dvě.

Cv. 8 personalizuje. Žáci nejprve označí ano nebo ne. Poté mohou věty opravit tak, aby byli o nich, a následně ve skupinové práci zjistit, co mají společného se spolužáky.

Cv. 9 Žáci mohou pracovat na prezentaci ve dvojicích. Návodné otázky jim mohou pomoci. Nečekáme, že prezentace budou bez chyb, přílišné zaměření na správnou formu by mohlo vést k demotivaci. Pokud prezentace splnila zadání a formulace v ní nevedou k nepochopení, není zde potřeba opravovat chyby.

Pracovní sešit:

Rád/ráda: cv. 22, 23

Kdy máš narozeniny?

Cílem této sekce je naučit se vyjádřit datum. V druhé části sekce se pak žáci seznámí se 3. pádem, a to v souvislosti s dáváním dáreků, tj. zejména u podstatných jmen ženského rodu a mužského rodu životného (*mamince, bratrovi...*). Na sociokulturní rovině se seznámí se slavením narozenin a svátků a obvyklými dárky.

Cv. 1 uvádí téma narozenin a dáreků. Žáci se podívají na obrázky a označí dárky, které se jim líbí. Cvičení slouží také k představení slovní zásoby, která se objeví v dalších cvičeních.

Cv. 2 Nahrávka 5.3 Žáci poslouchají rozhovor dvou spolužaček. Před poslechem může vyučující ukázat zětšenou fotografii a uvést: *To je Katka a Adéla. Podívejte se na dárky nahoře a poslouchejte. Jaké dárky slyšíte?*

Cv. 3 Nahrávka 5.3 V druhé fázi poslechu žáci označí, co je a co není pravda. Je vhodné, aby si žáci věty před poslechem nejprve přečetli.

Tabulka **Podívej se** představuje vyjádření data. Měsíce, stejně jako řadové číslovky, jsou zde uvedeny ve 2. pádě, aby žáci mohli využít tabulku k procvičování.

Cv. 4 Žáci procvičují vyjádření data. Mohou využít tabulku na předchozí straně. Cvičení je uvedeno otázkou *Kolikátého je?*, která není ke zvládnutí cvičení není potřeba, ale vyučující na ni může poukázat na konec, kdy se žáků zeptá na dnešní datum.

Cv. 5 spojuje vyjádření data s tématem sekce – narozeniny. Žáci mají slovy zapsat datum, kdy mají osoby ve cvičení narozeniny.

Cv. 6 navazuje téma narozenin a dáreků personalizační aktivitou. Vyučující může žáky upozornit na to, že po slovese *chtít* následuje 4. pád (*Chci knížku*). Žáci si zde připraví věty, které pak využijí v následujícím cvičení.

Cv. 7 navazuje na cvičení 6 a vede k interakci. Žáci využívají vět, které si připravili v předchozím cvičení.

Cv. 8 Žáci se zde seznámí se pojmem svátek ve smyslu jmenin. Jejich úkolem je zapsat dnešní datum a zjistit, kdo má dnes svátek. Vyučující se může zeptat, zda a jak se v rodinách žáků také slaví svátek.

Vyučující také může poukázat na to, že slovo svátek neznamena jen den, kdy slavíme jmeniny, ale také jako významný den (státní svátek), kdy je obvykle volno a nechodíme do školy/práce.

Cv. 9 přechází k tématu dárků. Úkolem žáků je navrhnout, pro koho se hodí jaký dárek. Cílem aktivity je práce se slovní zásobou a úvod k následujícímu poslechu, kde se o těchto dárcích mluví.

Cv. 10 Nahrávka 5.4 Žáci poslouchají a označují v předchozím cvičení, o jakých dárcích Hanka mluví.

Cv. 11 Nahrávka 5.4 Žáci poslouchají ještě jednou a označí správnou možnost. Žáci jsou zde již vystaveni tvarům 3. pádu se slovesem *dát*. Teprve poté, co označili dle nahrávky správné možnosti se přesune pozornost k 3. pádu v tabulce.

Tabulka **Podívej se** navazuje na předchozí cvičení a shrnuje pravidla tvoření 3. pádu pro mužský a ženský rod (slovo *muž* zde označuje osobu mužského rodu životného, nikoli deklinační vzor *muž*, pro nějž se užívá sufix *-i*, nikoli *-ovi*, jak by se mohlo na první pohled zdát). Tabulka dále upozorňuje na absenci *-e-* (*tatínek – tatínkovi*) a v ženském rodě na měkčení hlásek *k* a *r*.

Cv. 12 Cvičení se zaměřuje pouze na rozlišení koncovek mužského a ženského rodu (*-ovi* nebo *-e*). Vyučující žáky upozorní, že mají na výběr pouze dvě alternativy.

Cv. 13 vede k personalizaci a aktivnímu užití slovesa *dát* se 4. pádem.

Pracovní sešit:

Datum: cv. 26

Dárky + 4. pád: cv. 27

Čeština ve škole: Hudební výchova

Cílem této sekce je představení vybrané slovní zásoby k předmětu hudební výchova, a to zejména hudebních nástrojů. Žáci odpoví na otázky týkající se jejich vztahu k hudbě.

Cv. 1 Nahrávka 5.5 Názvy hudebních nástrojů jsou uvedeny nad cvičením. Žáci nejprve doplní chybějící písmena v názvech hudebních nástrojů podle nápovědy. Poté poslouchají a opakují.

Cv. 2 Nahrávka 5.6 Žáci podle zvuku nástrojů napíšou jejich názvy.

Cv. 3 Žáci v kinestetické aktivitě procvičují nová slova.

Cv. 4 Žáci spojí věty podle obrázků. Zároveň jsou zde vystaveni větám se slovesem *hrát* a předložkou *na* + 4. pád.

Na sloveso *hrát* + předložku a 4. pád dále upozorňuje tabulka **Podívej se**. Připomíná také, že tvar *housle* je množné číslo a po předložce *na* se tento tvar nemění.

Cv. 5 personalizuje a vede k interakci. Žáci si nejprve připraví odpovědi samostatně a poté je využijí v následujícím cvičení.

Cv. 6 navazuje na cvičení 5 a vede k interakci. Žáci využívají vět, které si připravili v předchozím cvičení. a porovnávají své odpovědi se spolužáky. Vhodným úkolem může být zjistit, zda mají něco společného.

Pracovní sešit:

Hudební nástroje: cv. 28

Procvičení diakritiky a pravopisu: cv. 29, 30

Opakování lekcí 1–5: cv. 31, 32, 33

Český jazyk: Předmět

Žáci už znají základní skladební dvojici a přívlastek. V této lekci se seznámí s dalším stavebním prvkem věty, a to s předmětem. Prozatím od nich nevyžadujeme určování pádů ani tvoření správných tvarů, žáci zde s gramatikou zacházejí lexikalizovaně, tedy používají jen ty tvary, s kterými jsou seznámeni bez znalosti gramatického pravidla pádových koncovek. Chtějí-li vyjádřit skutečnosti, které zatím česky pojmenovat neumí, vyučující jim slovo ve správném tvaru řekne.

Cv. 1 Žáci musí nejdříve porozumět textu jako celku, proto jim vyučující nejprve položí otázky: *Proč je dneska pro Lenku super den? Co Lenka dělá?* Teprve pak žáci čtou text a hledají odpověď na položené otázky. K porozumění jim může pomoci také obrázek. Cílem tohoto cvičení je globální porozumění textu.

Cv. 2 V tomto cvičení žáci čtou text důkladněji a díky položeným otázkám se mu snaží porozumět lépe.

Cv. 3 Žáci si zopakují určování základní skladební dvojice. Nejprve hledají ve větě přísudek (a podtrhnou ho vlnovkou), pak podmět (a podtrhnou ho rovnou čarou).

Cv. 4 Žáci spojí začátek a konec věty podle textu ve cvičení 1. Cílem je ještě lepší porozumění textu.

Cv. 5 Žáci odpovídají podle textu na položené otázky. Odpovědi jsou vždy *předmětem* dané věty a pozornost žáků je tak směřována k následující gramatice.

Cv. 6 Žáci tvoří věty doplněním přísudku předmětem z nabídky. Procvičují tedy slovní zásobu a tvoření vět. Slova ve slovní bance jsou ve správných tvarech (4. pád). Pokud žáci chtějí do vět doplnit vlastní slova, vyučující jim správný tvar poradí. Pádové koncovky zatím žáky neučíme. Věříme, že tvoření vlastních vět žáky povzbudí k samostatnému vyjadřování. Žáci mohou své věty porovnávat se spolužáky.

Cv. 7 Žáci procvičují tvoření vět ze slov z nabídky. Také zde je cílem do jisté míry kreativní práce s jazykem. Může být vhodné, aby žáci své věty sdíleli s ostatními a porovnávali.

Cv. 8 Žáci si fixují znalost názvů větných členů.

Cv. 9 Žáci si opakují dovednost poznat základní skladební dvojici a osvojují si pojem *předmět*. Nejprve najdou ve větě přísudek, pak podmět a nakonec předmět (předměty). Zbylá slova neurčují.

Online cvičení k lekcí 5

Členové rodiny	https://learningapps.org/display?v=pp964mfin22
Členové rodiny (osmisměrka)	https://learningapps.org/display?v=p39jkuyzi22
Členové rodiny (muž a žena)	https://learningapps.org/display?v=putrgd5rj22
Můj/moje (rodina)	https://learningapps.org/display?v=pipgusn5j22
Můj/moje	https://learningapps.org/display?v=pzhka5fw222
Tvůj/tvoje	https://learningapps.org/display?v=pbjgtt1kc22
Můj/tvůj – moje/tvoje	https://learningapps.org/display?v=pki6xc84k22
Máš bratra nebo sestru?	https://learningapps.org/display?v=ppnm7u2g322
Rodina – 4. pád	https://learningapps.org/display?v=prizndssj22
Jaký kdo je?	https://learningapps.org/display?v=p3f2usgm222
Jaké to je?	https://learningapps.org/display?v=pyu1kqzoa22
Sloveso pracovat	https://learningapps.org/display?v=po4auzmzn22
Volný čas – slovesa (pexeso)	https://learningapps.org/display?v=p7t3pmmn322
Volný čas – slovesa (spojování)	https://learningapps.org/display?v=pxjfdyfn23
Měsíce	https://learningapps.org/display?v=p5fih2h4a22
Datum	https://learningapps.org/display?v=p6irz6ein22
Hudební nástroje	https://learningapps.org/display?v=pfrbc3afk22
Já a moje rodina	https://learningapps.org/display?v=p61bzdn8c22
Kdy píšeme i/i?	https://learningapps.org/display?v=pv6yc0yqa22
Opakování (kahoot)	https://create.kahoot.it/share/lekce-5-opakovani/ae63564f-963f-44c9-8968-702c0d5ba2b3

V této lekci se žáci naučí:

- pojmenovat nábytek a předměty ve svém pokoji
- popsat místnosti v domě nebo bytě, kde bydlí
- pojmenovat barvy
- popsat základní informace o městě
- orientovat se ve městě
- rozlišovat mezi druhy veřejné dopravy
- pojmenovat pomůcky pro výtvarnou výchovu

V sekci Český jazyk se žáci seznámí s rozdílem mezi slovními druhy a větnými členy.

Můj pokoj

Cílem této sekce je schopnost popsat pokoj a věci v něm včetně použití barev.

Cv. 1 Žáci si prohlédnou obrázek pokoje a podle vybavení pokoje se snaží uhodnout, kdo v pokoji bydlí a kolik je mu asi let. Vyučující může tipy zapisovat na tabuli.

Cv. 2 Nahrávka 6.1 Žáci poslouchají nahrávku a opakují slova uvedená v nahrávce, slova zároveň ukazují na obrázku. Nahrávku je možné poslouchat opakovaně.

Cv. 3 Žáci doplňují k jednotlivým pastelkám jejich barvy. V nabídce jsou adjektiva označující barvy uvedena ve tvaru nominativu feminina, při řešení cvičení žáci používají stále tento tvar. Vyučující může cvičení doplnit názornou ukázkou reálných pastelek.

Cv. 4 Žáci označují správnou odpověď na základě informací z obrázku. Jako rozšiřující cvičení může vyučující ve třídě ukazovat na totožný nábytek (stůl, židle, ...) a vyzývat žáky, aby sami doplnili barvu.

Cv. 5 Cvičení je zaměřené na vlastní produkci žáků, žáci odpovídají na otázku a jmenují oblíbené barvy.

Cv. 6 Žáci odpovídají na otázku, co je na obrázku a jakou to má barvu. Pro vyjádření barvy mohou s ohledem na svoji jazykovou úroveň používat nominativní vazbu (židle je zelená), nebo akuzativní (židle má zelenou barvu).

Cv. 7 Žáci popisují obrázek. Jako inspirace může sloužit obrázek ze cv. 1.

Cv. 8 Žáci doplňují do textu slova z nabídky uvedené v horním řádku.

Cv. 9 Žáci doplňují slova z nabídky v horním řádku k obrázkům. V první fázi doplňují slova na základě předchozí znalosti slovní zásoby bez upozornění na tvary množného čísla. Tato fáze slouží ke spontánnímu povšimnutí, jak jsou tvary plurálu tvořeny. Teprve v druhé fázi cvičení vyučující s žáky projde tabulku **Podívej se** a upozorní žáky na způsob tvoření plurálu s ohledem na rod.

Cv. 10 Žáci v dichotomické úloze označují, co je a co není pravda. Cílem cvičení je vystavit žáky tvarům plurálu substantiv bez toho, aby je žáci samostatně tvořili. Alternativně může vyučující podobné cvičení rozšířit i na okolí žáků ve třídě a podobné výroky tvořit sám.

Po vypracování cvičení vyučující s žáky projde tabulku **Podívej se**. Žáci se seznámí s odlišnými tvary číslovky dva pro maskulinum, femininum a neutrum.

Cv. 11 Žáci pracují se substantivy uvedenými ve cv. 9. Cílem cvičení je fixace znalostí ze cvičení 10.

Cv. 12 Žáci rozřazují slova podle toho, zda jsou objekty ve třídě, nebo venku.

Cv. 13 Žáci spojují čarou nebo šipkou otázky a příslušné odpovědi. Odpovědi jsou formulovány tak, aby vytvářely kontrast s informací v otázce.

Cv. 14 Cvičení je zaměřené na vlastní produkci, Žáci samostatně odpovídají na otázky ze cvičení 13, poté pokládají otázky spolužákovi / spolužačce. Alternativně je možné cvičení hned v první fázi pojmut jako rolovou hru.

Cv. 15 Cvičení je zaměřené na vlastní produkci, žáci kreslí a popisují vlastní pokoj.

Pracovní sešit:

Nábytek: cv. 1, 2, 4

Barvy: cv. 3

Náš dům

Cílem této sekce je schopnost popsat dům a místnosti v něm, určit, co je nahoře a co dole, pojmenovat místnosti také jednoslovnými výrazy.

Cv. 1 Žáci čtou text o Petrovi a jeho domě. Text je poměrně rozsáhlý a k jeho přečtení žáci potřebují dostatečné množství času. Před čtením textu je možné jako zahřívací aktivitu začít dialog nad obrázkem – kdo asi v domě bydlí, jaké jsou tam místnosti, jaké jsou v domě barvy. PO přečtení textu žáci hledají zmíněné místnosti v domě.

Vyučující žáky upozorní na tabulku s označením **Podívej se**. Tabulka obsahuje univerbizované výrazy obývací a pokojíček.

Cv. 2 Žáci na základě informací z četby textu ve cv. 1 označují správnou odpověď. Odpovědi si následně můžou zkontrolovat ve dvojicích.

Cv. 3 Nahrávka 6.2 Žáci poslouchají nahrávku a pomocí číslic přiřazují zvuk a místnost, ve které se nachází Petr.

Cv. 4 Cvičení navazuje na cvičení 3, žáci přiřazují fotografie k popisu místností.

Cv. 5 Žáci říkají, v jaké místnosti jednotlivé předměty jsou, s lokálem nakládají analogicky jako ve cvičení 4. Cvičení vychází z osobní zkušenosti žáků, některé předměty se mohou vyskytovat ve vícero místnostech.

Cv. 6 Nahrávka 6.3 Žáci poslouchají nahrávku a do plánu zapisují, jaké místnosti se v bytě nacházejí.

Cv. 7 Cvičení je zaměřené na vlastní produkci, žáci kreslí plán svého bytu nebo domu a popisují místnosti a co v nich je.

Pracovní sešit:

Kde bydlím? cv. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Moje město

Cílem této sekce je základní orientace ve městě, kde žiju, nebo kde je moje škola.

Cv. 1 Nahrávka 6.4 Žáci poslouchají nahrávku a přiřazují slova z nabídky v horním řádku k fotografiím.

Cv. 2 Žáci pracují ve dvojicích s obrázky ze cv. 1. Tvoří otázky a odpovídají na ně podle obrázku. Vyučující s žáky projde sekci **Podívej se** a upozorní je na rozdíl mezi blízko a daleko.

Cv. 3 Žáci pracují s fotografiemi ze cv. 1 a říkají, co je blízko a co daleko. Není na škodu, pokud se projevuje subjektivita vnímání vzdálenosti.

Cv. 4 Žáci pracují ve skupině, jeden žák namaluje nějaké místo zobrazené ve cv. 1., ostatní se snaží uhodnout, co je na obrázku. Alternativně mohou žáci malovat místa ze svého okolí.

Cv. 5 Žáci doplňují místní určení z nabídky v rámečku do vynechaných míst ve větách. Jedna možnost může být použita opakovaně. Cílem cvičení je, aby žáci vytvořili smysluplné věty a aby měli možnost manipulovat s tvary genitivu. Alternativně lze věty a tabulku rozstříhat a poskytnout žákům možnost skutečné manipulace s jazykovým materiálem, v takovém případě lze při řešení pracovat ve dvojicích nebo skupinách.

Cv. 6 Žáci retrogradně vytvářejí tvar nominativu od genitivu.

Cv. 7 Nahrávka 6.5 Žáci poslouchají nahrávku a opakují místní určení s tvary genitivu substantiv. Nahrávku je možné poslouchat opakovaně. PO poslechu nahrávky vyučující s žáky projde tabulku s názvem **Pamatuješ?** Upozorní žáky na to, že se s tvary genitivu už setkávali ve vyjádření místa původu. Upozorní je na další významy genitivu ve spojení s předložkami (viz tabulka **Podívej se**).

Cv. 8 Žáci určují, co je a co není pravda o nich samotných. V rámci cvičení se žáci setkávají se tvary genitivu, neočekává se ale jejich aktivní tvoření.

Cv. 9 Žáci podtrhávají ve větách z cvičení 8 tvary genitivu substantiv. Barevně můžou vyznačit stejné koncovky.

Pracovní sešit:

Moje město, cv. 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23

Jak se tam dostanu?

Cílem této sekce je orientace ve městě a znalost základních tras veřejné dopravy.

Cv. 1 Žáci si prohlížejí fotografie a určují, co na nich je, jako vodítko jim slouží nabídka slov v prvním řádku. Cvičení podporuje rozvoj sociokulturní kompetence a seznamuje žáky s reáliemi Prahy. Alternativně lze použít vlastní fotografie zahrnující místa, kde žáci žijí a se kterými se pravidelně setkávají.

Cv. 2 Žáci čtou texty a doplňují k nim názvy míst ze cvičení 1. Vyučující žáky upozorní na obecně české názvy *Staromák* a *Václavák*.

Cv. 3 Žáci spojováním dvou úseků vytvářejí krátké věty. Věty obsahují sloveso moci. Nevadí, pokud je některá možnost využita opakovaně.

Cv.4 Cvičení je zaměřené na samostatnou produkci žáků. Žáci říkají, která místa znají, kde už byli a co by chtěli vidět.

Cv. 5 Nahrávka 6.6 Žáci poslouchají nahrávku a určují, které výroky jsou pravdivé a které ne.

Cv. 6 Nahrávka 6.6 Žáci poslouchají znovu nahrávku a doplňují slova do vynechaných míst ve větách. Kontrola může proběhnout ve dvojicích, případně může vyučující napsat správné odpovědi na tabuli.

Cv. 7 Žáci si prohlédnou plán metra a vybírají z nabídky správnou odpověď. Cílem cvičení je podpora schopnosti číst nelineární text a orientace v mapě / schématu, zároveň se rozvíjí sociokulturní kompetence žáků.

Pracovní sešit:

Slovesa jít a jet: cv. 24, 25

MHD

Cílem této sekce je orientace ve způsobech hromadné dopravy a rozvoj sociokulturní kompetence.

Cv. 1 Žáci spojují věty s příslušnými obrázky a určují, jakým dopravním prostředkem kdo jezdí. Vyučující projde s žáky tabulku označenou **Podívej se** a upozorní je na významový i formální rozdíl mezi slovesy jet a jezdit.

Cv. 2 Žáci vyplňují tabulku a odpovídají na otázku, jak často jezdí (dopravní prostředky jsou v nabídce v prvním řádku). Cílem cvičení je manipulace se slovesem jezdit. V této fázi ale žáci netvoří samostatně tvary slovesa jezdit, pracují s tvary uvedenými v tabulce. Vyučující upozorní žáky na informace uvedené v tabulce **Podívej se**. Tyto informace podporují rozvoj sociokulturní kompetence a usnadňují orientaci v systému městské dopravy.

Cv. 3 Žáci pracují ve dvojicích a podle modelu ve cvičení 2 tvoří otázky a odpovídají na ně.

Cv. 4 Žáci vybírají možnou odpověď z nabídky. Vyučující poslouchá návrhy odpovědí a informuje žáky, že všechny odpovědi mohou být považovány za správné, uvede konkrétní příklady, případně může použít další ilustrační obrázky.

Cv. 5 Nahrávka 6.7 Žáci poslouchají nahrávku a označují, co je pravda a co ne.

Cv. 6 Nahrávka 6.7 Žáci poslouchají nahrávku a označují, kterou repliku říká prodavačka (P) a kterou zákazníci (Z).

Cv. 7 Cvičení se zaměřuje na čtení delšího textu s porozuměním. Žáci si nejprve přečtou čtyři sporné výroky (1–4). Tato fáze slouží jako předtextová aktivita, která žákům pomůže zaměřit se na obsah textu. Poté žáci čtou text (samostatně, nebo ve spolupráci s vyučujícím) a následně vybírají adekvátní odpovědi. Během čtení textu si žáci mohou označit slova, kterým nerozumí, vyučující je poté vysvětlí.

Cv. 8 Žáci čtou ještě jednou text ze cv. 7 a rozhodují, který výrok je správný, a který není.

Cv. 9 Žáci si prohlédnou obrázky a následně doplňují do krátkých textů jména lidí, kteří někam cestují. Alternativně lze cvičení rozstříhat a manipulovat přímo s texty a s obrázky.

Cv. 10 Žáci pracují s informacemi o lidech, které získali ve cvičení 9, zároveň pracují s fotografií automatu na jízdenky. Do tabulky doplňují výši jízdného pro jednotlivé cestující.

Pracovní sešit:

Cestování MHD: cv. 26

Čeština ve škole: Výtvarná výchova

Cílem této sekce je seznámení se základní slovní zásobou pro předmět výtvarná výchova.

Cv. 1 Žáci přiřazují k obrázkům slova. Je možné, že některé pomůcky už znají, případně že přidají nějaké další.

Cv. 2 Nahrávka 6.8 Žáci poslouchají nahrávku a ve správném pořadí napíší písmena označující pomůcky na obrázcích. Nahrávku je možné poslouchat opakovaně a slova při druhém poslechu opakovat.

Cv. 3 Žáci spojují slovesa a pomůcky. Některé slova pravděpodobně odhadnou díky stejnému slovnímu základu (lepít – lepidlo). Poté mohou zkusit vytvářet věty podle modelu v prvním řádku.

Cv. 4 Žáci spojují pomocí čar nebo šipek pomůcky a výrobky.

Cv. 5 Cvičení zaměřené na vlastní produkci žáků, žáci říkají, jaké výtvarné pomůcky mají doma a jaké ve škole.

Cv. 6 Cvičení zaměřené na vlastní produkci, žáci písmeně odpovídají na otázky. Svě odpovědi porovnávají se spolužákem / spolužačkou.

Pracovní sešit:

Výtvarná výchova: cv. 27, 28

Český jazyk: Slovní druhy a větné členy

V této lekci by žáci měli pochopit rozdíl mezi slovním druhem a větným členem. Toto učivo je velmi těžké a rozlišit tyto kategorie je mnohdy náročné i pro žáky, jejichž mateřským jazykem je čeština. Proto je nutné toto učivo považovat za seznámení a nenechat sebe ani žáky frustrovat tím, že žáci rozdíl mezi slovními druhy a větnými členy ihned nepochopí. Navíc se seznamují se dvěma novými slovními druhy – se *zájmeny* a *předložkami*.

Cv. 1 Žáci si opakují určování slovních druhů, které znají z předchozích lekcí. V každém sloupci jsou dvě slova, která patří do jiné kolonky. Úkolem žáků je daná slova najít, škrtnout a vepsat do správné kolonky.

Cv. 2 Žáci hledají řádek, ve kterém jsou slovní druhy ve stejném pořadí jako ve větě. Tím je jejich pozornost směřována na to, že uspořádání slov (použití slovních druhů) tvoří věty.

Cv. 3 Žáci spojují slovní druhy s otázkou, která jim pomůže daný slovní druh určit.

Cv. 4 Žáci rozlišují zájmena od předložek.

Cv. 5 Žáci v „osmisměrce“ hledají názvy slovních druhů a tím si je fixují. Na rozdíl od běžné osmisměrky jsou však slova v této pouze směrem zleva doprava a shora dolů.

Cv. 6 Poté co žáci ve cvičení 5 našli názvy slovních druhů, je vhodné projít s nimi levou část tabulky na straně 136 (Slovní druhy 1–10) a seznámit je s číslováním slovních druhů. Určování slovních druhů s použitím číslovek (1-10) je ve školní praxi zažité, proto s ním seznamujeme i žáky s OMJ. Po přečtení tabulky žáci určují slovní druhy slov ve cvičení 6 na straně 135.

Tabulka **Mluvnice** Pokud má vyučující možnost přinést do školy části stavebnice (dřevěné tvary nebo lego apod.), může to udělat. Ukáže hromadu jednotlivých kousků a pak postaví nějaký tvar. Stejná kostka může jednou sloužit jako např. okno, jindy jako dveře aj. Podobně slovní druhy v konkrétním použití hrají roli určitého větného členu.

Cv. 7 Žáci opět procvičují určení základní skladební dvojice. Nejprve podtrhnou přísudek vlnovkou a pak podmět rovnou čarou.

Cv. 8 Podobně jako ve cvičení 2 žáci hledali správně určené slovní druhy, hledají v tomto cvičení řádek se správně určenými větnými členy.

Cv. 9 V tomto cvičení by si žáci měli uvědomit, že větné členy mohou být vyjádřeny různými slovními druhy (podobně jako u stavebnice mohou být např. pro okno využity různé kousky stavebnice). Je pravděpodobné, že s takto obecně zaměřeným cvičením budou mít žáci potíže. Cílem je především uvědomění si faktu, že slovní druhy jsou jakousi zdrojovou bankou pro konkrétní užití ve větách, kde plní svoji určenou roli. Není nutné trvat na tom, aby žáci všechny slovní druhy a větné členy správně určovali.

Cv. 10 Žáci si zopakují názvy větných členů.

Online cvičení k lekci 6

Můj pokoj	https://learningapps.org/display?v=p1dcuqs5t22
Co je v pokoji?	https://learningapps.org/display?v=pks5xbwuk22
Nábytek	https://learningapps.org/display?v=pgv8oyq4k22
Barvy (pastelky)	https://learningapps.org/display?v=ppasi0vcn22
Barvy	https://learningapps.org/display?v=pn567gija22
Množné číslo	https://learningapps.org/display?v=ppj96sz3n22
Jsou v pokoji jeden nebo dva?	https://learningapps.org/display?v=pkudbg8ga22
Můj pokoj (otázky)	https://learningapps.org/display?v=p5br85kfn22
Jaké to je?	https://learningapps.org/display?v=p9rck8y7522
Místnosti v domě	https://learningapps.org/display?v=pyk79ye5j22
Co je ve městě?	https://learningapps.org/display?v=pb84gb5tc22
Co je ve městě? (osmisměrka)	https://learningapps.org/display?v=ps9g31atc22
Sloveso jít	https://learningapps.org/display?v=pdguve35522
Slovesa jít a jet	https://learningapps.org/display?v=ptwk1bx4322
Dopravní prostředky	https://learningapps.org/display?v=pm59pobtc22
Kdy píšu i/í, y/ý?	https://learningapps.org/display?v=p3vmbfk1t22
Můj pokoj	https://learningapps.org/watch?v=py21wz7ma22
Množné číslo	https://learningapps.org/watch?v=pce3rn3fa22
Co je venku nebo ve třídě?	https://learningapps.org/watch?v=pprewjce322
Opakování	https://create.kahoot.it/share/lekce-6-opakovani/c7ce0c0b-0014-467f-a789-9cae913d39ee

Lekce 7 – Co se stalo?

V této lekci se žáci naučí:

- vyjádřit v minulém čase, co dělali
- vyjádřit, kde někdo je
- vyjádřit, co bylo ve škole
- vyjádřit, co se stalo včera
- poznat některé slavné Čechy
- mluvit o českých státních svátcích

V sekci Český jazyk se seznámí se slovesy, příslovci a příslovečnými určeními.

Čokoláda byla dobrá

Cílem této sekce je schopnost vyjádřit minulý děj.

Cv. 1 Žáci si prohlížejí fotografii a odpovídají na otázku. Vyučující může stimulovat jejich přemýšlení doplňujícími otázkami (je na obrázku dospělý, nebo dítě; jsou doma, nebo venku apod.).

Cv. 2 Nahrávka 7.1 Žáci poslouchají nahrávku a vybírají správnou odpověď.

Cv. 3 Nahrávka 7.1 Žáci poslouchají ještě jednou nahrávku a do prázdných míst doplňují chybějící slova. Vyhodnocení může proběhnout formou kontroly ve dvojicích.

Cv. 4 Na základě informací z poslechnuté nahrávky žáci vybírají správnou odpověď.

Cv. 5 Žáci doplňují do vět správný tvar minulého času slovesa být (byl / byla / byli). Vyučující upozorní žáky na informace uvedené v tabulce označené **Podívej se**.

Cv. 6 Žáci aplikují nově získanou znalost ze cvičení 5. Do vět doplňují záporné tvary minulého času slovesa být. Vyučující upozorní žáky na informace v tabulce **Podívej se**, kde je popsán způsob tvoření minulého času slovesa být ve všech rodech.

Pracovní sešit:

Minulý čas slovesa být, cv. 1, 2, 3

Ve škole, na fotbale, u doktora

Cílem této sekce je schopnost vyjádřit lokaci včetně použití předložek.

Cv. 1 Žáci doplňují k obrázkům slova z nabídky v horním řádku. Vyučující upozorní žáky na informace uvedené v tabulce **Podívej se**, kde jsou ukázky užití předložek *v*, *na* a *u*.

Cv. 2 Nahrávka 7.2 Žáci poslouchají nahrávku a doplňují předložku *v* nebo *ve*.

Cv. 3 Nahrávka 7.2 Žáci poslouchají nahrávku a opakují slovní spojení.

Cv. 4 Žáci doplňují předložky *v/e*, *na* nebo *u* do vynechaných míst ve větách. Jmenný rod vybírají dle rodu mluvčího.

Cv. 5 Žáci odpovídají na otázku *Kde byla Bára?* a odpovědi třídí podle použité předložky. Jako opora může žákům sloužit předchozí cvičení.

Cv. 6 Cvičení zaměřené na vlastní produkci. Žáci odpovídají sami o sobě na základě modelu ze cv. 5, poté se ptají spolužáka / spolužačky.

Pracovní sešit

Předložky: cv. 4, 5

Minulý čas: cv. 7, 8, 9, 10, 11, 12

Co bylo ve škole?

Cílem této sekce je schopnost vyjádřit události, které se odehrály v minulosti.

Cv. 1 Žáci popisují osoby na obrázku. Vyučující může stimulovat přemýšlení žáků doplňujícími otázkami (Kolik je Sáre let?; Chodí Adam do školy? apod.).

Cv. 2 Nahrávka 7.3 Žáci poslouchají nahrávku a vybírají správnou odpověď na otázku.

Cv. 3 Nahrávka 7.3 Žáci poslouchají nahrávku a do vynechaných míst doplňují slova. Vyhodnocení může proběhnout ve dvojicích, méně srozumitelná slova vyučující napíše na tabuli.

Cv. 4 Na základě informací z nahrávky ve cv. 3 žáci vybírají správnou odpověď.

Cv. 5 Na základě informací z nahrávky ve cv. 3 žáci vybírají správnou odpověď.

Cv. 6 Žáci spojují čarou nebo šipkou začátky a konce vět.

Vyučující upozorní žáky na informace v tabulce **Podívej se** – tvoření minulého času. Tabulka obsahuje velké množství informací, neočekává se, že si žáci vše zapamatují po prvním přečtení.

Cv. 7 Žáci doplňují do vět tvary minulého času sloves v závorkách. Jako podklad může žákům sloužit tabulka ze cv. 6.

Cv. 8 Cvičení zaměřené na vlastní produkci. Žáci analogicky podle cvičení 7 tvoří věty v minulém čase o sobě.

Cv. 9 Žáci spojují tvary minulého času a infinitivy sloves, vodítkem pro správnou odpověď může být stejný kořen slova. Vyučující upozorní žáky na informace uvedené v tabulce **Podívej se**, žáci získají poučení o krácení ve slovesném kmeni a o nepravidelných slovesech.

Cv. 10 Žáci doplňují k obrázkům slovesa z nabídky v prvním řádku v minulém čase. Vyučující může v rámci vyhodnocení cvičení napsat správné odpovědi na tabuli.

Cv. 11 Žáci retrogradně doplňují osobní zájmena ke slovesným tvarům v minulém čase.

Cv. 12 Cvičení zaměřené na vlastní produkci, žáci pracují ve dvojicích a podle uvedeného modelu tvoří otázky a odpovědi. Nabídku činností je možno alternativně rozšířit.

Cv. 13 Cvičení zaměřené na vlastní písemnou produkci. Na základě informací ze cvičení 12 žáci píšou, co dělali nebo co nedělali spolužáci.

Pracovní sešit:

Co říkáme o škole: cv. 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

Kde jsi byl?

Cílem této sekce je schopnost vyjádřit, kde žák byl a co dělal v minulosti.

Cv. 1 Žáci spojují slova v nabídce v prvním řádku s fotografiemi.

Cv. 2 Nahrávka 7.4 Žáci poslouchají nahrávku a poté označují fotografie, o kterých Marek mluví.

Cv. 3 Žáci čtou uvedené výroky o Markovi a označují, který je pravdivý a který ne.

Cv. 4 Žáci spojují pomocí čáry nebo šipky začátky a konce vět. Vyučující žáky upozorní na informace uvedené v tabulce **Podívej se**. Tabulka informuje žáky o pořádku slov ve větě včetně situací, kdy věta obsahuje příslovečné určení.

Cv. 5 Žáci řadí přeházená slova do smysluplných vět. Jako podklad může sloužit tabulka ze str. 149.

Cv. 6 Žáci pracují ve dvojicích. Vytváří otázky a odpovědi podle modelu. Vyučující může škálu možností rozšířit o další místa.

Cv. 7 Nahrávka 7.5 Žáci poslouchají nahrávku a opakují slovní spojení.

Vyučující upozorní žáky na informace v tabulce **Podívej se** (s. 150). Tabulka seznamuje žáky se způsobem tvoření lokálu ve významu místním.

Cv. 8 Žáci rozhodují o tom, který výrok o nich platí a který ne.

Cv. 9 Žáci pracují s výroky ve cvičení 8 a podtrhávají koncovky. Ideálně můžou stejné koncovky značit stejnou barvou.

Pracovní sešit:

Kde jsi včera byl? cv. 21, 22

Slavný Čech a slavná Češka

Cílem této sekce je seznámení s významnými osobnostmi spojenými s Českou republikou.

Cv. 1 Žáci odpovídají na otázku vyučujícího. Vyučující může zapisovat tipy žáků na tabuli, ev. může klást doplňující otázky (Znáte nějakého slavného Čecha nebo Češku, který /která hraje hokej? Který /která zpívá? apod.).

Cv. 2 Žáci doplňují do vět, co kdo dělá.

Cv. 3 Žáci přiřazují slova z nabídky v prvním řádku k obrázkům. Alternativně mohou žáci u přiřazených obrázků říkat, co kdo dělá.

Cv. 4 Žáci čtou výroky a označují, co je o nich pravda a co není.

Cv. 5 Žáci čtou otázky a zkusí odhadnout, které činnosti dělal Bedřich Smetana a které Eliška Junková. Aktivita slouží jako předtextová aktivita ke čtení textu v následujícím cvičení.

Cv. 6 Žáci čtou tety a ověřují své odpovědi ze cv. 5. Žáci si můžou označit slova, kterým nerozumí barevnou pastelkou a poradit se se spolužákem, případně vyučujícím.

Cv. 7 Žáci čtou výroky a na základě informací z textu z cv. 6 označují, co je a co není pravda.

Vyučující upozorní žáky na tabulku s názvem **Podívej se**. Žáci získají poučení o čtení letopočtů.

Cv. 8 Žáci čtou nahlas letopočty. S ohledem na to, jak dobře se žákům letopočty daří, vede vyučující žáky k přečtení letopočtů pouze podle modelu *tisíc devět set*, nebo můžou vyzkoušet oba modely.

Vyučující upozorní žáky na tabulku s názvem **Podívej se**. Žáci získají poučení o tom, jak se určuje století, resp. do kterého století který letopočet spadá.

Cv. 9 Žáci slovně zapisují, do jakého století jsou zařazeny letopočty.

Cv. 10 Cvičení se zaměřuje na vlastní psanou produkci žáků. Žáci napíší krátký text o slavném člověku, alternativně mohou žáci text zpracovat ve dvojicích. Při vyhodnocení může žák číst a ostatní žáci mohou hádat, jakého slavného člověka má na mysli. Vyučující může zadání zúžit např. tak, že musí jít o člověka konkrétní národnosti, nebo profese.

Pracovní sešit:

Přechylování, cv. 23, 24

Minulý čas: cv. 29

Diakritika: cv. 30

Čeština ve škole: Dějepis

Cílem této sekce je seznámení se základní slovní zásobou spojenou s dějepisem.

Cv. 1 Žáci spojují věty a fotografie.

Cv. 2. Žáci si zopakují, jak se vyjadřuje datum. Pod listy kalendáře napíší slovy datum.

Cv. 3 Nahrávka 7.6 Žáci poslouchají nahrávku a po poslechu se rozhodují, který výrok je pravda a který není.

Cv. 4 Nahrávka 7.7 Žáci poslouchají nahrávku a po poslechu označují ve cvičení 2, která data slyšeli.

Cv. 5 Žáci čtou nahlas letopočty.

Cv. 6 Nahrávka 7.7 Žáci poslouchají nahrávku a spojují data a věty. Vyučující může žákům pomoci, pokud si s daty neví rady, malou nápovědou.

Cv. 7 Žáci zapisují, ve kterém století proběhly zmíněné události, jako podklad může sloužit cvičení 6.

Cv. 8 Žáci spojují infinitiv a minulý čas.

Cv. 9 Samostatná práce. Žáci pomocí internetu a kalendáře zjišťují, jaké jsou v Česku státní svátky.

Cv. 10 Cvičení se zaměřuje na vlastní psanou produkci žáků. Žáci napíší krátký text o historickém datu, alternativně mohou žáci text zpracovat ve dvojicích. Při vyhodnocení může žák text číst a ostatní žáci mohou hádat, jakou událost má na mysli.

Pracovní sešit:

Vyjadřování času: cv. 25, 26, 27

Předložky: cv. 28

Český jazyk: Slovesa, příslovce a příslovečná určení

Žáci si nejprve zopakují zájmena a mluvnické kategorie osoby a čísla. Dále budou pracovat se slovesy, příslovci a příslovečnými určeními. I v této lekci se tak propojuje učivo tvarosloví s učivem skladby.

Cv. 1 Žáci hledají v osmisměrce osobní zájmena. Na rozdíl od běžných osmisměrek jsou však slova psána pouze směrem zleva doprava a shora dolů.

Cv. 2 Žáci u každého zájmena určí, zda označuje jednoho člověka, nebo více lidí.

Cv. 3 Žáci si opakují slovesné kategorie, které znají z předchozích lekcí. Doplňují do tabulky pojmy z nabídky nad tabulkou.

Cv. 4 Žáci v každé větě najdou a podtrhnou sloveso.

Cv. 5 Žáci označí ten řádek, na kterém jsou správně určeny slovesné kategorie slovesa z věty. Je vhodné nechat žáky nejdříve najít sloveso a pak teprve hledat správnou variantu (a-d).

Cv. 6 V tomto cvičení se žáci seznamují s mluvnickou kategorií času. Jelikož je celá lekce 6 zaměřena na minulý čas a také text cvičení 4 na straně 157 je v minulém čase, měli by rozdíl mezi přítomným a minulým časem žáci chápat. Vysvětlení je na s. 157 dole. Ve cvičení 6 na straně 158 žáci hledají řádek, na kterém jsou správně určeny nejen osoba a číslo, ale i čas.

Cv. 7 Žáci tvoří správné tvary 1. osoby čísla jednotného přítomného a minulého času daných sloves.

Cv. 8 Žáci použijí slovesa ze cvičení 7 ve větách o sobě. Pokud je to možné, mohou své věty porovnávat se spolužáky. Čtení nahlas je žádoucí i pro nácvik srozumitelné výslovnosti.

Cv. 9 Před prací s gramatikou musí žáci porozumět výchozímu textu. K tomu slouží dvě tvrzení nad textem. Žáci si je nejprve přečtou a pak v textu hledají, zda jsou tvrzení pravdivá, či nikoli.

Cv. 10 Žáci s pomocí otázek v tabulce rozdělí slova do jednotlivých kolonek.

Cv. 11 Po vypracování cvičení 10 je vhodné projít s žáky tabulku s různými druhy příslovcí na straně 159. Poté žáci určují tučně zvýrazněná příslovce. Tabulka pod cvičením jim pak vysvětluje, že různé druhy příslovcí (slovní druhy) fungují ve větě jako různé druhy příslovečných určení (větný člen). Je možné opět jim ukázat tabulku na s. 136.

Online cvičení k lekci 7

Co je to? – Lokality	https://learningapps.org/watch?v=pgviqd4nk22
Předložky v/na/u	https://learningapps.org/watch?v=pc0metg5a22
Kde? Koncovky -e/-ě, -i, -u	https://learningapps.org/watch?v=pf9p1hpva22
Slovesa – minulý čas	https://learningapps.org/watch?v=p7wk548ea22
Minulý čas – sloveso být	https://learningapps.org/watch?v=pxrmox1sa22
Co bylo ve škole?	https://learningapps.org/watch?v=pw9hhqhzk22
Co jsme dělali ve škole (slovosled)	https://learningapps.org/watch?v=pefphe4rn22
Co jste dělali? (slovosled v otázkách)	https://learningapps.org/watch?v=ppcdqrden22
Datum	https://learningapps.org/watch?v=p2iiozjv522
Jaké století?	https://learningapps.org/watch?v=pdawnygnk22
Kdo to dělal?	https://learningapps.org/watch?v=p98kg4x3322
V, na nebo u?	https://learningapps.org/watch?v=pyijs2ps522
Křížovka – slovesa v minulém čase	https://learningapps.org/watch?v=pudhjzssj22
Co dělal/dělala?	https://learningapps.org/watch?v=pwtgba5dt23
Minulý víkend	https://learningapps.org/watch?v=p9vn4960v22
Sloveso jíst – minulý čas	https://learningapps.org/watch?v=p9o9o2mni22
Sloveso jít – minulý čas	https://learningapps.org/watch?v=pkmk4moi523
Sloveso jet – minulý čas	https://learningapps.org/watch?v=puv1t86fj23
Píšeme -i, nebo -y?	https://learningapps.org/watch?v=px05r5j5v22
Opakování	https://create.kahoot.it/share/7-lekce-opakovani/28280bca-8132-465f-8126-a015b9be3098

Lekce 8 – Zdraví

V této lekci se žáci naučí:

- jednoduše popsat, jak někdo vypadá
- pojmenovat části těla
- popsat oblečení
- formulovat problém a nabídnout radu k jeho řešení
- popsat zdravotní problémy
- omluvit se z hodiny tělesné výchovy
- vyjádřit, co si sbalit na školu v přírodě
- pojmenovat vybrané míčové hry a sportovní náčiní

V sekci Český jazyk se seznámí s pojmy *spojky, částice, citoslovce, slovní druhy ohebné a neohebné*.

Jak vypadáme?

V této sekci se žáci naučí jednoduše popsat, jak někdo vypadá, a seznámí se s klíčovou slovní zásobou pro popis vzhledu.

Cv. 1 Vyučující může nejprve s žáky zopakovat slovní zásobu potřebnou k pojmenování rodinných vztahů, např. pomocí obrázků z lekce 4. Dále se žáci podívají na fotografie ve cvičení 1 a doplní slova. Cvičení mohou vypracovat ve dvojicích nebo své odpovědi ve dvojicích porovnat a zjistit, zda rodinné vztahy odhadli stejně.

Cv. 2 Žáci na základě fotografií doplní jména. V této fázi ještě nemusejí rozumět všem slovům ve cvičení.

Cv. 3 vede k personalizaci. Žáci odpovídají na otázky o dětech ve třídě.

Cv. 4 Žáci rozřazují přídavná jména do tabulky. Pracují tak s vhodnými kolokacemi.

Cv. 5 V popisu osob dbáme zejména na správně zvolenou slovní zásobu. Žáci mohou využít věty ve cvičení 1 jako vzor (vyučující na ně může poukázat).

Tělo

V této sekci se žáci seznámí se slovní zásobou k popisu lidského těla a nepravidelnými tvary množného čísla, které pro popis těla užíváme.

Cv. 1. Žáci doplní slova k linkám.

Tabulky **Podívej se** a **Pozor!** představují nejprve pravidelné a poté nepravidelné tvary podstatných jmen v množném čísle. Jsou v ní uvedeny také tvary přídavných jmen, která využíváme pro popis částí těla, a to pouze mužský a ženský rod (střední rod se zde neužívá a jeho představení by mohlo být pro některé žáky matoucí).

Cv. 2 ukazuje tvary jednotného a množného čísla. Žáci je spojí. Vyučující může poté promítnout pouze levý sloupec a vyzvat žáky, aby množné číslo doplnili sami. Tato aktivita může proběhnout ústně, protože psát budou v následujícím cvičení.

Cv. 3 Úkolem je napsat správně tvary množného čísla jak pravidelné, tak nepravidelné.

Cv. 4 Nahrávka 8.1 Cvičení představuje situaci, kdy žáci vyjadřují bolest v určité části těla. Slouží k procvičení částí těla s využitím fráze *bolí mě*. Je proto vhodné uvést aktivitu otázkou *Co říká kamarád/ka?* a frází *bolí mě...* několikrát během aktivity opakovat. Frázi *bolí mě...* učíme pouze jako slovní spojení a nevysvětlujeme, že jde o tvar zájmena *já* ve 4. pádě. Žáci nejprve poslouchají a opakují fráze A–E. Poté se podívají na fotografie a zapíší správné písmeno či celou frázi.

Cv. 5 Žáci v kinestetické aktivitě vyjadřují, že je něco bolí. Vyučující může aktivitu zadat takto: *Co říká kamarád / kamarádka? - Bolí mě...* Pak může kontrolovat a připomínat, aby žáci nevykřikovali pouze názvy částí těla, ale ptá se jich: *Co říká kamarád / kamarádka?*

Pracovní sešit:

Části těla: cv. 1

Popis člověka: cv. 2

Bolí mě...: cv. 3

Množné číslo: cv. 4

Oblečení

V této sekci se žáci naučí popsat oblečení.

Cv. 1 Nahrávka 8.2 Žáci se nejprve podívají na fotografie, aby měli čas povšimnout si, co fotografie zobrazují. Poté poslouchají a označují fotografie, o kterých se mluví.

Cv. 2 Je možné, že pro žáky bude slovní zásoba v tomto cvičení nová. Cílem aktivity je novým slovům porozumět a žáci budou pravděpodobně potřebovat pomoc vyučujícího či slovníku (lze využít slovníčku po kapitolách, který ovšem poskytuje seznam slov v češtině).

Cv. 3 Slouží ke zopakování barev v kontextu oblečení. Žáci mohou pracovat na aktivitě ve dvojicích / skupinách.

Doplňující aktivita:

Instrukce: *Vyber si jednoho člověka na fotografii a popiš ho. Napiš minimálně 3 věty.*

Pak pracujte ve skupině. Čti, co jsi napsal / napsala (neříkej, jaká je to fotografie). Ostatní hádají, o jaké fotografii mluvíš.

Příklad: *Je malá. Má růžové šaty a šedé boty. Vypadá jako princezna.*

Doplňující aktivita:

Instrukce: *Vyber si někoho ve třídě. Neříkej, kdo to je. Ostatní se ptají, ty můžeš odpovědět jenom ANO, nebo NE.*

Příklad: *Je to holka? – Ano. Má tmavé vlasy? – Ne. Má na sobě džíny? – Ano.*

Cv. 4 slouží k personalizaci obsahu sekce. Žáci nejprve označí ANO/NE a poté věty podle potřeby mění tak, aby byly o nich. Svoje nové věty pak mohou porovnat ve dvojicích a zjistit, zda mají s partnerem něco společného.

Pracovní sešit:

Oblečení: cv. 5, 6, 7

Nevím, co mám dělat

Cílem sekce je umět se vyjádřit v situaci, kdy se dítě ztratí v neznámém prostředí.

Cv. 1 Nejprve zaměříme pozornost na obrázek, nejlépe bez učebnic, aby žáky nerozptyloval okolní text (vyučující může obrázek promítnout nebo vytisknout a ukázat). Žáci mohou popsat dívku na obrázku. Poté zkusí odhadnout, co se asi stalo.

Cv. 2 Žáci diskutují a řadí výrazy do kolonek. Nemusejí dojít všichni ke stejnému řešení, cílem je společná diskuse.

Cv. 3 Nahrávka 8.3 Žáci by si nejprve měli věty přečíst. Poté poslouchají a označí správnou možnost.

Cv. 4 Žáci se podívají na obrázky a spojí je s větami. Měli by vedle věty napsat číslo obrázku, který k ní patří.

Cv. 5 Nahrávka 8.3 Na základě poslechu žáci řadí obrázky ve správném pořadí.

Cv. 6 Žáci by měli vyjádřit, jaké emoce jsou spojeny s touto situací.

Cv. 7 personalizuje situaci propojením se zkušeností žáků.

Cv. 8 Nahrávka 8.3 Žáci nejprve doplní rozhovor podle toho, co si pamatují. Následuje kontrola poslechem. Vyučující může pro kontrolu napsat správné odpovědi podle čísel na tabuli.

Cv. 9 shrnuje klíčové fráze, které mohou žáci následně využít ve cv. 10.

Cv. 10 Žáci tvoří vlastní rozhovory. Nečekáme, že budou schopni tvořit bezchybné věty a chyby opravujeme minimálně, pouze pokud brání porozumění.

Pracovní sešit:

cv. 8, 9, 10, 11

Problémy

Tato sekce je poměrně obsáhlá a může být pro některé žáky náročná. Cílem je naučit se vyjádřit, jaký má žák problém, a nabídnout někomu radu.

Cv. 1 Žáci si připomenou slovní zásobu k popisu vzhledu. Cvičení zároveň představuje aktéry následujících aktivit. K nim se také vztahuje cv. 2.

Cv. 2 Žáci by měli diskutovat o tom, jaké mohou mít děti problémy. Mohou využít nabídnutých možností, které jsou v 7. pádě, který ještě žáci nemusí umět aktivně tvořit.

Cv. 3 personalizuje téma propojením s vlastní zkušeností žáků.

Cv. 4 Žáci by si měli procvičit rychlou orientaci v textu hledáním odpovědí na otázky nad textem. Není vhodné číst celý text nahlas, ani jej překládat.

Cv. 5 Nahrávka 8.4 Cvičení se vrací zpět ke cv. 2 a problémům v něm uvedeným. Žáci poslouchají a označují, o jakém problému děti mluví.

Cv. 6 Nahrávka 8.4 Žáci by si měli věty nejprve přečíst. Je možné, že některé věty budou schopni spojit ještě před poslechem. Poté pustíme nahrávku.

Cv. 7 Nahrávka 8.5 Žáci by si měli věty nejprve přečíst. V nahrávce mluví paní doktorka a radí dětem, co mohou udělat. Na základě poslechu žáci označí ANO nebo NE.

Cv. 8 Nahrávka 8.5 Cvičení představuje funkci dávání rady pomocí modálních sloves. Výraz *měl bys* je uveden tučně, protože na něj se zaměřuje zbytek sekce. Žáci mohou na základě prvního poslechu spojit problém a radu a poté poslouchat a kontrolovat, zda spojili věty správně.

Tabulkou **Podívej se** by měl žáky provést vyučující, je určena jako souhrn probrané látky, nikoli materiál pro samostudium. V tabulce chybí tvary *bychom* a *byste* pro zájmeno *vy* a *oni*. Žáci by měli tabulku doplnit s pomocí vyučujícího.

Cv. 9 ověřuje pochopení nové látky. Žáci vybírají správné možnosti.

Cv. 10 Žáci pracují se slovesnými tvary a píší k nim správná osobní zájmena.

Cv. 11 Zde mají za úkol tvořit správné slovesné tvary na základě uvedeného příkladu. Procvičují výraz *měl by*.

Tabulka **Podívej se** upozorňuje na tvary reflexivních sloves.

Cv. 12 Žáci si nejprve přečtou věty a podívají se na fotografie. Poté spojí možné kombinace vět a fotografií.

Cv. 13 vede k produkci formulace rady. Je možné, že žáci použijí také další modální slovesa jako *musí* nebo *může*. Vyučující může poukázat na to, že funkci rady lze vyjádřit i jinak než pomocí *měl/měla by*.

Cv. 14 vede k personalizaci a písemné produkci. Nečekáme, že žáci budou tvořit bezchybné věty, opravujeme pouze chyby vedoucí k nepochopení. Oprava může proběhnout následně po aktivitě, kdy se již nebudeme zaměřovat na plynulost, ale na přesnost projevu.

Pracovní sešit:

cv. 12, 13, 14, 15

Nemůžu cvičit

V této sekci se žáci naučí popsat vybrané zdravotní problémy v souvislosti se zdravotní indispozicí v hodině tělesné výchovy. Seznámí se také s omluvenkou.

Cv. 1 Žáci si přečtou věty a podívají se na obrázky. Dvě položky jsou vyplněné jako vzor. Vyučující může promítnout obrázky na tabuli, aby byly lépe viditelné.

Cv. 2 Žáci v kinestetické aktivitě procvičují vyjádření vybraných zdravotních potíží.

Cv. 3 Nahrávka 8.6 Cvičení navazuje na slovní zásobu ve cv. 1 a obsahuje dva nové výrazy *Jsem po nemoci* a *Jsem po očkování*. Očkování je pro pochopení zobrazeno na fotografii a vyučující může na výraz upozornit předem, než začnou žáci pracovat na cvičení.

Cv. 4 shrnuje klíčové fráze. Žáci označí, co kdo říká. Vyučující může tyto fráze vytisknout a rozstříhat na proužky papíru tak, aby žáci mohli ve skupinové práci proužky rozdělit do dvou skupin. Dále je možné zvětšit písmo, fráze vytisknout a rozdat. Vyučující na tabuli napíše vlevo *paní učitelka* a vpravo *žák*. Žáci pak mohou chodit k tabuli a fráze rozdělit pomocí magnetů na správnou stranu tabule.

Tabulka **Podívej se** pod cvičením naznačuje užití sloves *brát* a *vzít*. Slovesnou kategorii vidu zde však nevysvětlujeme.

Cv. 5 ukazuje, jak může vypadat omluvenka z hodiny tělesné výchovy. Žáci by se měli také seznámit s pravidly, kdy je/není vhodné cvičit nebo jít do školy (cvičení v pracovním sešitě).

Cv. 6 rozšiřuje téma zdravotních problémů o základní léky a zdravotní potřeby. Žáci spojí slova s fotografiemi a mohou slova číst nahlas.

Cv. 7 propojuje slovní zásobu předchozího cvičení se zdravotními problémy. Žáci spojují věty a poté je čtou nahlas.

Cv. 8 personalizuje téma propojením s vlastní zkušeností žáků. Žáci následně porovnají své odpovědi se spolužáky a zjišťují, zda mají něco společného.

Pracovní sešit:

cv. 16, 17, 18, 19, 20

Kufr na školu v přírodě

V této sekci se žáci seznámí se seznamem věcí na školu v přírodě a napíšou svůj vlastní seznam.

Cv. 1 představuje klíčovou slovní zásobu. Žáci pomocí seznamu doplňují chybějící písmena. Vyučující se může zeptat, jaké věci ze seznamu na obrázcích nejsou, pokud to je vhodné.

Cv. 2 dále prohlubuje slovní zásobu věcí na školu v přírodě na základě seznamu ve cvičení 1.

Cv. 3 personalizuje aktivitu a vede k aktivnímu použití představené slovní zásoby.

Doplňující aktivita:

Vyučující může vymyslet pobyt na neobvyklém místě, např. na ostrově apod. a vyzvat žáky, aby napsali seznam věcí, co si vezmou s sebou.

Pracovní sešit:

Věci na ŠVP: cv. 21, 24

Den na ŠVP: cv. 22, 23

Pozdrav ze ŠVP: cv. 25, 26

Čeština ve škole: Tělesná výchova

V této sekci se žáci seznámí se základní slovní zásobou týkající se míčových her a vybraného sportovního náčiní. Na konci povedou jednoduchý rozhovor na téma sport.

Cv. 1 Žáci označí sporty, na které je potřeba míč. Vyučující se poté může zeptat, zda jsou slova pro sporty podobná češtině v dalších jazycích, které žáci znají.

Cv. 2 elicituje další možnou známou slovní zásobu. Jeho cílem není naučit žáky co nejvíce nových slov, ale pomoci aktivovat jim známou slovní zásobu, případně se naučit pojmenovat sport, kterému se věnují.

Cv. 3 personalizuje aktivitu propojením se zkušeností žáků. Žáci si po zodpovězení otázek mohou tyto otázky položit navzájem ve skupinové práci.

Cv. 4 představuje označení vybraných sportovních potřeb a vybraných sportů. Žáci dokončí věty pod obrázky. Vyučující může upozornit na 4. pád slov *brána, raketa a hokejka*.

Cv. 5 představuje slovesa spojená s míčovými sporty. Žáci čtou věty a řadí je k fotografiím.

Cv. 6 Nahrávka 8.7 Žáci poslouchají a označí fotografii, o které se mluví. Přehazovaná je označena jako příklad, vztahuje se k ní první monolog. Nahrávku pustíme minimálně dvakrát.

Cv. 7 představuje některá z pravidel míčových her, o kterých se mluvilo v předchozím cvičení.

Cv. 8 vede k produkci. Nečekáme, že žáci budou tvořit bezchybné věty, opravujeme pouze chyby vedoucí k nepochopení. Oprava může proběhnout následně po aktivitě, kdy se již nebudeme zaměřovat na plynulost, ale na přesnost projevu.

Pracovní sešit:

Sportovní náčiní: cv. 27

Opakování frází z lekce: cv. 28, 29

Procvičení pravopisu: cv. 30

Český jazyk: Spojky, částice, citoslovce, slovní druhy ohebné a neohebné

V lekci 8 budou žáci seznámeni s faktem, že čeština rozlišuje u slovních druhů kategorií ohebnosti. Žáci už znají ohebné slovní druhy (podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa). Z neohebných slovních druhů poznali příslovce a předložky. V této lekci se seznámí se spojkami, částicemi a citoslovci. Na konci lekce tak žáci budou seznámeni se všemi slovními druhy, které v češtině rozlišujeme.

Cv. 1 Žáci spojují slova s názvem slovního druhu, ke kterému patří. Opakují si tak slovní druhy, které už znají z předchozích lekcí. Po určení slovních druhů, která znají, by měli určit i spojky.

Cv. 2 Žáci si procvičují určování slovních druhů pomocí čísel, jak se s tím seznámili na s. 136 a ve cvičení 6 na straně 135.

Cv. 3 Žáci si opakují kategorii gramatického rodu. Je možné jim připomenout tabulku na s. 26.

Cv. 4 Žáci vybírají slovo se správnou rodovou koncovkou.

Cv. 5 Žáci si opakují názvy slovních druhů a mluvnické kategorie, které už znají z předchozích lekcí.

Tabulka **Mluvnice** Vyučující může žáky upozornit na různé koncovky přídavných jmen a číslovky *druhý* ve cvičení 4 na straně 179, na různé koncovky podstatných jmen například na straně 112 (Lenka – pro Lenku, knížka – knížku, kamarádi – kamarády) a na různé tvary slovesa *být* na straně 156. Pak vyučující může přirovnat různé tvary slov k ohýbání např. plastelíny nebo jiné pružné hmoty. Slova z levého sloupce tabulky se nemění, jsou tedy neohebná.

Dále se v tabulce žáci seznámí se spojkami, částicemi a citoslovci a jejich použitím.

Cv. 6 Po prostudování informací na s. 180 žáci určují slovní druhy tučně vyznačených slov ve cvičení 6.

Online cvičení k lekcí 8

Jaké jsou vlasy, jaké jsou oči a jaký je člověk?	https://learningapps.org/display?v=p6ia4d7m522
Části těla	https://learningapps.org/display?v=p5d4v8ock22
Části těla (pexeso)	https://learningapps.org/display?v=pf5xcwv9n22
Části těla (křížovka)	https://learningapps.org/display?v=pnz762vok22
Části těla (jednotné X množné číslo)	https://learningapps.org/display?v=pfwzasw7222
Části těla (jednotné a množné číslo)	https://learningapps.org/display?v=progror6a22
Jaký mají problém? (úrazy a nemoci)	https://learningapps.org/display?v=pv026s8nt22
Oblečení	https://learningapps.org/display?v=paqfrd94522
Jak vypadáme	https://learningapps.org/display?v=p1iky08323
O kom jsou věty?	https://learningapps.org/display?v=pdebgdxcc22
Sloveso mít (konstrukce měl by)	https://learningapps.org/display?v=psxz46djc22
Měl bys (já, ty, on...)	https://learningapps.org/display?v=p12uwzfn522
Zdravotní potřeby	https://learningapps.org/display?v=pkihjq74522
Kufr na školu v přírodě (křížovka)	https://learningapps.org/display?v=p75q76cik22
Kufr na školu v přírodě (slova a obrázky)	https://learningapps.org/display?v=pnkitrfrj23
Den na škole v přírodě	https://learningapps.org/display?v=pq9uu82zc22
Sportovní potřeby	https://learningapps.org/display?v=pci9n5wst22
Slovesa (infinitiv a minulý čas)	https://learningapps.org/display?v=pxd4b628c22
Kde píšeme	https://learningapps.org/display?v=pqqhgx1dk22
Opakování (kahoot)	https://create.kahoot.it/share/lekce-8-opakovani/13717e4c-c776-4186-847c-34bd1923a3bd

Lekce 9 – Příroda

V této lekci se žáci naučí:

- pojmenovat druhy počasí
- pojmenovat druhy ročních období
- vyjádřit, co obvykle dělají
- používat slovesa *chodit* a *jezdit*
- pojmenovat zvířata
- porovnávat pomocí stupňování přídavných jmen
- mluvit o rekordech
- základy ekologického chování
- poznat některé stromy

V sekci Český jazyk žáci procvičí skloňování a časování.

Počasí

Cílem této sekce je seznámení se základní slovní zásobou spojenou s počasím.

Cv. 1 Žáci si prohlédnou mapu a diskutují, která místa už navštívili. Společně s učitelem si můžou zopakovat názvy měst uvedených na mapě.

Cv. 2 Nahrávka 9.1 Žáci poslouchají nahrávku a doplňují do mapy ve cv. 1 údaje o teplotě.

Cv. 3 Žáci doplňují na vynechaná místa údaje o počasí uvedené v horním řádku.

Cv. 4 Žáci vybírají správnou odpověď s ohledem na informace ze cv. 1.

Cv. 5 Cvičení je zaměřené na samostatnou produkci žáků. Žáci odpovídají na otázky vztahující se k počasí.

Pracovní sešit:

Počasí: cv. 1, 2, 3, 4

Roční období

Cílem této sekce je seznámení se čtyřmi ročními obdobími a jejich typickými projevy.

Cv. 1 Žáci si prohlížejí obrázky a na vynechaná místa doplňují roční období z nabídky v horním řádku.

Cv. 2 Žáci doplňují na řádky roční období podle popisu vlevo. Vyučující se může žáků doptávat, jaké počasí mají rádi a proč.

Cv. 3 Nahrávka 9.2 Žáci si prohlédnou obrázky vlevo a poté poslouchají nahrávku. Označují, k jakému rozhovoru patří obrázky.

Cv. 4 Žáci spojují věty v minulém, přítomném a budoucím čase. Cílem aktivity je zopakovat, jak se tvoří tvary minulého, přítomného a budoucího času.

Cv. 5 Cvičení zaměřené na samostatnou produkci žáků. Žáci odpovídají na otázky, alternativně můžou žáci pracovat ve dvojicích.

Cv. 6 Žáci si prohlížejí fotografie a určují, jaké roční období je na nich znázorněno.

Cv. 7 Žáci pracují s obrázky ze cv. 7 a určují, jaké činnosti probíhají na kterém obrázku. Vyučující žáky upozorní na informace v tabulce **Podívej se** (rozdíl mezi chodit a jezdit).

Cv. 8 Cvičení zaměřené na vlastní produkci žáků. Žáci pracují ve dvojicích nebo menších skupinách a ptají se na skutečnosti uvedené v návrhu.

Cv. 9 Žáci na vynechaná místa zapisují tvary nominativu ročních období.

Cv. 10 Cvičení zaměřené na vlastní písemnou produkci žáků. Žáci píšou věty o tom, co dělají na jaře, v létě, na podzim a v zimě. Jako opora můžou žákům sloužit informace ze cv. 8.

Pracovní sešit:

Roční období: cv. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11

Zvířata

Cílem této sekce je seznámit žáky se slovní zásobou spojenou s domácími zvířaty a jejich vlastnostmi. Žáci se naučí vyjadřovat porovnání prostřednictvím adjektiv.

Cv. 1 Nahrávka 9.3 Žáci poslouchají nahrávku a doplňují chybějící písmena do označení zvířat. Je možné, že některá zvířata už žáci znají.

Cv. 2 Žáci se seznamují s citoslovci označující zvuky zvířat. Na vynechaná místa doplňují zvuky z nabídky. Alternativně mohou žáci říkat, jaké zvuky zvířata dělají v jejich mateřtině, protože tato citoslovce nejsou ve všech jazycích shodná.

Cv. 3 Nahrávka 9.4 Žáci poslouchají nahrávku a označují zvířata ve cvičení 1, o kterých se v nahrávce mluví.

Cv. 4 nahrávka 9.4 Žáci poslouchají nahrávku a doplňují slova na vynechaná místa v rozhovoru.

Cv. 5 Žáci čtou výroky a určují, který je pravdivý a který ne.

Vyučující upozorní žáky na informace v tabulce **Podívej se**. Tabulka představuje užití komparativu a superlativu adjektiv, zaměřuje se na pravidelné i nepravidelné tvary.

Cv. 6 Žáci doplňují na vynechaná místa názvy zvířat, významově se řídí použitým adjektivem v komparativu. Pro inspiraci se žáci mohou znovu podívat na obrázky zvířat uvedené ve cv. 1.

Cv. 7 Žáci spojují tvary komparativu a superlativu, cvičení obsahuje tvary pravidelné i nepravidelné. V rámci cvičení může proběhnout diskuze na téma, jak se porovnává v jiných jazycích. Žáci se mohou opřít o znalost své mateřštiny, nebo o další jazyky, které znají.

Cv. 8 Žáci dokončují věty, na vynechaná místa doplňují substantiva v nominativu.

Cv. 9 Žáci porovnávají dvě skutečnosti podle uvedeného vzoru.

Pracovní sešit:

Zvířata: cv. 12: 13, 14, 15

Stupňování: cv. 16, 18

Adjektiva: cv. 17

Rekordy

Cílem této sekce je seznámit žáky se zajímavostmi kolem světových rekordů a vyhodnocovat, pro kterou entitu je vhodné použít formy superlativu.

Cv. 1 Žáci čtou otázky a zkoušejí odhadnout správnou odpověď. Neočekává se, že budou znát správné odpovědi na všechny otázky.

Cv. 2 Nahrávka 9.5 Žáci poslouchají nahrávku a kontrolují odpovědi na otázky ve cv. 1.

Cv. 3 Žáci pracují s mapou a hledají místa zmíněná ve cv. 3.

Cv. 4 Nahrávka 9.5 Žáci poslouchají nahrávku a opakují.

Vyučující upozorní žáky na tabulku **Podívej se**. Tabulka shrnuje principy stupňování adjektiv.

Cv. 5 Žáci pracují s kvízem ve cvičení 3 a doplňují tvary superlativu do vynechaných míst.

Cv. 6 Žáci formulují 4 věty převzaté z kvízu ve cv. 1.

Cv. 7 Cvičení zaměřené na vlastní produkci. Žáci odpovídají na otázky.

Cv. 8 Žáci pracují ve dvojicích a porovnávají své odpovědi na otázky ze cv. 8.

Pracovní sešit:

Stupňování: cv. 19, 20, 21

Mazlíčci

Cílem této sekce je seznámení s tématem chovu domácích mazlíčků a péče o ně.

Cv. 1 Aktivizační aktivita, žáci píší názvy zvířat, která si pamatují.

Cv. 2 Žáci hledají ve skrývačce názvy zvířat.

Cv. 3 Nahrávka 9.7 Žáci poslouchají nahrávku a na vynechaná místa doplňují názvy zvířat. Nahrávku je možné poslouchat opakovaně.

Cv. 4 Nahrávka 9.8 Žáci poslouchají nahrávku a označují zvířata ve cv. 3. Poté samostatně vymýšlejí podobné věty.

Cv. 5 Žáci označují správnou možnost z nabídky. Vyučující se může žáků zeptat, zda mají doma nějakého domácího mazlíčka.

Cv. 6 Žáci si prohlížejí fotografie ze cv. 3 a určují, která zvířata se obvykle chovají jako domácí mazlíčci. Vyučující může žáky informovat o tom, že jeden z nejoblíbenějších koníčků v České republice je kynologie.

Cv. 7 Nahrávka 9.9 Žáci poslouchají nahrávku a odpovídají na otázky.

Cv. 8 Cvičení zaměřené na vlastní produkci. Žáci odpovídají na otázku, jaké zvíře mají doma, nebo jaké zvíře by si přáli.

Cv. 9 Žáci spojují slova a obrázky. Alternativně můžou žáci říkat, které z činností sami dělají při péči o své domácí mazlíčky.

Cv. 10 Nahrávka 9.10 Žáci poslouchají nahrávku a označují, který výrok je pravdivý a který ne.

Cv. 11 Nahrávka 9.10 Žáci doplňují na vynechaná místa slova z nabídky v prvním řádku. Poté žáci poslouchají nahrávku a kontrolují, jaká slova doplnili.

Cv. 12 Žáci spojují obrázky a textové popisy.

Cv. 13 Žáci tvoří věty podle modelu a varíují jej podle osobních preferencí.

Cv. 14 Cvičení zaměřené na vlastní produkci. Žáci samostatně popisují péči o vybraného mazlíčka.

Cv. 15 Žáci pracují ve dvojicích, dvojice se postupně mění tak, aby spolu pracovalo co nejvíce různých dvojic. Pomocí otázek zjišťují, kdo má jakého mazlíčka, jak se k něj stará a co pro něj musí dělat.

Pracovní sešit:

Mazlíčci: cv. 24, 25

Ochrana přírody

Cíle této sekce je seznámit žáky se základními principy ochrany životního prostředí.

Cv. 1 Žáci určují, které skutečnosti patří do přírody a které do města. Část z nich můžeme potkat na obou místech. Po vyplnění bublin žáci porovnají své návrhy se spolužákem nebo spolužačkou.

Cv. 2 Žáci čtou kvíz a označují předpokládané správné odpovědi. Aktivita slouží jako úvodní pro následující cvičení.

Cv. 3 Žáci si prohlédnou mapu a doplňují do ní názvy národních parků. Společně s vyučujícím čtou informace o jednotlivých parcích, vyučující žákům ukáže obrázky národních parků.

Cv. 4 Žáci čtou výroky a určují, které jsou pravdivé a které ne.

Vyučující žáky upozorní na informace uvedené v tabulce **Podívej se**. Žáci se seznámí se způsobem označování světových stran a s předloškami, které se pro určení směru používají.

Cv. 5 Žáci doplňují sloveso *smět* ve 1. osobě množného čísla.

Cv. 6 Žáci čtou text a doplňují na vynechaná místa slova z nabídky v prvním řádku.

Cv. 7 Žáci čtou ještě jednou text ve cv. 6 a podtrhnou informaci, která označuje nesprávné chování. Vyučující může text využít jako podklad pro rozhovor o chování v národním parku.

Cv. 8 Žáci pracují s informacemi ze cv. 6. Určují, jakým způsobem se mají třídit odpadky.

Cv. 9 Cvičení zaměřené na vlastní produkci žáků. Žáci diskutují s učitelem o tom, kde a jaký typ odpadu třídí, do jakých popelnic daný odpad patří (ve škole, doma, na kroužku, ...).

Pracovní sešit:

Diakritika: cv.26

Třídění odpadu: cv. 27

Příroda: cv. 28, 29, 30

Čeština ve škole: Přírodopis

Cílem této sekce je seznámit žáky se základními pojmy z přírodopisu.

Cv. 1 Žáci spojují věty a obrázky.

Cv. 2 Žáci popisují části stromu. Jednotlivá slova čtou nahlas.

Cv. 3 Žáci doplňují chybějící písmena do ročních období.

Cv. 4 Žáci doplňují chybějící slova z nabídky v prvním řádku na vynechaná místa.

Cv. 5 Žáci diskutují o tom, ve kterém ročním období se jim líbí stromy. Vyučující stimuluje žáky k tomu, aby používali slova pro různá roční období ve spojení s časovou předložkou.

Cv. 6 Nahrávka 9.11 Žáci poslouchají nahrávku a doplňují do slov chybějící písmena.

Cv. 7 Žáci rozdělují názvy stromů ze cv. 6 do sloupců podle toho, zda se jedná o listnaté, nebo jehličnaté.

Cv. 8 Cvičení zaměřené na samostatnou produkci žáků. Žáci hovoří o tom, jaké stromy rostou u jejich školy, v jejich ulici atd.

Pracovní sešit:

Příroda: cv. 28, 29, 30

Český jazyk: Skloňování, časování

V této sekci si žáci zopakují všechny slovní druhy. Navíc se seznámí s kategorií pádu, tedy se *skloňováním* jmen (podstatných, přídavných a zájmen) a číslovek. Zopakují si mluvnické kategorie osoby, čísla a času a seznámí se s pojmem *časování*.

Cv. 1 Žáci vpisují slova do příslušných kolonek (ke kterému slovnímu druhu patří).

Cv. 2 Žáci čtou text. Je vhodné, aby vyučující na tabuli napsal vedle sebe dvojice slovních tvarů: ta horká čokoláda – tu horkou čokoládu; piju – pije; jedna – jednu. Osvědčuje se označování koncovek barevně. Je vhodné, aby žáci u slov napsaných na tabuli určili slovní druh (čokoláda, čokoládu – podstatné jméno/1; horká, horkou – přídavné jméno/2; ta, tu – zájmeno/3; jedna, jednu – číslovka/4; piju, pije – sloveso/5). Tím by si měli uvědomit, že slova patřící k těmto slovním druhům mají různé tvary.

Cv. 3 Žáci by měli na horní linky napsat: podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa. Na spodní linky by měli napsat: příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce.

Žáci se v tabulce na straně 203 seznámí s kategorií pádu a pádovými koncovkami slova *čokoláda* a jména *Patrik*. Neučí se tedy celá paradigmata, jsou pouze seznámeni se skloňováním jako takovým.

Cv. 4 Žáci text znají ze strany 199, proto by mu měli rozumět. Přibyly jen poslední věty („Z vlaku napsal mamince esemesku...“). Žáci vypisují z textu vynechaná slova do vět v tabulce. Daná slova jsou příklady příslušných pádů v kontextu.

Cv. 5 Žáci píšou první pád daných slov. Tato dovednost je důležitá, protože první pád je tvar, který žáci najdou ve slovníku.

Cv. 6 Žáci si opakují osobní zájmena. Je vhodné ověřit porozumění jejich významu (je možné využít obrázky na s. 68 nebo podobná gesta).

Cv. 7 Žáci spojují slovesné kategorie s příslušnými tvary slovesa *pít*.

Cv. 8 Žáci hledají řádek se správně určenými slovesnými kategoriemi.

Cv. 9 Žáci tvoří správný tvar podle zadání.

Online cvičení k lekci 9

Kde píšeme i/y a kde í/ý?	https://learningapps.org/watch?v=pxxjo8nnpn22
Sloveso jezdit	https://learningapps.org/watch?v=ptfdt2ofc22
Sloveso chodit	https://learningapps.org/watch?v=pth8owamj22
Roční období	https://learningapps.org/watch?v=py9su0vmk22
Stupňování přídavných jmen	https://learningapps.org/display?v=pmd2o732t22
Opačné významy	https://learningapps.org/display?v=pziu5on8322
Domácí zvířata	https://learningapps.org/display?v=p8x54bti322
Roční období a počasí	https://learningapps.org/display?v=p18sjq1bk22
Počasí - osmisměrka	https://learningapps.org/display?v=p6fkeizon22
Oblečení – co je pravda?	https://learningapps.org/display?v=pkhzf5sy222
Včera, dnes a zítra	https://learningapps.org/display?v=pmepkwi322
Zvířata	https://learningapps.org/display?v=pmx4fwn0t22
Příroda	https://learningapps.org/display?v=piba6uv3j22
Je to zvíře?	https://learningapps.org/display?v=p92i6m95n22
V přírodě	https://learningapps.org/display?v=p2zn8vho322
Zvířata a mláďata	https://learningapps.org/display?v=p395up8sa22
Roční období a aktivity	https://learningapps.org/display?v=pxi0pdoj322
Co je pravda? 2	https://learningapps.org/display?v=pmc5i6cn523
Opakovací cvičení	https://learningapps.org/display?v=psriatu8a22
Kvíz	https://create.kahoot.it/share/lekce-9-kviz/df792080-754c-4c1d-8bda-696d97ea4ef3

Lekce 10 – Moje plány

V této lekci se žáci naučí:

- vyjádřit, kam půjdou nebo pojedou
- vyjádřit, co budou dělat
- stručně popsat své plány na víkend
- vyjádřit, čím chtějí být
- mluvit o talentu
- vyplnit žádost o kartu ISIC
- vyjádřit, na jakou školu by mohli jít

V sekci Český jazyk se seznámí s větným rozbořem.

Kam půjdeš?

V této sekci se žáci naučí vyjádřit, kam chtějí jít pomocí předložek *do*, *na* a *k*. Kontextem je přání, tj. sloveso v přítomném čase, aby žáci mohli navázat na předchozí znalost. Budoucí čas bude představen v následující sekci.

Cv. 1 Žáci si prohlédnou fotografie a popíší je. Mohou pracovat ve dvojicích. Pro lepší soustředění na úkol je vhodné neotevírat učebnici, ale fotografie např. promítnout na tabuli, aby žáky nerozptyloval okolní text.

Cv. 2 představuje užití předložek *do*, *na* a *k* v souvislosti s volnočasovými činnostmi. Žáci označí, co obvykle dělají nebo nedělají o víkendu.

Cv. 3 personalizuje a vede k interakci. Žáci se nejprve podívají na věty ve cv. 2 ještě jednou a rozmyslí si nebo napíší, co chtějí dělat tento víkend. Poté tvoří rozhovory podle vzoru.

Cv. 4 Žáci opět pracují s činnostmi ve cvičení 2. Měli by užívat slovní spojení s předložkami jako lexikální jednotky podle vzoru ve cvičení, aniž by zatím znali pravidla jejich užití. V následující párové aktivitě by měli porovnat, zda rozdělili aktivity stejně.

Tabulka **Podívej se** shrnuje užití pádů po předložkách *do*, *na*, *k*. S předložkami *do* a *na* se setkali už v souvislosti s kroužky v lekci 3. S předložkou *na* se pojí více skupin slov než jen akce, například některé instituce, otevřené prostory, ostrovy apod. Není potřeba se zatím do tohoto výkladu pouštět, vyučující může upozornit na vybraná slova v učebnici. Nebazírujeme na správné pádové koncepcce, zde je přednější volba správné předložky. Proto zde ani pády po těchto předložkách neprocvičujeme.

Cv. 5 Žáci procvičují užití předložek *do*, *na*, *k(e)*. Ve cvičení se záměrně opakují stejné nebo podobné věty, aby se žáci mohli zaměřit na užití předložek v minimálně odlišných větách.

Cv. 6 Žáci již aktivně zapisují slova do správné kolonky. Slova jsou záměrně uvedena ve správných tvarech, které vyžadují předložky, nechceme po žácích správně utvořené pádové tvary.

Cv. 7 personalizuje a vede k interakci. Žáci nejprve označí své preference a poté mohou své odpovědi porovnat ve skupinové práci. Vhodným úkolem může být zjistit, zda mají něco společného.

Cv. 8 Nahrávka 10.1 Žáci poslouchají monolog. Jejich úkolem je v prvním poslechu zachytit slova ve cvičení 6 a označit je. Nahrávku pustíme dvakrát.

Cv. 9 Nahrávka 10.1 Žáci se nejprve mohou pokusit spojit věty a teprve poté kontrolovat dalším poslechem.

Tabulka **Pamatuješ?** představuje tvary sloves *jít* a *jet* v budoucím čase. Nejprve uvádíme tvary přítomného času, které by již žáci měli znát, a k nim pak tvary času budoucího, pomocí časových údajů *dnes/teď* a *zítra / příští týden*.

Cv. 10 Žáci pracují s tvary sloves *jít/jet* v budoucím čase a píší k nim správná zájmena.

Cv. 11 personalizuje. Žáci pouze označují, kam dnes půjdou či pojedou.

Cv. 12 personalizuje a vede k písemné produkci na úrovni vět. Nečekáme bezchybné věty, ale měli bychom dbát na správně utvořené tvary budoucího času sloves *jít/jet* a užití správných předložek.

Pracovní sešit:

Předložky a aktivity: cv. 1, 2

Slovesa *jít/jet* + předložky: cv. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Co budeš dělat?

Cílem sekce je vyjádřit vlastní plány pomocí slovesa *být* v budoucím čase a infinitivu nedokonavého slovesa.

Cv. 1 Žáci se dívají na fotografie a diskutují o tom, na co myslí Albert a jeho maminka. V této fázi mohou žáci používat modální slovesa: *Albert chce...*, *Máma chce...* Vyučující může tyto začátky vět napsat na tabuli a žáci je společně dokončí.

Cv. 2 slouží k predikci poslechu a představení obsahu poslouchaného textu. Žáci by se měli pokusit odhadnout, kdo co asi říká. Žáci správné odpovědi uslyší v dalším cvičení.

Cv. 3 Nahrávka 10.2 Žáci poslouchají a kontrolují, zda měli pravdu v předchozím cvičení.

Cv. 4 Žáci mohou označit, co si pamatují z prvního poslouchání. Poté pustíme text ještě jednou, aby označili, co si v první fázi poslechu nezapamatovali.

Tabulka **Podívej se** představuje budoucí čas nedokonavých sloves. Sloveso *být* netvoří budoucí čas pomocí pomocného slovesa a infinitivu, je proto uvedeno dole jako výjimka.

Cv. 5–8 postupně vedou žáky od rozpoznání jednotlivých slov k jejich zasazení do vět.

Cv. 5 Žáci doplňují tabulku časování slovesa *být* v budoucím čase.

Cv. 6 Žáci pracují s různými tvary slovesa *být* v budoucím čase a píší k nim správná zájmena.

Cv. 7 Zde již žáci aktivně tvoří správné tvary slovesa *být* v budoucím čase.

Cv. 8 Zde žáci zasazují správné tvary do vět.

Cv. 9 vede k personalizaci a rozšiřuje časování slovesa *být* v budoucím čase o jeho záporné tvary. Pro lepší zapamatování a procvičení správné výslovnosti mají žáci věty přečíst nahlas. Také v tomto cvičení je možné, aby svoje odpovědi nejprve porovnali ve dvojicích.

Ve cvičení 9 byli žáci vystaveni záporným tvarům. V tabulce žáci píšou všechny záporné tvary slovesa *být* v budoucím čase.

Cv. 10 Tvary *budu* a *půjdu* se mohou v poslechu plést. Někdy je pro žáky těžké rozlišit i mezi *půjdu* a *pojedu*. V tomto cvičení si žáci procvičí výslovnost nejprve v poslechu a poté čtením nahlas. Dále jsou upozorněni na častou výslovnost u slovesa *jít* v budoucím čase, kde se krátí *dlouhé u* a vypouští hláska *j*: [pudu, pudeš...].

Cv. 11 Detekce chyb a jejich oprava žáky představuje náročný typ cvičení. Vzhledem k časté chybovosti v některých tvarech budoucího času u nerodilých mluvčích (zejména u sloves pohybu a slovesa *být*) může být vhodné na tyto chyby upozornit právě hledáním chybných tvarů. Cvičení je komunikačně ukotveno v situaci, kdy kamarád nemluví dobře česky a úkolem žáků je opravit jeho chyby.

Cv. 12 spojuje všechny probrané typy tvoření budoucího času. Žáci rozdělí věty dle vlastního uvážení, mohou pracovat ve dvojici, aby mohli své rozhodnutí vysvětlit.

Cv. 13 personalizuje a vede žáky k aktivnímu užití forem budoucího času podle vzoru ve cv. 12.

Cv. 14 Žáci doplňují slovesa v budoucím čase podle fotografií.

Tabulka pod cvičením upozorňuje na pravidlo druhé pozice u reflexivních sloves, které by žáci měli již znát z předchozích lekcí.

Cv. 15 Žáci mají za úkol dle pravidla druhé pozice umístit zájmeno *se* na správné místo ve větě.

Cv. 16 vede žáky k vyjádření vlastních plánů na příští týden a k diskusi o nich se spolužáky.

Pracovní sešit:

Sloveso *být*: cv. 10, 11

Sloveso *být* + infinitiv: cv. 12, 13, 14

Budoucí čas – souhrnně: cv. 15, 16

Co kdybychom jeli na výlet?

Cílem sekce je vyjádřit návrh volnočasové aktivity a reakci na něj.

Cv. 1 Než si žáci otevřou učebnice, vyučující může žákům ukázat zvětšené fotografie z úvodu sekce a zeptat se žáků, jaké je počasí. Poté může na jednu část tabule napsat *Je hezky* na druhou *Je ošklivo* a vyzvat žáky, aby ve skupinách napsali, co mohou dělat, když je hezké nebo ošklivé počasí

Cv. 2 Nahrávka 10.4 Žáci poslouchají a doplňují chybějící slova. Dialogy použijeme dvakrát, při prvním poslechu můžeme zastavovat tak, aby žáci měli čas slova napsat.

Cv. 3 žáci se technikou predikce seznamují s výrazy pro návrhy a reakce. Jejich úkolem je rozhodnout, zda podle jejich názoru věta zazní v pokračování rozhovoru 1 nebo 2.

Cv. 4 Nahrávka 10.5 Žáci kontrolují, zda výrazy v předchozím cvičení zařadili správně. Poté mohou celé rozhovory přečíst ve dvojích společně nahlas.

Cv. 5 vede k aktivnímu použití frází pro návrh a reakci. Žáci by měli mít dostatek času, aby si rozhovor připravili, napsali a vyzkoušeli. Poté mohou jednotlivé skupiny číst své rozhovory a úkolem ostatních je poslouchat, jaký je návrh a jaká je reakce.

Pracovní sešit:

cv. 17, 18

Zlatý oříšek

V této sekci se žáci seznámí s talentovou soutěží pro děti (pořádanou časopisem ABC). Cílem je umět vyjádřit plány na prázdniny a volbu střední školy.

Cv. 1 Vyučující může nejprve ukázat logo soutěže a napsat na tabuli *Zlatý oříšek* a vyzvat žáky, co si myslí, že to asi může být. Pak žáci pracují s textem a označují co je a co není pravda.

Cv. 2 Vyučující může promítnout nebo ukázat zvětšené fotografie dětí a položit otázky, co děti dělají a v jaké kategorii asi soutěží.

Cv. 3 Žáci čtou texty a přiřazují jména. Není zapotřebí, aby žáci rozuměli celému textu, měli by na základě klíčových slov správně přiřadit jména. Také po nich nechceme, aby texty předčítali nahlas.

Cv. 4 Nahrávka 10.6 Žáci se mohou nejprve podívat na fotografie a jednoduše je popsat, co na nich je. Mohou tak získat představu o obsahu poslouchaného textu. Úkolem je napsat číslo rozhovoru, kterého se týká fotografie. Nahrávku pustíme dvakrát. Poprvé pro základní orientaci a částečné zachycení informací, podruhé pro kontrolu a doplnění toho, co žáci nestihli při prvním poslechu.

Cv. 5 Nahrávka 10.6 Žáci procvičují poslech s cílem zachytit konkrétní informace a stručně je zapsat. Opět může být zapotřebí pustit nahrávku několikrát, protože žáci musí jednak poslouchat a jednak informace zapisovat. Při prvním poslechu může být vhodné nahrávku postupně zastavovat tak, aby žáci měli čas na psaní. Není nutné, aby žáci zapsali vše bezchybně, ale jde o nácvik poslechu a záznamu.

V tabulce, kterou žáci vyplnili ve cv. 5 se objevuje otázka *Čím chce být*. Tabulka **Podívej se** ukazuje otázku s použitím oznamovacího i podmiňovacího způsobu i odpovědi naznačující správnost užití 1. i 7. pádu.

Cv. 6 personalizuje. Žáci nejprve odpovídají na otázky samostatně. Poté si mohou otázky vzájemně pokládat a hledat, zda mají něco společného.

Cv. 7 Žáci mají za úkol popsat někoho, kdo má na něco talent. To může být pro některé žáky snazší než mluvit o vlastním talentu, ale otázku, zda mají naši žáci na něco talent, můžeme položit také.

Pracovní sešit:

Úvodní text: cv. 19

Předložky: cv. 20

Personalizace: cv. 21

Karta ISIC

V této sekci se žáci seznámí s ISIC kartou a vyplní část žádosti o její vydání.

Cv. 1 Vyučující může nejprve ukázat žákům skutečnou kartu ISIC nebo její zvětšený obrázek a zeptat se: *Co je to? Na co to je? Kdo může mít kartu ISIC?* Pak žáci pracují s otázkami a hledají odpovědi na kartě na obrázku.

Cv. 2 představuje slovní zásobu, která se objeví v textu o kartě ISIC. Žáci spojí slova a jejich definice. Opět není nutné, aby rozuměli každému slovu v definici.

Cv. 3 Žáci čtou text a označují, co je a co není pravda. Nechceme, aby žáci četli text nahlas, cílem je rychlá orientace v textu za účelem nalezení určité informace.

Cv. 4. Žáci procvičují dovednost vyplnit formulář.

Pracovní sešit:

cv. 22

Čeština ve škole: Na jakou školu?

Cv. 1 Vyučující může nejprve ukázat obrázky několika profesí, které by žáci měli znát z lekce 1, např. učitel, kuchař apod. a zeptat se žáků, kdo je to. Pak může žáky rozdělit do skupin a vyzvat je dle instrukcí v učebnici: *Jaké znáte další profese? Napište co nejvíc profesí. Máte dvě minuty.*

Cv. 2 rozšiřuje slovní zásobu profesí. Žáci pojmenují profese na fotografiích a poté označí ty, které na fotografiích chybí.

Cv. 3 personalizuje. Je možné, že žáci budou potřebovat pomoc vyučujícího při pojmenování profesí ve svém okolí. Dbáme na to, aby žáci uměli pojmenovat profese ve svém okolí, nepožadujeme, aby se všichni žáci učili všechna nová slova, která se v této aktivitě vyskytnou.

Tabulka **Podívej se** představuje další způsoby přechylování. Žáci se setkali s přechylováním již v první lekci v souvislosti s lidmi, které mohou potkat ve škole. Zde jsou vedle přípony *-ka* představeny také přípony *-yně* a *-ice*.

Cv. 4 Žáci procvičují přechylování doplňováním chybějících slov pro muže/ženu. Všechna chybějící slova žáci mohou najít v předchozích cvičeních.

Cv. 5 Žáci procvičují přechylování a vybírají správný tvar. Záměrně v tomto cvičení volíme věty se 7. pádem, aby se žáci seznámili s jejich tvary, zároveň v tabulce upozorňujeme na možnost užití jak 1. pádu, tak 7. pádu.

Cv. 6 personalizuje.

Cv. 7 Nahrávka 10.7 Žáci poslouchají rozhovor a označují, co je a co není pravda. Rozhovor představuje tři možnosti, kam mohou žáci pokračovat po absolvování základní školy, ale pro první poslech volíme otázky, které souvisí s profesemi uvedenými výše.

Cv. 8 Nahrávka 10.7 V druhém poslechu se již žáci zaměřují na jednotlivá chybějící slova. Nahrávku můžeme zastavovat tak, aby žáci měli čas dopsat chybějící slova. Poté pustíme ještě jednou bez přerušení ke kontrole.

Cv. 9 Na základě rozhovoru v předchozím cvičení žáci označí správnou možnost.

Cv. 10 Žáci se seznamují se třemi typy škol navazujících na základní školu. Jejich úkolem je vybrat si typ školy pro sebe.

Cv. 11 Žáci se seznamují s několika organizacemi, které mimo jiné pomáhají zapojení žáků do českého vzdělávacího systému. Může být vhodné upozornit na tyto organizace také rodiče žáků.

Pracovní sešit:

Práce: cv. 23, cv. 24, cv. 25

Rozhovor: cv. 26

Personalizace: cv. 27, 28

Pravopis: cv. 29, 30

Opakování lekcí 6–10: cv. 31, cv. 32

Český jazyk: Větný rozbor

V této lekci se žáci seznámí s větným rozbohem. Ten je ve výuce českého jazyka na základních školách stále využíván a žáci se s ním velmi pravděpodobně v hodinách setkají. Využijí zde svoje znalosti slovních druhů i větných členů, které postupně získávali v předchozích lekcích.

Cv. 1 Žáci si zopakují slovesné mluvnické kategorie, které znají z předchozích lekcí.

Tabulka **Mluvnice** žákům připomíná, že slovesa mají také budoucí čas. Více se o budoucím čase dozvěděli v této lekci na stranách 211-216.

Cv. 2 Žáci tvoří zadané tvary sloves.

Cv. 3 Toto cvičení slouží k tomu, aby žáci porozuměli krátkému textu, v němž jsou použity nové slovesné tvary. Žáci si nejdříve přečtou otázky a pak v textu hledají odpovědi.

Tabulka **Mluvnice** Žáci si zopakují větné členy a otázky, kterými se na ně ptáme. Dále jsou seznámeni s postupem při větném rozboru.

Cv. 4 Podle postupu v tabulce na s. 226 nejdříve vyučující s žáky projde větný rozbor první věty. Další věty žáci (s pomocí vyučujícího) rozebírají sami.

Cv. 5 Žáci spojují název větného členu s větou, ve které je tímto větným členem slovo *kočka*. Měli by si uvědomit, že slova mohou ve větě fungovat jako různé větné členy (viz též s. 136 a příměr stavebnice: Stejná kostka může jednou sloužit jako např. okno, jindy jako dveře aj. Podobně slovní druhy v konkrétním použití hrají roli určitého větného členu).

Online cvičení k lekcí 10

Kam chceš jít? Co chceš dělat?	https://learningapps.org/display?v=pjrev9gaa23
Předložky do, na, k	https://learningapps.org/display?v=p9h1c2kpt22
Spojování vět	https://learningapps.org/display?v=poy1xyzzk22
Sloveso jít	https://learningapps.org/display?v=psenrhng222
Sloveso jít a jet – budoucí čas	https://learningapps.org/display?v=pxbqb0p5522
Sloveso být – budoucí čas	https://learningapps.org/display?v=p76qsqg2t22
Sloveso být – budoucí čas (pexeso)	https://learningapps.org/display?v=pineos48n22
Opakování – slovesa	https://learningapps.org/display?v=psqwzyeoa22
Dělej věty (2. pozice)	https://learningapps.org/display?v=pgb08qu9j22
Nechceš jet na výlet? (otázky-reakce)	https://learningapps.org/display?v=p4j7um8w222
Profese	https://learningapps.org/display?v=pzjyzkk9t22
Profese – žena nebo muž?	https://learningapps.org/display?v=pauzniu6c22
Opakování slovíček	https://learningapps.org/display?v=p4pnfhvgk22
Co budu dělat	https://learningapps.org/display?v=potxi2bck23
Kdy je to? (minulý čas / přítomný čas)	https://learningapps.org/display?v=p66vjkpki22
Větný rozbor	https://learningapps.org/display?v=pn9z4qsm22
Kdy píšeme i/y, í/ý?	https://learningapps.org/display?v=pm45daxb522
Opakování sloves (kahoot)	https://create.kahoot.it/share/lekce-10-doplnovani-sloves/06e6d90a-94f3-494b-a6a9-c975be9561af
Profese (muž x žena) (kahoot)	https://create.kahoot.it/share/lekce-10-povolani-zensky-a-muzsky-rod/d2aceb24-48c1-4745-a048-c8e30ffc7651
Slovesa jít/jet – budoucí čas (kahoot)	https://create.kahoot.it/details/8549fabd-80cb-499c-ad96-c59de5a27cb1

Opakování (kahoot)

<https://create.kahoot.it/share/lekce-10-opakovani/5037801f-001a-44e8-9275-52dbac665b5c>

Gramatická příloha

1. Výslovnost a pravopis

1.1. Česká abeceda

a á b c č d ď e é f g h ch i í j k l m n ň o ó p q r ř s š t ť u ú ů v w x y z ž

Samohlásky – krátké: a, e, i, y, o, u

Dvojhlásky: ou, au, eu

– dlouhé: á, é, í, ý, ó, ú, ů

Souhlásky – tvrdé: h, ch, k, g, r, d, t, n

– měkké: ž, š, č, ř, c, j, ď, ť, ň

– obojetné: b, f, l, m, p, s, v, z

1.2. Výslovnost

V češtině vyslovujeme některá slova přesně tak, jak píšeme, např. *pes* [pes], *doma* [doma], u některých je výslovnost a psaná podoba jiná, např. *tužka* [tuška], *kdo* [gdo] aj.

Výslovnost hlásek *i, í* a *y, ý* je stejná, stejná je také výslovnost hlásek *ú* a *ů*.

Písmeno

ě:

- vyslovujeme jako *e* a měkkíme hlásku *d, t, n* před ním, např. *na mostě* [na mostě],

- po *m* vyslovujeme jako *e*, před kterým je *ň*, např.: *město* [mňesto],

- po *b, p, v, f* vyslovujeme jako *e*, před kterým je *j*, např. *běhat* [bjehat].

Ve skupinách *di, ti, ni* vyslovujeme *ď, ť, ň*.

1.3. Vkládání a vypouštění hlásek

V některých skupinách souhlásek, které se těžko vyslovují, někdy vkládáme *e*, často např. u jednoslabičných předložek: *ve středu, ve čtvrtce, ve dvě, ve škole, ze školy, ke kamarádce* aj.

Číslovky *sedm, osm* můžeme vyslovovat s vloženým *u*, tj. [sedum], [osum].

1.4. Výslovnost přejatých slov

Slovo *minus* vyslovujeme [mínus].

Skupiny *di, ti, ni* se u slov, která čeština přejala z jiných jazyků, většinou vyslovují tvrdě (na rozdíl od slov domácích), tj. *matematika* [matematyka], *diktát* [dyktát] aj.

1.5. Přízvuk

Slovní přízvuk je na první slabice slova. Některá jednoslabičná slova mohou přízvuk ztratit a pak se vážou ke slovu předcházejícímu nebo následujícímu, např. *posad' se, viděl ji přicházet, vím, že zavolá* apod. V kombinaci slova s předložkou je přízvuk na předložce: *ve škole, do kina*.

1.6. Slabikotvorné r, l

Slabiky jsou nejčastěji tvořeny spojením souhlásek se samohláskami. V některých slabikách ale samohlásky nejsou a místo nich jsou slabikotvorné souhlásky *r* nebo *l*, např. *vlk, prst* aj.

1.7. Psaní -i/-y, vyjmenovaná slova

V češtině hlásku [i] označujeme jako *měkké* nebo *tvrdé*, které píšeme jako *i, í* nebo *y, ý*.

Měkké *i, í* píšeme v domácích slovech po měkkých souhláskách *ž, š, č, ř, c, j, d', t', ň* a tvrdé *y, ý* píšeme po tvrdých souhláskách *h, ch, k, g, r, d, t, n*.

Po obojetných souhláskách *b, f, l, m, p, s, v, z* píšeme v domácích slovech někdy *i, í* a někdy *y, ý*. České děti se učí tzv. *vyjmenovaná slova*. To jsou slova, ve kterých se po obojetných souhláskách píše v kořeni slova *y* nebo *ý*. Mezi vyjmenovaná slova patří např. *být, mýt, sýr, slyšet, lyže, vy, vysoký* aj. a slova od nich odvozená, např. *mýdlo* (od slova *mýt*), *vykat* (od slova *vy*) aj.

1.8. Psaní velkých písmen

V češtině píšeme velké písmeno:

- na začátku věty: *Chodím do české školy. Kdy začíná hodina?*
- ve vlastních jménech (např. jména a příjmení lidí, zeměpisné a místní názvy, názvy knih, filmů aj.): *Nikola, Helena Dvořáková, Praha, Vietnam, Dlouhá ulice, Příšerné příběhy* aj.
- v názvech národností: *Čech, Vietnamec*
- u zájmena *vy* ve formální komunikaci: *Posílám Vám přihlášku. Děkujeme za Váš soutěžní text.*

Pozor: velké písmeno v češtině NEPÍŠEME:

- v názvech dnů a měsíců: *pondělí, úterý, středa..., leden, únor, březen, duben...*,
- v názvech jazyků: *čeština, angličtina, němčina* aj. a v přídavných jménech odvozených od názvů zemí: *český, anglický, německý* aj.,
- v názvech měn: *koruna, euro, dolar*.

2. Slovní druhy a ohýbání slov

2.1. Obecné poučení

V češtině rozdělujeme slova na 10 slovních druhů, které dělíme na ohebné a neohebné. To, že se slovo ohýbá, znamená, že mění svůj tvar (jednotlivé tvary mají různé koncovky).

Ohebné slovní druhy jsou:

1. podstatná jména
2. přídavná jména
3. zájmena
4. číslovky
5. slovesa

Podstatná jména, přídavná jména, zájmena a číslovky se skloňují, tj. vyjadřují pád, číslo, rod. Přídavná jména se mohou stupňovat, např. *rychlý, rychlejší, nejrychlejší*. Slovesa se časují, tj. vyjadřují osobu, číslo, čas a způsob.

Neohebné slovní druhy jsou:

6. příslovce
7. předložky

- 8. spojky
- 9. částice
- 10. citoslovce

Neohebná slova jsou většinou stále stejná, nemění se, jen příslovce můžeme stupňovat, např. rychle, rychleji, nejrychleji.

2.2. Gramatický rod podstatných jmen

V češtině jsou tři rody podstatných jmen: *rod mužský*, *rod ženský*, *rod střední*. Mužský rod ještě rozdělujeme na *rod mužský životný* a *rod mužský neživotný*. Pro každý rod máme tzv. *vzor*, tj. slovo, podle kterého můžeme správně používat další slova, která se naučíme. Slova ke vzorům přiřadíme podle rodu a podle koncovky v 1. (příp. někdy také 2.) pádu jednotného čísla.

Vzory podstatných jmen:

Rod mužský životný: *pán, muž, předseda, soudce*

Rod mužský neživotný: *hrad (les), stroj*

Rod ženský: *žena, růže, píseň, kost*

Rod střední: *město, moře, kuře, stavení*

Z některých podstatných jmen mužského rodu tvoříme ženské tvary použitím rodových přípon, nejčastěji *-ka*, *-yně*, *-ice* a *-ová*, např. *kamarád* > *kamarádka*, *učitel* > *učitelka*, *žák* > *žákyně*, *sportovec* > *sportovkyně*, *školník* > *školnice*, *kadeřník* > *kadeřnice*, *Novák* > *Nováková*, *švagr* > *švagrová* aj.

2.3. Pády

Podstatná jména, přídavná jména, zájmena a číslovky skloňujeme, to znamená, že slova mají různé tvary v různých pádech.

Čeština má 7 pádů. Pádové otázky jsou:

1. pád (nominativ) – *Kdo? Co?*
2. pád (genitiv) – *Koho? Čeho?*
3. pád (dativ) – *Komu? Čemu?*
4. pád (akuzativ) – *Koho? Co?*
5. pád (vokativ) – *nemá pádovou otázku, 5. pádem oslovujeme*
6. pád (lokál) – *V kom? V čem?*
7. pád (instrumentál) – *Kým? Čím?*

1. pád

Je to základní tvar slova, který je ve slovníku. V 1. pádě je ve větě podmět. Odpovídá na otázku *Kdo? Co?*

Např. **Patrik** je hodný. (< **Kdo** je hodný?) **Čokoláda** je moc dobrá. (< **Co** je moc dobré?) **Na zahradě** si hrály **děti**. (< **Kdo** si hrál na zahradě?)

2. pád

Ptáme se na něj otázkou *Koho? Čeho?* Pojí se s předložkami *od, do, z, bez, vedle* aj. Někdy se taky můžeme zeptat *Odkud? Kam?*

Např. *Sedím vedle Patrika.* (< Vedle **koho** sedíš?) *Má pusku špinavou od čokolády.* (*Od **čeho** má špinavou pusku?*) *Jsem z Vietnamu.* (< Odkud = z **čeho** jsi?) *Jedu do Prahy.* (*Kam = do **čeho** jedeš?*)

2. pád se používá se jako pomocný tvar pro určení rodu a vzoru podstatných jmen.

3. pád

Ptáme se na něj otázkou *Komu? Čemu?* Pojí se s předložkami *k, proti, naproti, kvůli* aj. a se slovesy *rozumět, telefonovat, říct, dát* aj.

Např. *Dám dárek Patrikovi.* (< **Komu** dáš dárek?) *K čokoládě mám ráda ovoce.* (< **K čemu** máš ráda ovoce?) *Musím zatelefonovat tatínkovi a mamince.* (< **Komu** musíš zatelefonovat?) *Nerozumím gramatice.* (< **Čemu** nerozumíš?)

4. pád

Je nejčastější pád v češtině. Ptáme se na něj otázkou *Koho? Co?* Pojí se s předložkou *pro* a s mnoha slovesy, např. *mít, mít rád, jíst, pít, učit se* aj.

Např. *Lea má ráda Patrika.* (< **Koho** má Lea ráda?) *Mám rád čokoládu.* (< **Co** máš rád?) *Dnes máme angličtinu, chemii a dějepis.* (< **Co** máme dnes?) *Pijete džus nebo colu?* (< **Co** pijete?)

5. pád

Nemá pádovou otázku, ale používáme ho pro oslovení lidí a zvířat (někdy i věcí).

Např. *Jaký máš telefon, Adame? Jak se máš, Aneto? Ahoj, Patriku! Dobrý den, paní učitelko. Dobrý den, pane doktore. Rexí, nech mě!*

6. pád

Stojí vždycky za některou z předložek *na, v, o, po, při* a ptáme se na něj otázkou *Předložka + kom? Předložka + čem?* Často vyjadřuje lokalitu a můžeme se na něj často zeptat otázkou *kde?*

Např. *Lea mluvila o Patrikovi.* (< **O kom** mluvila Lea?) *Chutnají mi oříšky v čokoládě.* (< **Oříšky v čem** ti chutnají?) *Petr bydlí v domě a ne v bytě.* (< **Kde = v čem** bydlí Petr?) *Obědváme v restauraci.* (*Kde = v čem* obědváte?)

7. pád

Může být bezpředložkový, nebo s předložkami *s, před, za, nad, pod, mezi*. Ptáme se na něj *Kým? Čím?*

Např. *Jdu s Patrikem do kina.* (< **S kým** jdeš do kina?) *Chutnají ti oříšky s čokoládou?* (< **Oříšky s čím** ti chutnají?) *Čím jedeš do školy, tramvají nebo metrem?* *Sejdeme se před školou.* (< **Před čím** se sejdeme?)

2.4. Podstatná jména

Podstatná jména označují názvy osob, zvířat, věcí a jevů. Mají mužský, ženský nebo střední rod. Rod každého podstatného jména si musíme pamatovat, ale mohou nám pomoci koncovky. Slova rodu mužského nejčastěji končí na souhlásku, slova rodu ženského na samohlásku *-a* a slova rodu středního na samohlásku *-o*.

Každé podstatné jméno můžeme podle rodu přiřadit k jednomu vzoru a podle něj se naučit ho správně používat.

Skloňování podstatných jmen:

Mužský rod životný:

	pán		muž		předseda		soudce	
	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.
1. p.	pán	páni (-ové)	muž	muži (-ové)	předseda	předsedové	soudce	soudci (-ové)
2. p.	pána	pánů	muže	mužů	předsedy	předsedů	soudce	soudců
3. p.	pánovi /panu	pánům	muži	mužům	předsedovi	předsedům	soudci	soudcům
4. p.	pána	pány	muže	muže	předsedu	předsedy	soudce	soudce
5. p.	pane	páni (-ové)	muži	muži (-ové)	předsedo	předsedové	soudce	soudci (-ové)
6. p.	pánovi /panu	pánech	muži	mužích	předsedovi	předsedech	soudci	soudcích
7. p.	pánem	pány	mužem	muži	předsedou	předsedy	soudcem	soudci

Mužský rod neživotný:

	hrad (les)		stroj	
	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.
1. p.	hrad	hrady	stroj	stroje
2. p.	hradu (lesa)	hradů	stroje	strojů
3. p.	hradu	hradům	stroji	strojům
4. p.	hrad	hrady	stroj	stroje
5. p.	hrade	hrady	stroji	stroje
6. p.	hradě, hradu (lese)	hradech (lesích)	stroji	strojích
7. p.	hradem	hrady	strojem	stroji

Ženský rod:

	žena		růže		píseň		kost	
	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.
1. p.	žena	ženy	růže	růže	píseň	písně	kost	kosti
2. p.	ženy	žen	růže	růží	písně	písní	kosti	kostí
3. p.	ženě	ženám	růži	růžím	písní	písním	kosti	kostem
4. p.	ženu	ženy	růži	růže	píseň	písně	kost	kosti
5. p.	ženo	ženy	růže	růže	písní	písně	kosti	kosti
6. p.	ženě	ženách	růži	růžích	písní	písních	kosti	kostech
7. p.	ženou	ženami	růží	růžemi	písní	písněmi	kostí	kostmi

Střední rod:

	Město		moře		kuře		stavení	
	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.
1. p.	město	města	moře	moře	kuře	kuřata	stavení	stavení
2. p.	města	měst	moře	moří	kuřete	kuřat	stavení	stavení
3. p.	městu	městům	moři	mořím	kuřeti	kuřatům	stavení	stavením
4. p.	město	města	moře	moře	kuře	kuřata	stavení	stavení
5. p.	město	města	moře	moře	kuře	kuřata	stavení	stavení

6. p.	městě, městu	městech	moři	mořích	kuřeti	kuřatech	stavení	staveních
7. p.	městem	městy	mořem	moři	kuřetem	kuřaty	stavením	staveními

2.5. Přídavná jména

Přídavná jména označují vlastnosti osob, zvířat, věcí a jevů. Ptáme se na ně *Jaký? Jaká? Jaké?* nebo *Který? Čí?* V češtině dělíme přídavná jména na *tvrdá, měkká a přivlastňovací*.

V jednotném čísle končí tvrdá přídavná jména v mužském rodě na *-ý*, v ženském na *-á*, ve středním na *-é*. Měkká přídavná jména končí ve všech rodech na *-í*. Přivlastňovací přídavná jména končí na *-ův/-in, ova/-ovo* nebo *-ina/-ino*.

Také přídavná jména mají vzory.

Vzory přídavných jmen (rod mužský, číslo jednotné):

Přídavná jména	tvrdá:	<i>mladý</i>
Přídavná jména	měkká:	<i>jarní</i>
Přídavná jména přivlastňovací:		<i>otcův, matčin</i>

Skloňování přídavných jmen:

Vzor *mladý*

	rod mužský živ.		rod mužský neživ.		rod ženský		rod střední	
	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.
1. p.	mladý	mladí	mladý	Mladé	mladá	mladé	mladé	mladá
2. p.	mladého	mladých	mladého	mladých	mladé	mladých	mladého	mladých
3. p.	mladému	mladým	mladému	mladým	mladé	mladým	mladému	mladým
4. p.	mladého	mladé	mladý	Mladé	mladou	mladé	mladé	mladá
5. p.	mladý	mladí	mladý	Mladé	mladá	mladé	mladé	mladá
6. p.	mladém	mladých	mladém	mladých	mladé	mladých	mladém	mladých
7. p.	mladým	mladými	mladým	mladými	mladou	mladými	mladým	mladými

Vzor *jarní*

	rod mužský živ.		rod mužský neživ.		rod ženský		rod střední	
	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.
1. p.	jarní	jarní	jarní	Jarní	jarní	jarní	jarní	jarní
2. p.	jarního	jarních	jarního	jarních	jarní	jarních	jarního	jarních
3. p.	jarnímu	jarním	jarnímu	jarním	jarní	jarním	jarnímu	jarním
4. p.	jarního	jarní	jarní	Jarní	jarní	jarní	jarní	jarní
5. p.	jarní	jarní	jarní	Jarní	jarní	jarní	jarní	jarní
6. p.	jarním	jarních	jarním	jarních	jarní	jarních	jarním	jarních
7. p.	jarním	jarními	jarním	jarními	jarní	jarními	jarním	jarními

Vzor *otcův*

	rod mužský živ.		rod mužský neživ.		rod ženský		rod střední	
	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.
1. p.	otcův	otcovi	otcův	otcovy	otcova	otcovy	otcovo	otcova
2. p.	otcova	otcových	otcova	otcových	otcovy	otcových	otcova	otcových

3. p.	otcovu	otcovým	otcovu	otcovým	otcově	otcovým	otcovu	otcovým
4. p.	otcova	otcovy	otcův	otcovy	otcovu	otcovy	otcovo	otcova
5. p.	otcův	otcovi	otcův	otcovy	otcova	otcovy	otcovo	otcova
6. p.	otcově, otcovu	otcových	otcově, otcovu	otcových	otcově	otcových	otcově, otcovu	otcových
7. p.	otcovým	otcovými	otcovým	otcovými	otcovou	otcovými	otcovým	otcovými

Vzor *matčín*

	rod mužský živ.		rod mužský neživ.		rod ženský		rod střední	
	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.	č. j.	č. mn.
1. p.	matčín	matčini	matčín	matčiny	matčina	matčiny	matčino	matčina
2. p.	matčina	matčiných	matčina	matčiných	matčiny	matčiných	matčina	matčiných
3. p.	matčinu	matčiným	matčinu	matčiným	matčině	matčiným	matčinu	matčiným
4. p.	matčina	matčiny	matčín	matčiny	matčinu	matčiny	matčino	matčina
5. p.	matčín	matčini	matčín	matčiny	matčina	matčiny	matčino	matčina
6. p.	matčině, matčinu	matčiných	matčině, matčinu	matčiných	matčině	matčiných	matčině, matčinu	matčiných
7. p.	matčiným	matčinými	matčiným	matčinými	matčinou	matčinými	matčiným	matčinými

Některá přídavná jména se stupňují, tj. vyjadřují větší míru vlastnosti.

I. stupeň: -ý levný drahý hezký
 II. stupeň: -ejší/-ější, -ší, -čí levnější dražší hezčí
 III. stupeň: nej- + II. stupeň nejlevnější nejdražší nejhezčí

Nepravidelné tvary: malý > **menší**, velký > **větší**, dobrý > **lepší**, špatný > **horší**, dlouhý > **delší**, vysoký > **vyšší**

2.6. Zájmena

Zájmena používáme místo podstatných a přídavných jmen, číslovek a příslovcí.

Druhy zájmen:

osobní: *já, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, ona*
 přivlastňovací: *můj, moje, tvůj, tvoje, jeho, její, náš, naše, váš, vaše, jejich*
 ukazovací: *ten, ta, to, ti, ty, ta*
 tázací: *Kdo? Co? Jaký? Který? Čí?*
 neurčitá: *někdo, něco, nějaký, některý, něčí*
 záporná: *nikdo, nic, žádný, ničí*
 vztažná: *kdo, co, jaký, který, čí, jenž*

Zájmena také skloňujeme, tzn. měníme jejich tvar. K zájmenům osobním patří tedy i další tvary v různých pádech, např. *mi, ti, vám, jí, ho, mu, jim* atd., stejně tak k zájmenům ukazovacím, např. *tomu, té, těm* apod. Podobně je to u všech dalších druhů.

2.7. Číslovky

Vyjadřují počet, množství nebo pořadí. Obvykle se na ně ptáme *Kolik? Kolikátý? Kolikrát?*

Základní číslovky: *jeden, jedna, jedno, dva, dvě, tři, čtyři... sto, dvě stě, tři sta, pět set... tisíc* atd.

Řadové číslovky: *první, druhý, třetí, čtvrtý... desátý, dvacátý, třicátý, třicátý první... stý* atd.
Další druhy číslovek jsou číslovky neurčité, záporné, druhové a násobné.

Také některé číslovky se skloňují, ptáme se proto např. *Kolikátého je dnes? Patnáctého*. Nebo vyjadřují různé pády podle podstatného jména, se kterým se pojí: *Mám jednoho bratra a jednu sestru*.

2.8. Slovesa

Slovesa vyjadřují děj, aktivitu (= co dělá?) nebo stav osob, zvířat a věcí. Slovesa se časují, tzn. mají určité tvary, kterými vyjadřují *osobu, číslo, čas, způsob, slovesný rod*. Základní tvar sloves, který je uvedený ve slovníku, je *infinitiv* (neurčitý tvar) s koncovkou *-t*.

Slovesné osoby:

1. osoba: já, my
2. osoba: ty, vy
3. osoba: on, ona, ono, oni, ony, ona

Číslo:

jednotné: já, ty, on, ona, ono
množné: my, vy, oni, ony, ona

Čas:

přítomný: dělám...
minulý: dělal jsem...
budoucí: budu dělat...

Způsob:

oznamovací: děláš...
rozkazovací: dělej, dělejte
podmiňovací: dělal bys...

Zvláštní kategorií sloves je vid:

nedokonavý: dělat
dokonavý: udělat

• Časování sloves:

Přítomný čas:

	I. skupina	II. skupina	III. skupina	IV. skupina*
infinitiv	dě <u>l</u> at	mluv <u>í</u> t, uklíz <u>e</u> t, rozum <u>ě</u> t	pracov <u>a</u> t	pít
já	děl <u>á</u> m	mluv <u>í</u> m, uklíz <u>í</u> m, rozum <u>í</u> m	pracuj <u>u</u>	pij <u>u</u>
ty	děl <u>á</u> š	mluv <u>í</u> š, uklíz <u>í</u> š, rozum <u>í</u> š	pracuj <u>e</u> š	pij <u>e</u> š
on, ona, ono	děl <u>á</u>	mluv <u>í</u> , uklíz <u>í</u> , rozum <u>í</u>	pracuj <u>e</u>	pij <u>e</u>
my	děl <u>á</u> me	mluv <u>í</u> me, uklíz <u>í</u> me, rozum <u>í</u> me	pracuj <u>e</u> me	pij <u>e</u> me
vy	děl <u>á</u> te	mluv <u>í</u> te, uklíz <u>í</u> te, rozum <u>í</u> te	pracuj <u>e</u> te	pij <u>e</u> te
oni, ony, ona	děl <u>á</u> jí	mluv <u>í</u> , uklíz <u>í</u> , rozum <u>í</u>	pracuj <u>ou</u>	pij <u>ou</u>

* Další slovesa ze IV. skupiny jsou např. *číst (čtu)*, *psát (píšu)*, *jít (jdu)* atd.

Minulý čas:

	-L forma*	být	mluvit
já	-l / -la	jsem	mluvil/mluvila jsem
ty	-l / -la	jsi	mluvil/mluvila jsi
on, ona, ono	-l, -la, -lo	–	mluvil, mluvila, mluvilo
my	-li / -ly	jsme	mluvili / mluvily jsme
vy	-li / -ly	jste	mluvili / mluvily jste
oni, ony, ona	-li, -ly, -la	–	mluvili, mluvily, mluvila

*Nepravdivelné tvary: *jíst (jedl)*, *jít (šel, šla, šlo, šli)*, *chtít (chtěl)*, *mít (měl)*, *mocht (mohl)*, *řít (řekl)* aj.

Budoucí čas:

	BÝT	DĚLAT	UDĚLAT	JÍT	JET
já	budu	budu dělat	Udělám	půjdu	pojedu
ty	budeš	budeš dělat	Uděláš	půjdeš	pojedeš
on, ona, ono	bude	bude dělat	Udělá	půjde	pojede
my	budeme	budeme dělat	Uděláme	půjdeme	pojedeme
vy	budete	budete dělat	Uděláte	půjdete	pojedete
oni, ony, ona	budou	budou dělat	Udělají	půjdou	pojедou

- Zápor (negace):

V češtině vyjadřujeme zápor přidáním předpony *ne-* ke slovesu, např. *nejím*, *nebudu vařit*, *nepůjdu*, *nestudoval jsi*. Sloveso *je* má záporný tvar *není*.

- Modální slovesa:

Modální (způsobová) slovesa vyjadřují možnost, nutnost nebo přání něco dělat, pojí se s infinitivem plnovýznamového slovesa. Modální slovesa jsou: *chtít*, *mocht*, *muset*, *smět* a *mít* (povinnost).

- Zvratná slovesa

Součástí některých sloves jsou zvratná zájmena *se*, *si*, např. *narodit se*, *smát se*, *dívat se* aj. Bez nich tato slovesa v češtině neexistují, tj. není žádné sloveso **narodit*, **smát*, **dívat*. Zájmena *se*, *si* jsou součástí všech tvarů zvratných sloves, např. *budu se dívat*, *narodili se*, *nesmějeme se* aj.

Pomocí zvratných zájmen můžeme měnit některá nezvratná slovesa na zvratná, např. *umýt x umýt se*, *koupit x koupit si* aj.

- Rozdíl mezi *jít* a *chodit* / *jet* a *jezdit*

Slovesa *chodit* a *jezdit* používáme, když vyjadřujeme, že děj probíhá každý den, často, pravidelně, opakovaně apod. Např. *Chodím na základní školu. O víkendu jezdíme na chatu.*

Slovesa *jít* a *jet* používáme, když chceme vyjádřit, že děj probíhá teď, v určitý moment, jednorázově apod. Např. *Teď jdu do školy. Zítra pojedou na trénink autem.*

2.9. Příslowce

Příslowce jsou neohebná slova. Ptáme se na ně např. *Kde? Kdy? Jak? Jak dlouho?* aj.

Škola je daleko. Trénink máme ráno. Nela mluví česky.

2.10. Předložky

Předložky jsou neohebná slova. Jejich pomocí popisujeme vztahy mezi slovy. České předložky se pojí s určitým pádem a určují tvar jmen, zájmen a číslovek. 1. a 5. pád předložky nemá. Pro snadnější výslovnost se někdy k jednoslabičným předložkám *k, s, z, v* přidává samohláska *-e*, některé předložky tedy mohou mít dvě podoby: *k/ke, s/se, z/ze, v/ve*.

• Předložky a pády:

2. pád: *z, do, bez, blízko, vedle, u, kromě, místo* aj.

*Prosím omáčku **bez** masa. Jedu **do** školy. Bydlím **blízko** divadla. **Místo** Jany půjde na koncert Eva.*

3. pád: *k, naproti, proti, kvůli díky*

*Musím jít **k** zubaři. Škola je **naproti** supermarketu. **Kvůli** testu nemůžu jít ven.*

4. pád:

*pro Mám dárek **pro** kamarádku.*

*na při vyjádření směru: Kam? Jedu **na** angličtinu a pak **na** trénink. Máma šla **na** poštu.*

*nad, pod, za, před, mezi při vyjádření směru: Kam? Sedni si **mezi** Patrika a Nelu. Dej to **pod** stůl.*

*v při vyjádření časových okolností: **ve** středu, **v** neděli, **v** jednu hodinu*

*o ve spojení s některými slovesy: Starat se **o** sestru. Zajímat se **o** módu. Poprosit **o** vodu.*

6. pád:

*v, na při vyjádření místa: Kde? Obědváme **v** restauraci. Jsme **na** hřišti.*

*po, při pro vyjádření časových a jiných okolností: **po** obědě, **při** hodině, **při** tréninku, **po** bratrovi*

*o ve spojení s některými slovesy: mluvit **o** filmu, číst **o** Americe*

7. pád:

*s Čaj **s** mlékem. Maso **s** kaší. Táta **s** mámou.*

*nad, pod, za, před, mezi při vyjádření místa: Kde? Hřiště je **za** školou. Kočka spí **pod** židlí.*

2.11. Spojky

Spojky jsou neohebná slova. Spojují slova a věty.

Příklady spojek: *a, nebo, ale, když, že, proto, protože* aj.

2.12. Částice

Částice jsou neohebná slova. Mají různé funkce. Můžeme je použít pro vyjádření

- souhlasu nebo nesouhlasu: *ano, určitě, jasně, ne* aj.

- jistoty nebo nejistoty: *možná, asi, pravděpodobně, určitě* aj.

- přání: *kéž, ať* aj.

2.13. Citoslovce

Citoslovce jsou neohebná slova. Používáme pro vyjádření pocitů nebo jimi napodobujeme zvuky, např. *au, fuj, psst, haf, crrrrrrr* aj.

3. Věty a souvětí

3.1. Větné členy

Každé slovo má ve větě nějakou roli, je větným členem.

• Podmět a přísudek

Podmět a přísudek nám říkají, co kdo dělá, dělal nebo bude dělat. Tvoří *základní skladební dvojici*.

Podmět je ve větě nejčastěji vyjádřen podstatným jménem nebo zájmenem, např. **Maminka pracuje**. Ptáme se na něj prvním pádem, tj. *Kdo? Co?* Podmět nemusí být ve větě vyjádřen, např. *Hrajeme fotbal.* (= my)

Na přísudek se ptáme otázkou *Co dělá?* Příisudek může být vyjádřen slovesem v určitém tvaru, např. **maminka pracuje**, nebo spojením tvaru slovesa být a jména (obvykle podstatného nebo přídavného, ale může to být i zájmeno nebo číslovka), např. *tatínek je učitel, salát je zdravý*.

Podmět a přísudek se musí shodovat v osobě, čísle a rodě, to znamená, že přísudek má tvar (koncovku) podle podmětu. Například: *Maminka (ona = 3. osoba, č. j.) pracuje (-uje = 3. osoba, č. j.)*.

Ve tvarech minulého času musíme dávat pozor na to, jaké *-i/-y* napíšeme v koncovkách podle toho, v jakém rodě je podmět. Např. *Žáci zpívali. Učitelky opravovaly domácí úkoly*.

- **Předmět**

Předmět rozvíjí sloveso. Ptáme se na něj pádovými otázkami.

Předmět ve 4. pádě je tzv. přímý předmět. Např. *Piju džus nebo vodu. Mám ráda maso a rýži*.

Předmět ve 3. pádě je tzv. nepřímý předmět. Např. *Dám dárek Patrikovi*.

- **Přívlastek**

Přívlastek nejčastěji rozvíjí podstatné jméno ve větě. Sám bývá vyjádřen buď přídavným jménem, např. *čokoládový dort*, nebo spojením předložky a podstatného jména, např. *dort s čokoládou*.

Ptáme se na něj otázkami:

Jaký? *Čokoládový. / S čokoládou.*

Který? *Nechci ten salát.*

Čí? *To je můj džus.*

- **Příslovečné určení**

Příslovečné určení rozvíjí nejčastěji sloveso, vyjadřuje různé okolnosti děje.

Časté druhy příslovečných určení:

času – Ptáme se: *Kdy? Jak dlouho? Jak často?*, např. **Večer dělám úkoly**.

místa – Ptáme se: *Kde? Kam? Odkud?*, např. **Jsem ve škole. Jdu do kina**.

způsobu – Ptáme se: *Jak?*, např. **Auto jede rychle**.

míry – Ptáme se: *Jak moc?*, např. **Málo spím**.

3.2. Pořadí slov (slovosled)

Slovosled v češtině je volný, ale ne úplně. Základní slovosled neutrální oznamovací věty je *podmět – přísudek – předmět – ostatní větné členy*. Nové nebo důležité informace bývají na konci věty, porovnej např. *Maminka pracuje ve škole. x Ve škole pracuje maminka. (A ne tatínek.)*

Některá slova musí být ve větě na tzv. druhé pozici, např. *se, si, jsem, jsi, jsme, jste* (jako pomocné sloveso ve tvarech minulého času), *bych, bys...* a tvary osobních zájmen, např. *mi, ti, mu, ho* atd., obvykle jednoslabičná slova, např. *Jak se jmenuješ? Jmenuju se Nela. Můj bratr se jmenuje Adam. Kolik mu je? Je mu 15. Chtěl bys jít do kina?*